ANNEX 1

Ajuntament de Molins de Rei

Quaderna

Pla director turístic de Molins de Rei 2021-2025

novembre de 2021

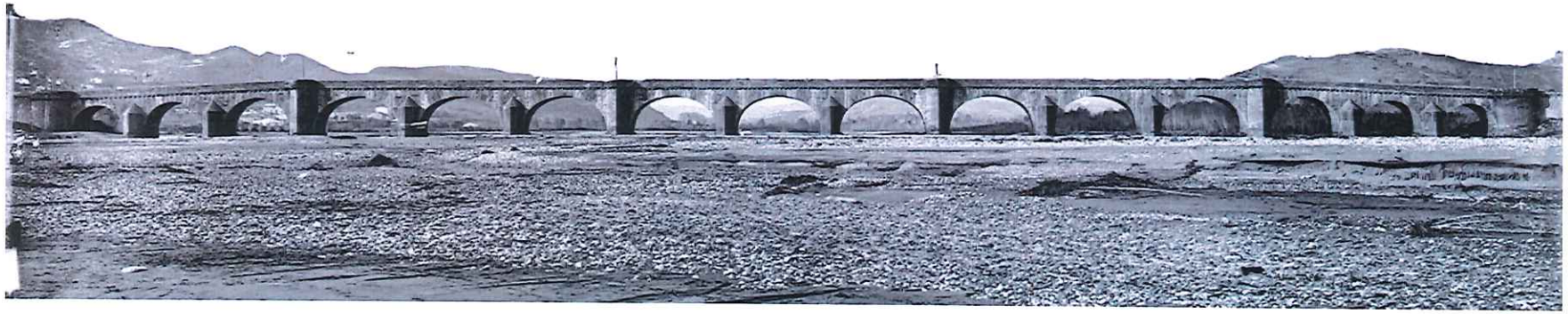

Fotografia presa pel fotògraf José Martínez Sánchez, i distribuïda per J. Laurent a partir de l'any 1870. Negatiu de vidre conservat a Madrid, a l'arxiu Ruiz Vernacci.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ

2. CONTEXT

2.1. El municipi i l'entorn.....6

2.2. Els recursos endògens.....9

- Entorn natural.....10
- Rutes i senderisme.....13
- Patrimoni històric i arquitectònic.....16
- Patrimoni industrial/hidrològic.....20
- Patrimoni intangible.....21

2.3. L'oferta i la promoció turístiques.....23

- Estructura i oferta turística.....24
- Comerç.....27
- Allotjament i restaurants.....28
- Serveis i equipaments.....30

2.4. La Fira de la Candelera.....33

2.5. L'entorn turístic.....36

3. ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES

3.1. Els determinants i els objectius.....41

- Posicionar-se.....45
- Promoure.....53

3.2. L'aposta turística per a Molins de Rei.....60

4. PROPOSTA D'ACTUACIÓ

4.1. Molins de Rei és riu.....65

- Molins a la Via Blava.....67
- Del Llobregat a Collserola.....78

4.2. Molins de Rei és força.....82

- La fàbrica del Molí.....83
- Una vila d'aigua.....86

4.3. Molins de Rei és Palau.....92

- Centre d'art i cultura.....94
- La Ruta i la Xarxa del R.....99

4.4. Molins de Rei és vila.....106

- Història i patrimoni.....108
- Comerç i dinamització.....118

4.5. Síntesi de les accions.....125

5. PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT DEL PLA

5.1. Comunicació i Promoció.....134

- Comunicació.....136
- Promoció.....141

5.2. Governança.....144

- Govern.....146
- Gestió.....150

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCIÓ

El Pla estratègic de turisme de Molins de Rei vigent és del 2007. És per això que l'Ajuntament ha considerat necessària la seva actualització per tal d'adaptar-lo a les noves oportunitats i nous recursos que es volen posar en valor turístic. En aquest sentit, podem parlar de 4 grans eixos de valoració els recursos endògens de Molins que ja emanen de les estratègies dels darrers anys i que s'han anat consolidant o generant de nou com a principals punts d'interès turístic:

- El patrimoni històrico-artístic, a partir sobretot de la rehabilitació del Palau Requesens i la seva posada en valor com a Centre d'Art i Cultura del Renaixement.
- El patrimoni industrial i hidrològic, amb la fàbrica Ferrer i Mora com el node més rellevant.
- El patrimoni natural, a partir dels dos grans elements que emmarquen el territori de Molins a est i oest: el riu Llobregat i la serra de Collserola.
- El patrimoni etnològic: les fires i festes, com a element d'identitat del municipi, amb la Candelera com a principal esdeveniment, i la restauració i la gastronomia com a recurs rellevant a considerar.
- El turisme de negocis i l'esportiu: tot i no tractar-se d'elements patrimonials, cal considerar la capacitat d'atracció que té Molins de visitants per qüestió de negocis com un recurs endògen, no forçat sinó consubstancial al seu context geogràfic i socioeconòmic. De la mateixa manera, la tradició esportiva del municipi i les seves instal·lacions també poden tractar-se com a potencial recurs turístic.

Per tot això, l'Ajuntament de Molins de Rei, creu oportú disposar d'un pla que identifiqui les potencialitats turístiques del municipi i prevegi els reptes de caràcter estratègic que ha d'afrontar per al seu posicionament territorial. Per això ha demanat a Quaderna, estratègia corporativa, l'elaboració d'aquest Pla de turisme de Molins de Rei.

INTRODUCCIÓ

L'objectiu del pla de turísme és obtenir un document de caràcter estratègic que aporti les orientacions necessàries per a facilitar a l'Ajuntament el procés de presa de decisions en les actuacions a desenvolupar en el sector del turisme. En aquest sentit, la proposta de treball a realitzar s'ha basat principalment en tres apartats:

- Anàlisi del context turístic del municipi:
  - L'entorn territorial i turístic del municipi.
  - La identificació i la valoració de l'oferta actual del municipi i dels recursos amb potencial turístic.

- Orientacions sobre l'estratègia turística:
  - La identificació dels determinants estratègics i els objectius per al posicionament turístic del municipi.
  - La proposta per al discurs turístic del municipi.

- Proposta d'actuació:
  - Els recursos i els productes a desenvolupar en els diversos eixos tractats per a la creació de valor turístic.
  - La proposta de comunicació i promoció en turisme.
  - La proposta de governança per al desenvolupament del pla.

S'ha creat una comissió de seguiment i validació del treball amb representants de l'equip tècnic de Quaderna i de l'Ajuntament de Molins de Rei.

CONTEXT:
EL MUNICIPI I L'ENTORN

CONTEXT: EL MUNICIPI I L'ENTORN

Molins de Rei i el seu entorn

Un cop analitzat el context territorial de Molins de Rei, especialment des de la perspectiva del seu posicionament turístic, podem sintetitzar-lo en els següents aspectes de caràcter estratègic que ens permetran construir posteriorment la seva aposta turística.

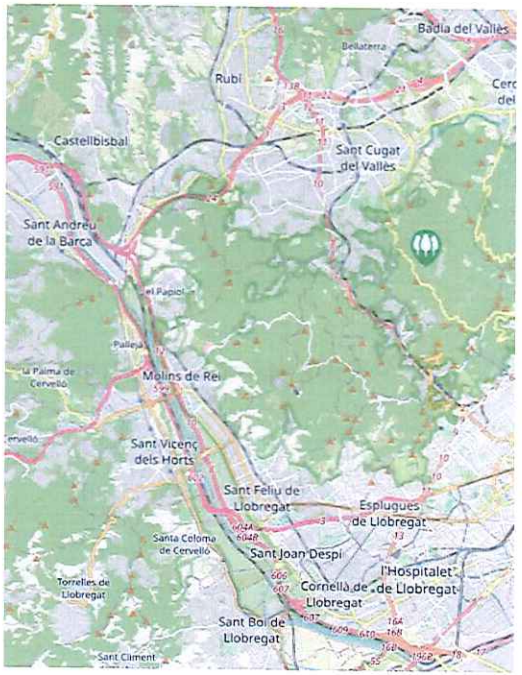

- El municipi de **Molins de Rei** (MdR), amb 25.940 habitants, és una vila carregada d'història i amb forta activitat cultural que ofereix una excel·lent oferta comercial. Molins exerceix una marcada **subcapitalitat comarcal** per als municipis del seu entorn (El Papiol, Pallejà, Corbera, Cervelló, Vallirana...).

- Es troba a escassos 20 min del centre de Barcelona en transport públic, i a 20 min de l'AVE, de l'aeroport i del port de BCN.

- Es troba al bell mig de la vall baixa del **riu Llobregat**, a la comarca del Baix Llobregat.

- Molins de Rei es troba al peu del **Parc Natural de Collserola.**

- No té característiques metropolitanes. **És més Sant Cugat** que Sant Vicenç o Sant Andreu. Entre MdR i Sant Cugat és bosc; entre MdR i la resta del Baix Llobregat són infraestructures. Perquè Molins de Rei no és el que sembla des de la carretera... És una vila **residencial, amb bona quaiitat de vida, i amb un centre comercial ben conservat i dinàmic.**

- **El territori històric de MdR forma un triangle** entre el centre de la vila i els dos conjunts monumentals de Santa Creu d'Olorda i Sant Bartomeu de la Quadra. **És l'espai natural a més de patrimonial.**

- **L'abast territorial turístic de Molins de Rei** en un nexe entre tres nodes que componen la identitat de la vila i alhora aporten els principals valors i recursos turístics: **el Llobregat, la vila i Collserola.**

CONTEXT: EL MUNICIPI I L'ENTORN

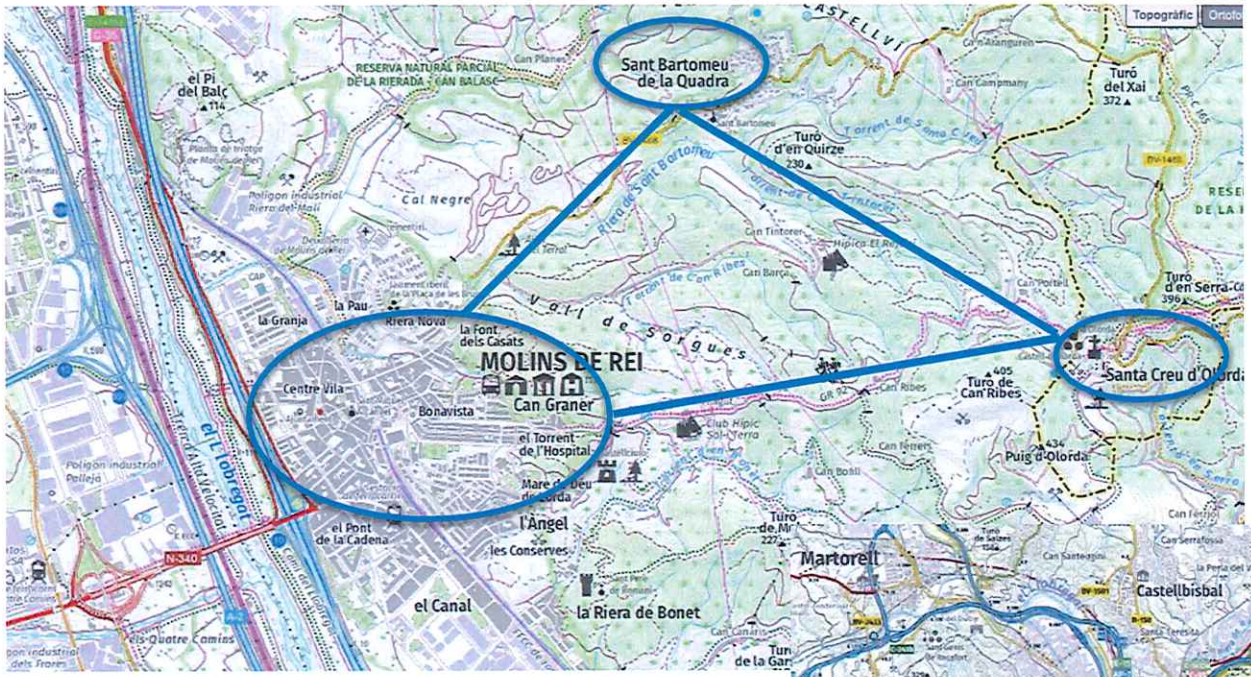

El territori històric i natural de Molins de Rei

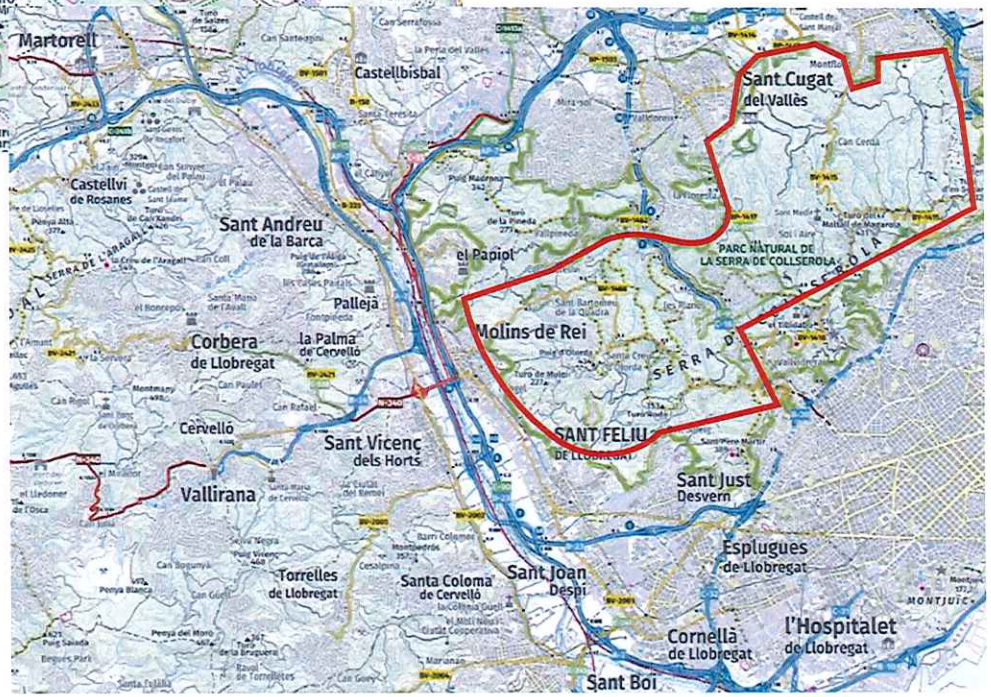

L'abast territorial turístic de Molins de Rei: riu, vila, bosc

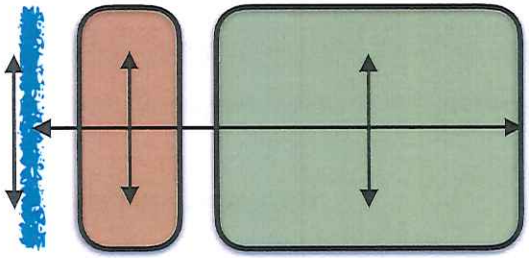

CONTEXT:
ELS RECURSOS ENDÒGENS

CONTEXT: ELS RECURSOS

A partir del marc geogràfic i geoturístic quant a posicionament de la vila, tot seguit relacionarem quins són els **recursos de caràcter endogen** que es troben en aquest territori i que es poden identificar com a propis de la Molins de Rei; és a dir, aquells elements que tenim en el nostre entorn i que, per si mateixos o en combinació amb d'altres, poden generar interès turístic, tenint clar que no tots els recursos potencials generen finalment un producte turístic. Quan parlem de valorar el potencial turístic d'aquest tipus de recursos del nostre entorn ens referim bàsicament a aquells que tenen un **component natural i/o cultural, siguin tangibles o intangibles**, i que, fins i tot, ens poden identificar de cara enfora. Aquest tipus de recursos formen part d'un **context i un entorn** amb el qual estan **estretament interrelacionats**: el que determina el nostre espai físic, la nostra història, els nostres monuments, els nostres costums, els productes agroalimentaris, els esdeveniments, el comerç tradicional i les múltiples combinacions entre aquests.

Entorn natural

- **L'aigua (el Llobregat)**

L'aigua és potser el principal eix conductor de la història molinenca, principalment pel protagonisme destacat que hi té el pas de riu Llobregat pel seu territori. **El riu,** com a espai natural esdevé un dels **principals recursos** a considerar des del punt de vista turística. Aquests són alguns dels aspectes a destacar d'aquesta potencialitat des del context actual:

- L'Ajuntament de **MdR i l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)** han dut a terme un projecte de **millora del camí fluvial** des de la riera de Vallvidrera fins al límit del terme municipal que va iniciar-se l'any 2015 i va culminar l'any 2020. El projecte ha servit per adequar tres quilòmetres i mig del camí fluvial del Llobregat i per millorar la connexió entre la ciutadania i el riu, potenciar-ne la recuperació natural i afavorir-ne la biodiversitat. Actualment, el camí del riu és adequat per passejar-hi, fer-hi ciclisme o córrer i són moltes les persones que individualment o en grup hi transiten tot gaudint de la vegetació de ribera i basses i les zones d'ombra creades gràcies a les intervencions fetes.

CONTEXT: ELS RECURSOS

- L'**aiguamoll de Molins de Rei** es va crear artificialment sobre un antic meandre al marge esquerre del riu Llobregat. Té una superfície d'unes 6 hectàrees i és la làmina d'aigua dolça més gran del Baix Llobregat amb una fondària d'entre 30 i 150cm. Al seu voltant hi ha una rica varietat de vegetació de ribera i d'aigua dolça i hi nidifica una gran diversitat d'ocells. Un camí marcat envolta tota la llacuna i els vehicles motoritzats hi tenen accés restringit. L'aiguamoll és un espai natural protegit que forma part del **Parc del Riu Llobregat**, que té una longitud de 30km i travessa el territori de setze municipis des del Pont del Diable de Martorell fins a la seva desembocadura al mar. La voluntat del Parc és recuperar socialment i ecològica aquest espai que combina infraestructures complexes amb el medi ambient i les activitats de lleure.

- Malgrat les grans millores dutes a terme els darrers anys, la **recuperació de l'espai natural del riu** i el reconeixement per part de la ciutadania del camí del riu, encara es poden aplicar canvis en positiu en el recorregut sobretot relacionades amb la senyalització (els molinencs potser saben perfectament on es comença i on s'acaba, com es fa la ruta circular, etc., però els forasters no), els plafons informatius sobre flora i fauna i també els espais d'avistament d'aus, que es troben en mal estat de conservació i són elements molt interessants de cara al lleure infantil i familiar.

- L'any 2015 la Diputació de Barcelona amb el suport de la Generalitat de Catalunya va presentar el projecte de les **"Vies Blaves"** per convertir en transitables més de 300 quilòmetres a la vora del riu Llobregat i els seus afluents Anoia i Cardener amb l'objectiu de posar en valor la natura i el patrimoni i fer accessibles espais naturals descuidats. El Pla Director de les Vies Blaves no afectarà directament al tram de Martorell-Mar i, per tant, el pas del riu per Molins de Rei. **L'AMB és l'ens encarregat de la gestió** de les actuacions de condicionament de l'actual Camí del Llobregat (GR 270).

- Al barri de la **Rierada de MdR**, dins del Parc de Collserola, hi ha l'anomenada "Cascada de la Rierada". El **salt d'aigua** forma part de nombrosos itineraris del Parc i del municipi.

- Molins de Rei compta amb 47 **fonts** referenciades al web www.fontscollserola.com. No totes les fonts es troben en bon estat de conservació. Darrerament s'han recuperat la Font Fresca i la Font Calenta de Sant Bartomeu

CONTEXT: ELS RECURSOS

- **El bosc i la muntanya (Collserola)**

  - Molins de Rei és un dels nou termes municipals que configuren el **Parc Natural de Collserola**, gestionat pel Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola, integrat per la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, els ajuntaments de Barcelona, Cerdanyola del Vallès, El Papiol, Esplugues de Llobregat, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat i Sant Just Desvern. Els objectius del Consorci són conservar-ne els recursos naturals i l'equilibiri ecològic i donar resposta a la demanda de lleure i aprenentatge dels ciutadans. Al web del Parc Natural s'hi detallen tots els seus àmbits d'actuació i les activitats que s'hi poden dur a terme com itineraris, passejades, escalada i espeleologia, descobertes en família, oferta educativa, bones pràctiques al parc, etc.

  - La **porta del Parc del Baix Llobregat** és l'àrea d'estada del **Terral** que és a tocar de Molins de Rei, a la vora de la carretera BV-1468. L'espai està habilitat amb taules i bancs de pícnic i una àrea d'aparcament. Els itineraris a peu i en bicicleta que duen a la Santa Creu d'Olorda són molt a la vora d'aquest punt.

- **Una ciutat verda**

  - L'entorn natural de Molins de Rei té una prolongació a l'interior de la trama urbana amb els dos projectes de **pulmons verds** (a la plaça 1 d'octubre i al barri del Canal), que tenen per objectiu constituir una via verda dins el municipi que connecti els espais naturals que hem estat parlant.

CONTEXT: ELS RECURSOS

Rutes i senderisme

El **Centre excursionista de Molins de Rei (CEM)** és una entitat molt activa i amb un paper fonamental per a la posada en valor de l'entorn natural del municipi i la incentivació d'activitats relacionades amb la natura, l'esport i la divulgació. Disposen de diverses seccions: senderisme, medi ambient, veterans, escalada, tir amb arc, alta muntanya, cicloturisme, muntanya en família, caminades de resistència i exposicions, totes elles molt dinamitzades. A més, organitzen diverses activitats populars com la Travessada Molins-Montserrat, la Caminada de Molins de Rei que es va iniciar l'any 1986 i s'ha celebrat anualment per la serralada de Collserola, la cursa d'orientació Marxeta Molins de Rei que es fa des de l'any 1963 i compta amb la participació de prop de 100 equips i la pujada del Pessebre al Puigmadrona (entre els municipis d'El Papiol i Sant Cugat del Vallès, dins del Parc Natural de Collserola) tradició instaurada l'any 1961.

- El CEM disposa de **10 propostes d'itineraris amb MdR** com a eix i durant els quals fan divulgació sobre el paisatge, el patrimoni i la flora autòctona. Cada itinerari es pot descarregar en PDF al seu web.

ITINERARI 1
Voltem per paratges de l'època feudal

ITINERARI 2
Tot passejant apreciem els petits horts i camps fruiters

ITINERARI 3
Els antics camins de ferradura ens porten a la riera de Sant Bartomeu

ITINERARI 4
La Vall de la Rierada i les seves Masies

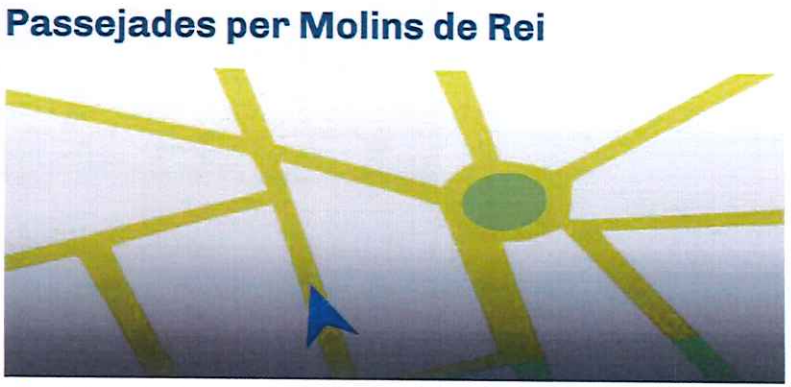

- Passejada per Sant Bartomeu de la Quadra
- Itinerari Patrimoni històric
- Itinerari del Canal de la Infanta
- Itinerari de l'època feudal
- Itinerari pels carrers de la vila

CONTEXT: ELS RECURSOS

- L'etapa 19 del **GR-92 enllaça Santa Creu d'Olorda, Castellciuró i Molins de Rei**. La ruta marcada s'inicia a l'estació **Baixador de Vallvidrera (FGC) i finalitza a l'estació de Renfe de MdR**. La distància aproximada és de 9 quilòmetres.

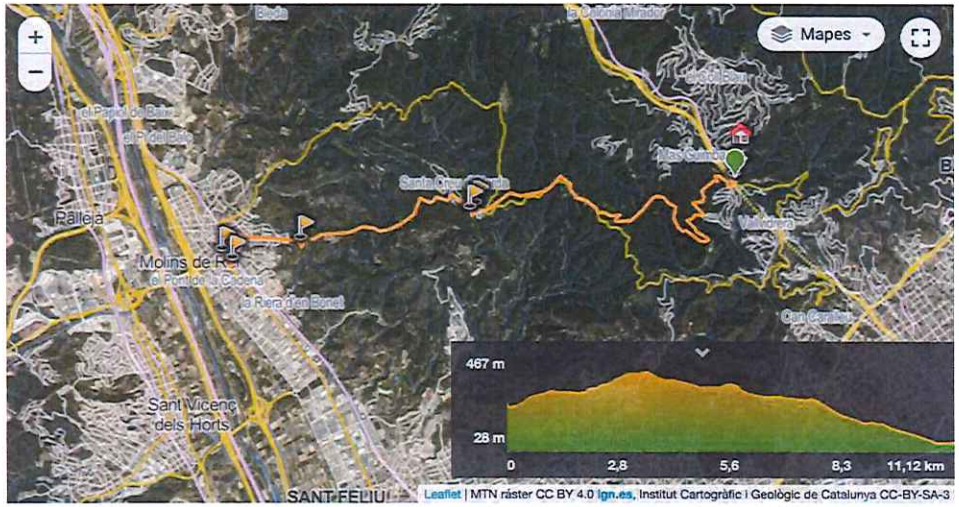

- El Consorci del Parc Natural disposa de l'**itinerari "L'empremta humana de Castellciuró i Santa Creu d'Olorda**. 12,7 quilòmetres de dificultat mitjana i en ruta circular. S'indica que cal accedir a Castellciuró des de MdR.

CONTEXT: ELS RECURSOS

- Una altra de les rutes senyalitzades del Parc Natural de Collserola és la **"Passejada a Sant Pere del Romaní",** un itinerari circular de 4,8 quilòmetres que s'inicia a Castellciuró i transcorre per horts i pinedes fins arribar a Sant Pere del Romaní.

- A wikiloc s'hi referencien moltíssimes **rutes cicloturístiques des de Molins de Rei** a altres poblacions, a Collserola, a elements d'interès patrimonial...: http://ca.wikiloc.com/rutes/btt/espanya/catalunya/molins-de-rei. El grup Dragones Molins Bike disposa d'un blog amb excursions i rutes. No estan actius de l'any 2016, però es poden consultar les seves propostes online: http://molinsdebikebttdragones.blogspot.com.es/

- També a wikiloc s'hi poden trobar una infinitat de **rutes de senderisme a Molins:** https://ca.wikiloc.com/rutes/senderisme/espanya/catalunya/molins-de-rei.

- El **Camí de Sant Jaume** passa per Molins de Rei. L'any 2010 la Generalitat de Catalunya va impulsar la recuperació, senyalització i difusió del Camí des de la Jonquera/Sant Pere de Roda passant per Girona, Montserrat i Lleida fins a Alcarràs on segueix en direcció Saragossa i Santiago de Compostel·la. Per completar aquest Camí principal es va impulsar la senyalització de Camins complementaris, un dels quals **s'inicia a Barcelona resseguint el riu Llobregat fins a Montserrat.** Des de l'Ajuntament de **MdR no es fa difusió** del pas del Camí per la vila i és un element a promocionar.

CONTEXT: ELS RECURSOS

Patrimoni històric i arquitectònic

L'any 2020 l'Ajuntament va publicar el **Pla Especial del Patrimoni Històric i Arquitectònic del municipi de Molins de Rei** (PEPHA) amb l'objectiu d'identificar els edificis i elements d'interès històric i/o arquitectònic per garantir-ne la conservació, protecció i valoració. El document està aprovat, és vigent i s'està treballant en la realització de millores en els béns protegits que inclou en 5 tipus de nivells de protecció (1: integral, 2: conservació, 3: parcial, 4: ambiental, 5: documental).

Fruit d'aquesta iniciativa s'ha creat un "catàleg de béns" amb un total de 182 finques i amb referències a 500 elements de la vila en què hi ha algun element amb valor històric.

- **Edificis**

  - Ca n'Ametller: antiga mansió senyorial dels volts del segle XVII amb una façana esgrafiada situada a la Plaça de la Vila, on també hi ha la Casa de la Vila.
  - Foment cultural i artístic: edifici neoclàssic construït l'any 1921 després de la creació de l'entitat com a local amb vocació social. Actualment segueix tenint una vocació de foment de la cultura en tots els seus registres i compta amb 4 seccions: ball, billar, escacs i el grup de teatre Filagarsa.
  - Edifici de la Federació Obrera de Molins de Rei: construït el 1921 per Cèsar Martinell per aglutinar la Llar Obrera, l'Aliança de l'Obrer Paleta i la Societat d'Agricultors. A més de les activitats mutualistes i sindicals s'hi desenvolupen activitats culturals, formatives i recreatives, és el centre cultural i cívic de referència de Molins i també ofereix la possiblitat de lloguer d'espais.
  - Estació del ferrocarril: edificat l'any 1854 i d'estil neoclàssic, està format per tres cossos. La construcció de la línia de ferrocarril que unia Barcelona i la vila va tenir un gran impacte per al transport de viatgers, la indústria, el comerç i l'agricultura.
  - Hi ha altres edificis menys rellevants, identificats al blog de turisme: Font dels casats, Plaça de la Creu, Casa Tarragó, Plaça d'Espanya o de la Bàscula, Escola Municipal de Música, Escola El Palau.

CONTEXT: ELS RECURSOS

- **Castellciuró:**

  - Restes arquitectòniques d'un castell ubicat a la serra de Collserola i pertanyent al municipi de Molins de Rei declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). Les primeres notícies de l'edificació daten del segle X, quan era una fortalesa defensiva del terme d'Olorda. Disposa d'un excel·lent *opus spicatum* en un pany de paret. Al segle XIV es va convertir en un castell termenat que presidia el territori i controlava les terres. Els seus usos i funcions van anar canviant al llarg dels anys. Actualment, es poden identificar restes de diversa cronologia i s'hi pot accedir lliurement. L'Ajuntament hi ha habilitat plafons informatius i el seu entorn està adecentat amb una àrea de lleure, 'porta' al Parc de Collserola.

- **Esglésies**

  - Església parroquial de **Sant Miquel Arcàngel**: l'edifici actual és obra de Joan Gumà Cuevas i es construí l'any 1945 a l'emplaçament d'anteriors temples destruïts. A l'interior hi ha els **mosaics** de tessel·les vitrificades de l'autor de renom internacional Santiago Padrós i Elias. Els **vitralls** són fet per Jaume Mercader-Miret i obrats a la vidrieria Bonet de Barcelona.

  - **Sant Pere de Romaní**: ermita romànica també situada a la serra de Collserola dins del terme de Molins de Rei declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). L'edificació principal data del segle XI, és d'estil romànic i té una sola nau rectangular amb un absis semicircular. Al segle XVI s'hi va construir la Torre de Sant Pere Romaní (també BCIN). S'hi pot accedir lliurement però no està en bon estat de conservació.

- **Masies:** a Molins de Rei hi ha 11 masies declarades Bé Cultural d'Interès Local (BCIL): Can Tintorer, Can Castellví, Can Santoi, Can Calopa de Baix, Can Ribes, Can Farrés, Can Bofill de la Torre, Can Vilagut, Can Capellans, Can Rabella i Can Planes.

CONTEXT: ELS RECURSOS

- **Restes arquitectòniques i jaciments arqueològics**

  - **Plaça de les Bruixes**: jaciment iber-romà dels segles II-I a.C situat al capdamunt d'un turó a la zona de la Riera Nova de MdR. S'hi poden observar les restes de tres dipòsits, dues sitges tallades a la terrassa d'argila i una habitació rodona amb paviment. In situ és complicat trobar les restes, ja que la senyalització és confosa.

  - **Sant Marçal:** emita que té els seus orígens entorn els segles X-XI i en molt mal estat de conservació. El PEPHA en preveu la recuperació.

  - Hi ha moltes **altres restes** arquitectòniques incloses al PEPHA com Can Massota i el Molí de Can Salat o l'antic camí de Sant Bartomeu. I el poblat ibèric d'Olorda, tot i que és en terme de Barcelona.

  - Cabanes de **pedra seca** i antics marges de les vinyes.

- **El sistema Museístic de Molins de Rei (SMMdR) i l'itinerari pel patrimoni històric**

  - La seu central del SMMdR és **Ca n'Ametller** i progressivament des de l'Ajuntament es van recuperant nous espais culturals. Es tracta d'un model descentralitzat en el qual hi ha una seu de gestió i administració i altres espais museístics i centres d'interpretació del patrimoni. El **Palau Requesens** tindrà un paper fonamental en aquest sistema ja que consolidarà el relat històric i patrimonial de Molins de Rei.

  - **Museu Municipal de Molins de Rei:** ubicat al carrer del Pintor Fortuny, disposa d'una molt interessant col·lecció permanent. Tot i ser anomenat "Museu" oficialment no està catalogat com a tal i és complicat trobar la informació sobre les exposicions i activitats que s'hi duen a terme, ja que els seus canals de comunicació no estan actualitzats.

CONTEXT: ELS RECURSOS

- **Itinerari del patrimoni històric:** es tracta d'un recorregut per descobrir els edificis més emblemàtics de la vila i té una durada aproximada de 2 hores. Es pot descarregar un mapa des del web de l'Ajuntament amb l'explicació de cadascun dels punts destacats que van des del Museu Municipal fins a l'església parroquial o la Federació Obrera.

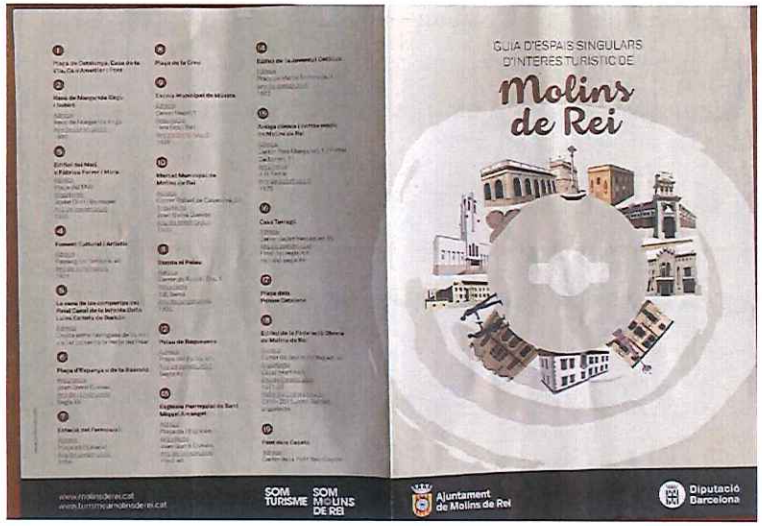

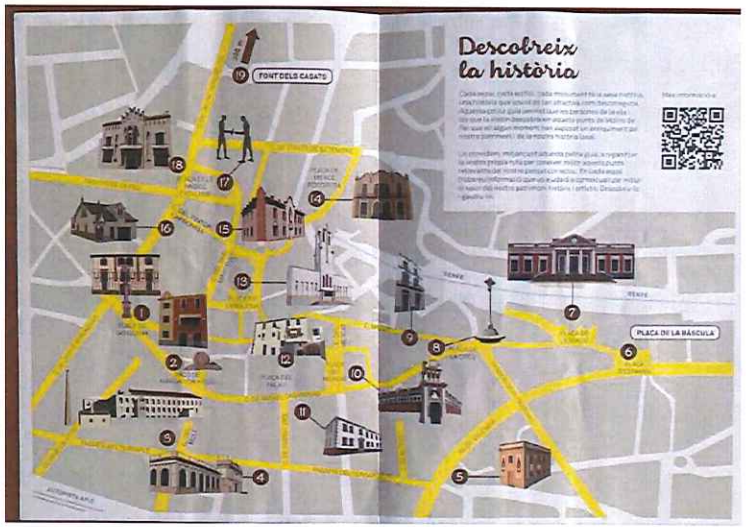

Patrimoni industrial/hidrològic

- **Fàbrica Ferrer i Mora o "Molí":** va ser construïda l'any 1855 i va representar el salt cap a la industrialització de la vila. És un node clau del sistema museístic on explicar el procés d'industrialització i la importància de l'aigua en la identitat del municipi amb els molins medievals i el canal de la Infanta com a elements patrimonials a valorar.

- **Casa de les comportes del Reial Canal de la Infanta Lluïsa Carlota de Borbó**: inaugurada l'any 1819, la casa de les comportes era l'entrada del curs del canal que portava les aigües de l'antic rec medieval i regava la plana esquerra del Llobregat. El conegut popularment com a "Canal de la Infanta" va representar la regularització de la xarxa de regadiu de la vall baixa del Llobregat i això va implicar un impuls per a l'agricultura.

Patrimoni intangible

- **Festes i tradicions**
  - Carnestoltes: l'any 1980 els molinencs van recuperar l'antic Camell, la bèstia de foc més emblemàtica de MdR, i des de llavors any rere any, el carnestoltes ha tornat a guanyar pes al municipi. El Comitè de l'Antifaç és qui organitza, juntament amb l'Ajuntament, el programa d'actes que està format pel ball de màscares de l'Aristocràcia interpretada per l'Esbart Dansaire de Molins, el Ball del Poble, interpretat per personatges vestits amb roba de sac anomenats "Els Esparriots" que conviden els molinencs a dansar, i el Ball de la Bèstia, amb l'aparició estelar del **Camell** que espanta la gent traient foc per la boca fins que es calma i balla sol al so de la tuba. A la plaça de l'Església s'hi esdevé el 'Samaniat' entre Sa Majestat Carnestoltes i el Camell, un encontre dialèctic que acaba amb el Rei socarrimat. Finalment, es juga a l'"Empaitaculs del Camell" que és un tipus de corre-cuita amb la bèstia acompanyada de timbalers i diables pels carrers i places de la vila que finalitza a Ca n'Ametller, espai on dorm el Camell.
  - Els Tres Tombs: se celebra per Sant Antoni Abad, protector dels animals, amb cavalls i carruatges que passegen pels carrers de la vila. A l'acabar la desfilada es fan els tres tombs al voltant de l'església i es beneeixen els animals de companyia dels molinencs.
  - Sant Jordi: el 23 d'abril Molins de Rei reivindica els llibres publicats en llengua catalana, s'organitzen xerrades i actes culturals i revindicatius. Les bèsties de foc també participen a la celebració.
  - Sant Joan: les associacions de veïns organitzen les seves pròpies revetlles. La de la plaça de l'Església té especial anomenada i és on es rep la Flama del Canigó.
  - Festa Major de Sant Miquel: se celebra a finals de setembre amb el foc com a protagonista. Bèsties i dimonis, els gegants Miquel i Montserrat i els castellers Matossers també hi tenen un paper destacat. Per sobre de tots ells, però, qui més destaca és **el Camell** a qui se li dediquen actes i activitats:
    - 'Les escoles ens visiten': visiten Ca n'Ametller per despertar el Camell vestits de Festa Major i li canten una cançó;
    - 'Desperta el Camell': es tracta d'un dia d'activitats entorn al Camell.

- 'Corre-cuita i Sarau d'Espurnes', espectacle pirotècnic la nit de dissabte de Festa Major. El Camell apareix entre cançons i foc i comença el seu recorregut pels carrers més cèntrics de la vila acompanyat dels timbalers i els diables tot perseguint els molinencs. Finalment, a la plaça de l'Església els diables organitzen l'espectacle pirotècnic KAOS.
- 'Les matines', a les 6h del matí el Camell desperta els vilatans amb timbalers i diables.

- Fira de Nadal: amb parades nadalenques d'artesans i durant tres dies del mes de desembre els molinencs gaudeixen de la seva particular fira de Santa Llúcia amb trenet turístic i atres activitats.

- Els Pastorets: és una activiat teatral amb un fort component social molt arrelat a la vila des de l'any 1895. Hi participen més de 60 actors i actrius.

- **El Festival de cinema de Terror:** tot i que no es pot considerar un patrimoni intengible com a tal, aquest festival ja s'està convertint en un esdeveniment vinculat a la identitat cultural del municipi.

- Cal destacar una celebració històrica, que es va rememorar en motiu dels 500 anys de l'estada de Carles I a Molins de Rei en relació a la celebració a la vila de la festa de **Sant Andreu** del **Toisó d'or**. Aquesta és una festa amb molt de potencial que cal valorar com a recurs turístic. Se'n parla en el capítol corresponent en relació a l'aposta pel Renaixement.

CONTEXT:
L'OFERTA I LA PROMOCIÓ TURÍSTIQUES

Estructura i oferta turística

- **Estructura**

L'any 2007 l'Ajuntament de Molins de Rei i la Diputació de Barcelona van encarregar el "Pla estratègic turístic de Molins de Rei, Objectius i estratègies bàsiques" a l'empresa Aribau Asociados Economistas. El treball inclou una diagnosi, estratègies d'acció i plans d'actuació per "donar una estratègia en matèria turística a mig i llarg termini al municipi de Molins de Rei".

Més enllà d'aquest document, es pot dir que **la política i l'estructura de turisme ha estat fins ara gairebé inexistent a Molins,** fonamentalment per 3 raons:

- Molins de Rei **no ha estat tradicionalment turístic**, exceptuant algun nucli d'estiueig, com la majoria de municipis del Baix Llobregat excepte els del litoral.
- A part, la **incidència d'aquest sector** en una economia tan industrialitzada com la del seu entorn és i serà mínima, encara que s'hi pugui fer molt més èmfasi.
- Cal exceptuar en tot això, la **dedicació gairebé exclusiva de la vila a la celebració de la Candelera**, el gran esdeveniment capaç d'atreure milers de visitants en pocs dies.

En tot cas, curiosament i paradoxalment, tot i no ser una vila turística, té proporcionalment **molta més estructura del sector que no pas producte a oferir.** El sector hoteler i de la restauració –pilars de l'economia turística– no es corresponen a l'oferta d'atractius de la vila. Aquest és el gran puntal que té MdR per poder dir que **pot apostar per fer política turística i plantejar-se incrementar l'oferta d'activitat per als potencials visitants: ja té els serveis a punt...**

CONTEXT: ESTRUCTURA I OFERTA

Aquest context de manca de tradició i oferta turística, és la que ha fet que la **regidoria de turisme no disposi d'una estructura administrativa i tècnica prou dimensionada** per a les possibilitats que podria tenir el municipi si tenim en compte els recursos potencialment turístics; exceptuant, sempre, el **'monocultiu'** d'atracció de forasters que té la **Candelera**.

Actualment, la **Regidoria Turisme** de l'Ajuntament de Molins de Rei desenvolupa les següents tasques:

- Oficina d'Informació Turística
- Promoció del turisme cultural, gastronòmic i altres.
- Promoció del patrimoni històric en coordinació amb el servei de patrimoni.
- Pla estratègic de turisme.
- Altres actuacions en aquest àmbit.

L'organització del cartipàs municipal, molt fragmentat sectorialment, deixa la **regidoria de turisme en una posició d'indeterminació enmig de l'acció d'altres regidories** amb competències sobre molts dels recursos turístics de què es disposa. Així, les poltiques de consum cultural, de patrimoni històric, de medi ambient, de comunicació, de comerç, de fires... incideixen directament ens els àmbits on la regidoria podria fer més actuació, com és el cas de les festes i les fires, el Llobregat i Collserola, el Palau Requesens i el patrimoni històric, etc. Pel fet tradicional, doncs, de la poca substància de l'activitat turística i de la manca d'identitat turística del municipi és lògic que les polítiques i les estructures del govern municipal no hagin tingut el pes que potser sí que es correspondria atès l'estructura del sector

Una altra mostra d'aquesta evidència és que, fins al moment de realitzar aquest pla, Molins de Rei no disposa de cap equipament acreditat com a **Punt d'Informació Turística**. El Consorci de Turisme del Baix Llobregat en col·laboració amb la Diputació de Barcelona coordina el programa de **PIT** (Punts d'Informació Turística) amb l'objectiu d'ampliar la xarxa d'oficines d'atenció turística a la comarca a espais que no poden oferir el servei d'Oficina de Turisme però que duen a terme una funció informadora. En tot cas, aquesta situació es revertirà perquè el **Palau Requesens** sí que ho serà i s'erigirà, per tant, en el **punt insígnia de difusió i informació turística del municipi.** Seria interessant aconseguir més adhesions al programa perquè com **més equipaments/ empreses s'erigeixin com a PIT** millor atenció al visitant s'oferirà i més en xarxa es treballarà. Equipaments com **la Biblioteca El Molí o El Foment** també poden ostentar aquesta acreditació.

Des del Consorci també es fa una clara aposta pel **programa Compromís per a la Sostenibilitat Turística Biosphere** que distingeix les empreses que fan una gestió sostenible des d'una perspectiva integral i el treball col·lectiu. Al Baix Llobregat actualment hi ha més de 60 empreses que treballen en la seva implantació però cap d'elles és de Molins de Rei. Tal i com es farà amb el programa PIT, l'Ajuntament també fomenta l'adhesió i la implicació directa al Biosphere.

Seguint amb l'estructura i l'oferta turística, quan a les **politiques de promoció i comunicació,** la responsabilitat municipal recau damunt la **regidoria de comunicació**, transparència, participació i integritat n'és la responsable.

- El lema de ciutat és "Som Molins".
- El lema "MdR, centre de comerç" és molt utilitzat i reconegut entre la ciutadania.
- Es disposa de tres **marques oficials: Fira de la Candelera, Molins de Rei Centre de Comerç, Som Molins i Som Turisme.**
- L'any 2020 es va publicar el nou web de l'Ajuntament. Hi ha dos webs municipals més: el de la Biblioteca i el d'Empresa. Es disposarà d'un blog de Turisme com a apartat del web de l'Ajuntament, l'estructura i els textos dels quals ja estan creats.
- Es disposa de diversos manuals com el d'aplicació de logotips i estratègia, manual d'imatge, guia d'ús de xxss, manual d'imatge "Som Molins".
- Actualment s'està elaborant un **Pla de comunicació de l'Ajuntament.**

Comerç

- **Establiments**

  - A MdR hi ha més de **800 establiments** comercials i de serveis. A l'ametlla comercial, al centre urbà, hi ha la major concentració de comerços i esdevé un centre comercial a cel obert. S'hi pot trobar una gran diversitat de productes, ofertes i serveis de qualitat. Al web de **BotMol** s'hi poden trobar tots els establiments de la localitat, els productes i serveis que ofereixen, les campanyes realitzades i notícies relacionades. Des de la pàgina de l'Ajuntament també s'hi referencien tots els establiments i els tràmits, ajuts, subvencions i altres informacions d'interès referent als comerços.

  - El **Mercat Municipal** té un paper clau en la dinamització comercial de Molins i contribueix en la configuració de la vila a nivell sostenible a escala social, econòmica i mediambiental.

  - Molins també compta amb un **Mercat de Marxants**, també anomenat dels Encants amb unes 75 parades que disposen de productes de diversa índole. Des de l'Ajuntament s'ha vetllat perquè l'oferta del mercat ambulant sigui complementària a la del teixit comercial del centre urbà. Aquesta proposta atreu clients forans d'àmbit comarcal.

  - Actualment, a la vila hi ha **dues associacions de comerciants**: la Unió de Botiguers de MdR (BotMol) i l'Associació de Venedors del Mercat Municipal, ambdues amb l'objectiu de promocionar l'oferta comercial.

Allotjament i restaurants

- **Allotjament**

  - **Hotels**: actualment, a MdR hi ha tres hotels amb una capacitat total de 478 places.

  - També hi ha 4 **habitatges d'ús turístic** legalitzats.

  - Al municipi hi ha la **casa de colònies** Can Santoi, que oferix les seves instal·lacions per estades escolars i també per reserves familiars i de grups. Disposa de 44 places, instal·lacions esportives, piscina a l'estiu i servei de cuina.

  - No es disposa d'**àrea d'autocaravanes**, tot i que des de l'Ajuntament s'està valorant aquesta possibilitat.

  - Les dades més rellevants a tenir en compte de l'**Informe de Conjuntura** de l'Observatori de Turisme del Baix Llobregat sobre MdR de l'any 2019 són:
    - Els hotels de la comarca van assolir un 64,8% de l'ocupació de les seves places.
    - El preu mig d'una habitació sense esmorzar en un hotel del Baix Llobregat és de 68,1€.
    - Els principals motius d'estada a la comarca van ser els **negocis (52%) i les vacances (33%)** seguit de les trobades familiars i reunions informals (6%), les activitats esportives (6%) i la salut (3%).
    - Les pernoctacions han estat realitzades per **estrangers** (51,9% del total) i espanyols (48,1%).

  - Segons l'Informe de Turisme Anual de l'Observatori de Turisme del Baix Llobregat 2019, la comarca és la vuitena de Catalunya que més recapta la **taxa turística** a nivell català. Castelldefels, El Prat de Llobregat, Sant Joan Despí i Gavà són els municipis que més participen en el fons del foment de turisme del Baix Llobregat i **Molins de Rei ocupa el desè lloc a nivell comarcal.**

- **Restauració i productes agroalimentaris**

  - **Restaurants**: el municipi destaca per la **varietat i qualitat** de la seva extensa oferta gastronòmica de restaurants que atrau a molinencs i també a persones de les poblacions properes que s'hi desplacen per fer-hi algun àpat.

  - **Molins B de Gust**: aquesta proposta gastronòmica té dues vessants. Per una banda, s'organitza una mostra d'estands on els restauradors ofereixen tapes i platets amb zona **xill-out**, actuacions en directe i activitats infantils. Per l'altra, els bars i restaurants ofereixen tapes i/o menús als seus establiments amb un preu estandaritzat per la mostra.

  - El **producte típic insigna de Molins de Rei és la Coradella**, un estofat a base de menuts de xai. L'any 2018 es va presentar la versió en embotit del plat per popularitzar-ne el consum. Durant la Fira de la Candelera, s'ofereix coradella estofada a molts bars i restaurants de la vila i també en versió embotit.

  - A banda de la **coradella,** Molins no disposa d'un "producte típic" i altres municipis de la comarca han seguit la tradició agrícola de renom que sempre ha tingut. Al web de la Fira de la Candelera es pot descarregar un receptari amb la coradella com a ingredient principal fetes pels restauradors de Molins de Rei.

Serveis i equipaments

- **Centre d'Educació Ambiental i Lleure Can Santoi**: situat a Collserola i davant mateix de la Masia Can Santoi, aquest camp d'aprenentatge és un servei educatiu del Departament d'Educació de suport curricular que ofereix al professorat i als centres docents la possibilitat de desenvolupar projectes de treball per a l'estudi i l'experimentació. Forma part de la xarxa de Camps d'Aprenentatge de la Generalitat de Catalunya.

- **Piscina olímpica**: el Club Natació de Molins de Rei disposa d'una piscina de 50x21 metres amb coberta mòbil. Aquest tipus d'instal·lació és molt interessant de cara a l'organització d'esdeveniments esportius i podria erigir MdR com a punt d'atracció de turisme esportiu.

- **Altres equipaments esportius**: a la vila hi ha un poliesportiu municipal i dos camps de futbol municipals.

- **Bibilioteca pública El Molí**: forma part de la xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona i ofereix diversos serveis per a tots els públics i centrats en el préstec, la informació, l'accés a les tecnologies i l'aprenentatge i entreteniment. Té un fons d'uns 40.000 documents i rogranitza diverses activitats.

- **Teatres**:
  - Edifici de la Joventut Catòlica de MdR, edifici inclòs en l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Actualment s'hi programen obres de teatre i altres espectacles.
  - El Foment Cultural i Artístic de MdR també disposa d'aquest servei.

- **Club Hípic Sol i Terra**: ubicat al Parc de Collserola i especialistes en organitzar excursions a la muntanya a cavall.

CONTEXT: ESTRUCTURA I OFERTA

Al web del Consorci de Turisme del Baix Llobregat s'hi destaquen els atractius **"Imprescindibles del Baix Llobregat":**

- **Canal Olímpic de Catalunya**, Castelldefels: creat amb motiu dels Jocs Olímpics de Barcelona '92 com a seu de les competicions de piragüisme. Té una làmina d'aigua de 1.250m de llarg, 130m d'amplada i 4m de profunditat. S'hi poden practicar activitats d'aigua com caiac o windsurf i també de terra al carril perimetral que envolta el canal com bicicleta, patins o tir amb arc. A més, s'hi organitzen estades esportives, tornejos i una gran varietat d'activitats dirigides.

- **Castell de Castelldefels i "Piràtia"**: amb una església del segle X al seu interior, el Castell és el símbol de la ciutat i la va protegir de les invasions àrabs i dels atacs pirates. El 2021 s'hi ha inagurat el Centre d'Interpretació de la Pirateria a la Mediterrània "Piràtia", una experiència interactiva immersiva per descobrir el món de la pirateria amb tots els sentits.

- **Catalunya en miniatura**, Torrelles de Llobregat: amb una exposició de maquetes a escala per passejar i conèixer l'arquitectura i la geografia de Catalunya declarat d'Interès Turístic Nacional i un parc d'aventura per a infants. Ofereixen diverses tipologies de visites.

- **Coves de Montserrat**, Collbató: es tracta de les coves més grans de la serralada de Montserrat. Les visites es fan amb l'acompanyament d'un guia i es completen amb el visionat d'un videomapping.

- **Cripta Gaudí de la Colònia Güell**, Santa Coloma de Cervelló: declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO i situada dins d'una colònia tèxtil és considerada el lab de la Sagrada Família de Barcelona. A més, es pot visitar tota la colònia, que té un gran interès arquitectònic, i el Centre d'Interpretació ubicat a la cooperativa de consum.

- **Espais Naturals del delta del Llobregat**, el Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat: xarxa d'espais protegits amb una gran diversitat biològica que és una de les zones més importants de Catalunya en els àmbits de la recerca i l'educació ambiental. El Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat hi organitzen visites guiades i hi ha diversos punts d'informació als Espais.

- **Fundació CRAM**, El Prat de Llobregat: entitat privada sense ànim de lucre que es dedica a la protecció del mar i de les seves espècies. Disposa d'un centre de recuperació dels animals marins molt punter que és visitable per a grups escolars, adults i famílies.

- **Centre Jujol- Can Negre**, Sant Joan Despí: l'arquitecte Josep Maria Jujol va reformar aquesta antiga masia del segle XVII i la va transformar en un edifici modernista. Va ser arquitecte municipal durant 20 anys i al municipi hi ha un gran nombre d'edificis i intervencions de Jujol. A Can Negre hi ha l'Escola Municipal d'Art i s'hi poden fer visites immersives amb dispositius mòbils.

- **Museu Can Tinturé**, Esplugues de Llobregat: amb una exposició de rajola de mostra de Salvador Miquel. Es tracta del primer musueu monogràfic d'aquest tema, que explica la rellevància d'aquests elements com expressió artística i patrimoni cultural.

- **Museu de Ceràmica La Rajoleta**, Esplugues de Llobregat: aquesta fàbirca de ceràmica va proveir artistes com Antoni Gaudí i Puig i Cadafalch i ofereix una introducció al llegat ceramista del municipi.

- **Museu de les Aigües Agbar**, Cornellà de Llobregat: dedicat a la divulgació sobre l'aigua, amb un projecte educatiu i un catàleg d'activitats educatives digitals molt extens. Serà molt interessant traçar una relació entre aquest equipament i la fàbrica del Molí de MdR com a node relacionat amb l'aigua.

- **Museu de les matemàtiques de Catalunya** (MMACA), Cornellà de Llobregat: situat al Palau Mercader, disposa de l'exposició permanent "Experiències matemàtiques" amb jocs, construccions i elements diversos per a grups escolars i famílies. A més, organitza exposicions itinerants i participa en fires, festes de la ciència, congressos, publicacions i connecta amb projectes internacionals que volen fomentar l'ensenyament i l'aprenentatge de les matemàtiques i les ciències fora de les aules.

CONTEXT:
LA FIRA DE LA CANDELERA

Fira de la Candelera

- Es tracta de l'esdeveniment més emblemàtic de la ciutat i una de les tradicions més populars de Catalunya, declarada **festa tradicional d'interès nacional** l'any 2002 per la Generalitat de Catalunya.

- Es va celebrar per primer cop l'any 1852 amb l'objectiu de vendre els millors productes de la vila als molinencs i ciutadans dels voltants. Actualment, és una **fira multisectorial** amb l'agricultura i la ramaderia com a eixos vertebradors que se celebra el primer cap de setmana del mes de febrer, però que té un programa d'activitats que va molt més enllà.

- La Fira va més enllà de l'exposició i la mostra d'elements agrícoles i ramaders i inclou les seccions "La Candelera natura" (planter, arbres fruiters, jardineria i maquinària agrícola), "La Candelera gastronomia" (alimentació i restauració), "La Candelera empresa" (automòbil comercial), "La Candelera cultura" (artesania, arts, brocanters i col·leccionisme) i "La Candelera ciutat" (entitats i associacions de Molins de Rei).

- A la Fira hi ha 950 expositors, 5.000 metres lineals d'expositors i més de 300.000 visitants (dades 2013). Això suposa una gran dinamització i implicació del municipi.

- Es disposa d'un "**Pla estratègic de la Fira de la Candelera**" que ha fixat la visió ("esdevenir un espai perenne de dinamització transversal del municipi i per al municipi, capaç de relacionar-se amb esferes de diferents disciplines amb la voluntat d'aconseguir un retorn positiu envers Molins") i la missió ("projectar els actius del municipi en totes les seves vessants: la social, l'ambiental, l'econòmica i la cultural, basant-se en principis de sostenibilitat, de bona gestió, de convivència, de tradició i modernitat i tot fomentant el desenvolupament econòmic local").

- Des de l'Ajuntament es creu en el potencial d'aquesta Fira, que disposa de **pàgina web pròpia** i altres canals de comunicació. A més, el futur espai de Turisme del web de l'Ajuntament també tindrà informació sobre la Candelera i s'hi destacarà "El Planter"; els expositors de la Fira; "Fira de vins" (és la més antiga de Catalunya i cada any s'hi convida una Denominació d'Origen), "Activitats socioculturals", com tasts gastronòmics, jornades agràries, demostracions, xerrades...

- El **Comitè Executiu** de la Fira de la Candelera té la funció d'organitzar-la. S'informa i es debat sobre el procés de contractació d'estands, de les activitats que es proposen i de les modificacions d'ubicacions i de nous sectors que es proposen d'un any a un altre.

- **Altres activitats d'interès per a visitants**

  - **Molins Film Festival:** des de l'any 1973 el festival de **cinema de terror** amb els objectius de ser una plataforma per a nous realitzadors, esdevenir un punt de trobada per a la indústria del país i ser una plataforma per a nous espectadors. Des de l'any 2014 forma part de l'European Fantastic Film Festivals Federation (EFFFF).

  - **Viles Florides:** l'any 2017 MdR es va adherir al projecte Viles Florides promogut per la Confederació d'Horticultura Ornamental de Catalunya que distingeix els municipis que treballen per la transformació dels seus espais públics a través de l'enjardinament i la millora dels espais verds. Des de la Regidoria de Turisme s'organitza un concurs de balcons florits per engalanar la vila quan comença la primavera.

CONTEXT:
L'ENTORN TURÍSTIC

CONTEXT: ESTRUCTURA I OFERTA

L'entorn turístic

- **Consorci de Turisme del Baix Llobregat**

Creat l'any 2000 amb els objectius de dinamitzar turísticament i millorar la qualitat de l'oferta turística de la comarca. Des de llavors, s'ha fet una clara aposta per la creació d'infraestructures turístiques i per posar en valor el patrimoni natural i cultural del territori. El Consorci ha aconseguit crear la **marca turística del Baix Llobregat** com a comarca amb un gran nombre d'opcions per a tots els públics, aglutina les propostes de tots els municipis i les sap oferir als possibles visitants.

- Les **línies de treball** del Consorci són les següents:
  - Pla d'accions vers el turisme de negocis.
  - Potenciació del Turisme de Natura.
  - Campanyes de promoció turística.
  - Accions de promoció del Turisme Familiar.
  - Promoció del Turisme Escolar.
  - Propostes i experiències singulars per viure una escapada inoblidable.
  - La promoció de la gastronomia.
  - La plataforma de promoció i comercialització de productes turístics.
  - Compromís per la sostenibilitat turística Biosphere.
  - La millora de la competitivitat de les empreses turístiques.

- El Consorci elabora els informes de l'**Observatori de Turisme del Baix Llobregat** amb informació molt completa sobre la dinàmica i característiques del mercat turístic de la comarca.

- Tots els **canals de comunicació** del Consorci estan actualitzats, són dinàmics i es nodreixen d'imatges i textos amb una clara intenció comercial. Cal elevar i valorar la tasca que es duu a terme des d'aquest ens per a la promoció del territori.

- **Parc arqueològic de Gavà**: es tracta d'un conjunt patrimonial museïtzat de mines en galeria dedicades a l'extracció de variscita. S'accedeix a l'exposició permanent i a una mina reproduïda. Diposen de servei pedagògic, visites guiades, visites adaptades per a persones amb dificultats visuals i lloguer d'espais. L'exposició permanent del Museu fa un recorregut per la història del territori amb el paisatge com a eix.

- **Termes Romanes**, Sant Boi de Llobregat: són els banys privats pertanyents a una vil·la romana (s.II dC) més ben conservats de Catalunya.

- **Viladecans The Style Outlets**, Viladecans: gran centre comercial amb una àmplia varietat de botigues i de restaurants.

- **Molins de Rei al web del Consorci**

Tal i com s'ha apuntat, la pàgina web del Consorci del Baix Llobregat és un canal de comunicació que conté molta informació sobre la comarca. Des de l'Ajuntament de MdR s'envien els actes d'agenda mensualment al Consorci perquè els puguin introduir. Ara bé, de Molins de Rei només **s'hi referencien els següents** punts:

- Activitats esportives i activitats a la natura: classes d'equitació Hípica Sol i Mar.
- Espais naturals: Aiguamolls
- Parcs i jardins: parc de la Mariona.
- Fires i festes: La Candelera,
- Restaurants: Can Portell, Can Rabella i Samaranch Park.
- Allotjaments: Holiday Inn Express i Ibis.
- A molts dels apartats de "Descobreix el Baix Llobregat" no hi ha informació sobre l'oferta de Molins de Rei i en d'altres n'hi falta moltíssima.

CONTEXT: L'ENTORN, ELS RECURSOS I L'OFERTA

Conglomerat dels recursos i i l'oferta turística de Molins de Rei

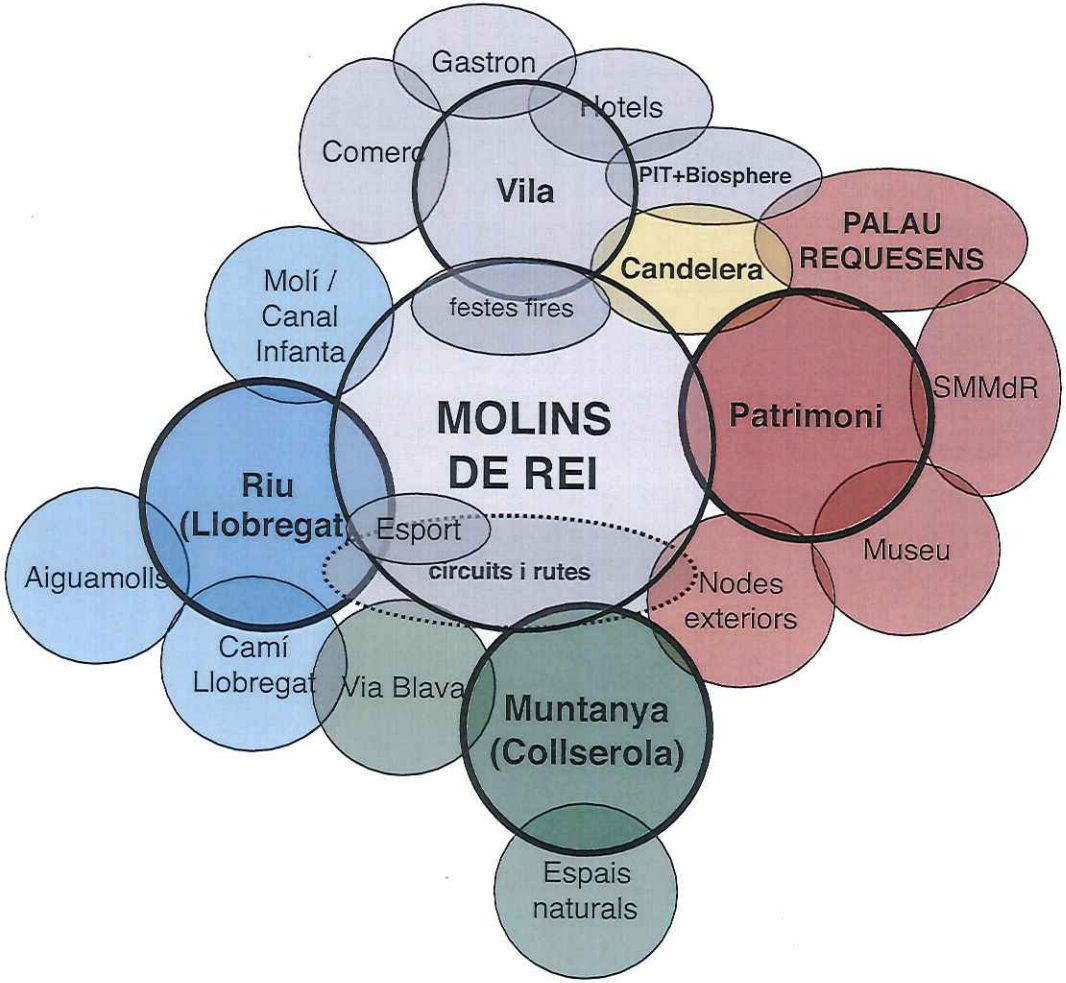

CONTEXT: L'ENTORN, ELS RECURSOS I L'OFERTA

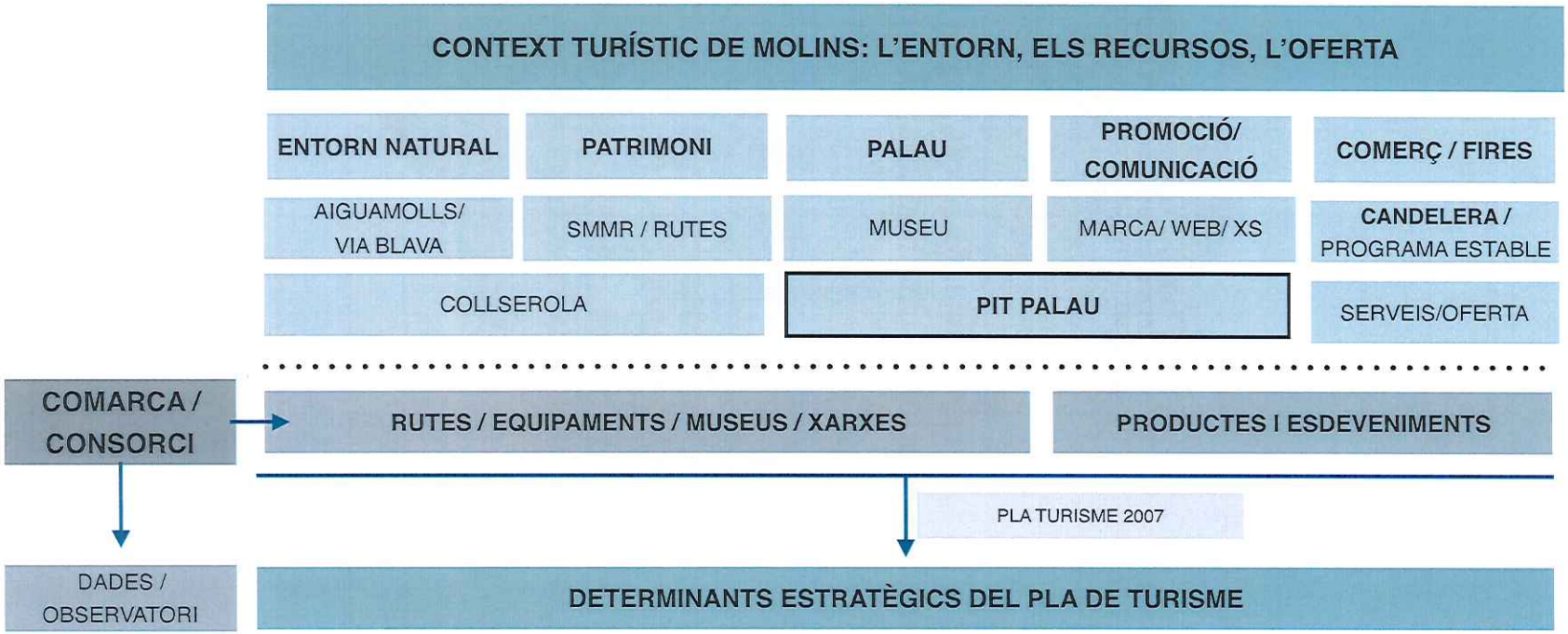

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES:
DETERMINANTS I OBJECTIUS

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: DETERMINANTS I OBJECTIUS

MOLINS TURÍSTIC: POSICIONAR I PROMOURE

Un cop hem observat el **context general del municipi quant als recursos turístics i l'actuació municipal** en aquest àmbit, entrarem en el procés de proposar les **orientacions estratègiques** per al foment del turisme. En primer lloc, determinarem aquells aspectes que són **condicionants** atenent al context i a les expectatives observades; tot seguit, intentarem descriure quina és la **identitat, la singularitat**, de la vila, com a tal i, en concret, en relació a la seva projecció externa, la seva promoció, per tal de poder saber quins són els elements distintius i de valor de la seva personalitat turística; a continuació, proposarem els **objectius** del model turístic com a estratègia municipal; finalment, aportarem els elements d'anàlisi i valoració del que pot ser **l'aposta de Molins de Rei per a posicionar i promocionar el turisme**.

Fem ara un síntesi de quins són aquests aspectes determinants que condicionen l'estratègia turística de MdR:

- **MdR no és un municipi turístic.** No ho ha estat mai i potser tampoc li interesssa ser-ho... No hi ha **mentalitat** turística en general: poca gent viu, vol o pot viure del turisme. No és identificat com un municipi "turístic" de la comarca sinó **residencial i industrial.** No hi ha consciència d'interès turístic ni dins ni fora del municipi. No té avui els atractius necessaris per fer-lo una destinació turística local ni per estimular la generació de productes privats d'empreses vinculades al turisme. I tampoc no es beneficia de la potència d'atracció que té BCN.

- Tot i no tenir oferta de **productes turístics** consolidats sí que té, en canvi, una excel·lent oferta de **restauració** i de **pernoctació**. I, encara que el **comerç** no està orientat al visitant, sí que està prou consolidat i és prou atractiu com per atreure clients que visitin la vila.

- Però que no sigui fàcilment ubicable o identificable en l'univers turístic de la capital i de l'entorn metropolità tampoc no vol dir que hagi de renunciar a ser-hi. O almenys a ser-ho a la seva manera. És per això que li **cal fer una aposta turística a la seva mida,** sense la pressió de ser aquest un factor determinant del seu desenvolupament.

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: DETERMINANTS I OBJECTIUS

- Com ja s'ha dit al context, la regidoria de turisme no disposa de l'**estructura necessària** per dur a terme una aposta decidida per a incrementar a seva actuació per a consolidar una **oferta estable i atractiva** per als visitants. Això passa inevitablement per **disposar de suport tècnic ad-hoc i de tenir una estratègia, un relat, uns objectius i un pla d'actuació a mitjà termini** que permeti a la regidora de turisme posicionar-se en el context del govern per tal d'incidir i cooperar en aquelles polítiques sectorials on pot participar de forma concertada.
- Elaborar un **discurs i un model turístic propis**, no com el que escauria a una població estrictament turística, sinó adaptat a les característiques del municipi per **posicionar-lo i promocionar-lo**, especialment en el seu **entorn més pròxim**.

- No hi ha discurs general de **promoció** turística excepte la proposta de la Candelera. No hi ha un fil conductor coherent que aglutini els recursos i productes de diversa consideració. **MdR** ha de concretar l'estratègia que l'**identifiqui i el posicioni.**

- **No té prou identitat i singularitat turística** a priori per ser atractiu **per ell sol.** MdR no pot ser un atractiu turístic només amb els seus recursos endògens. Només tindrà un interès turístic **si forma part del context comarcal. Només podrà ser un referent i posicionar-se en el context museístic i artístic** a partir de l'aparició d'un equipament de primer nivell com el del Palau Requesens.

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: DETERMINANTS I OBJECTIUS

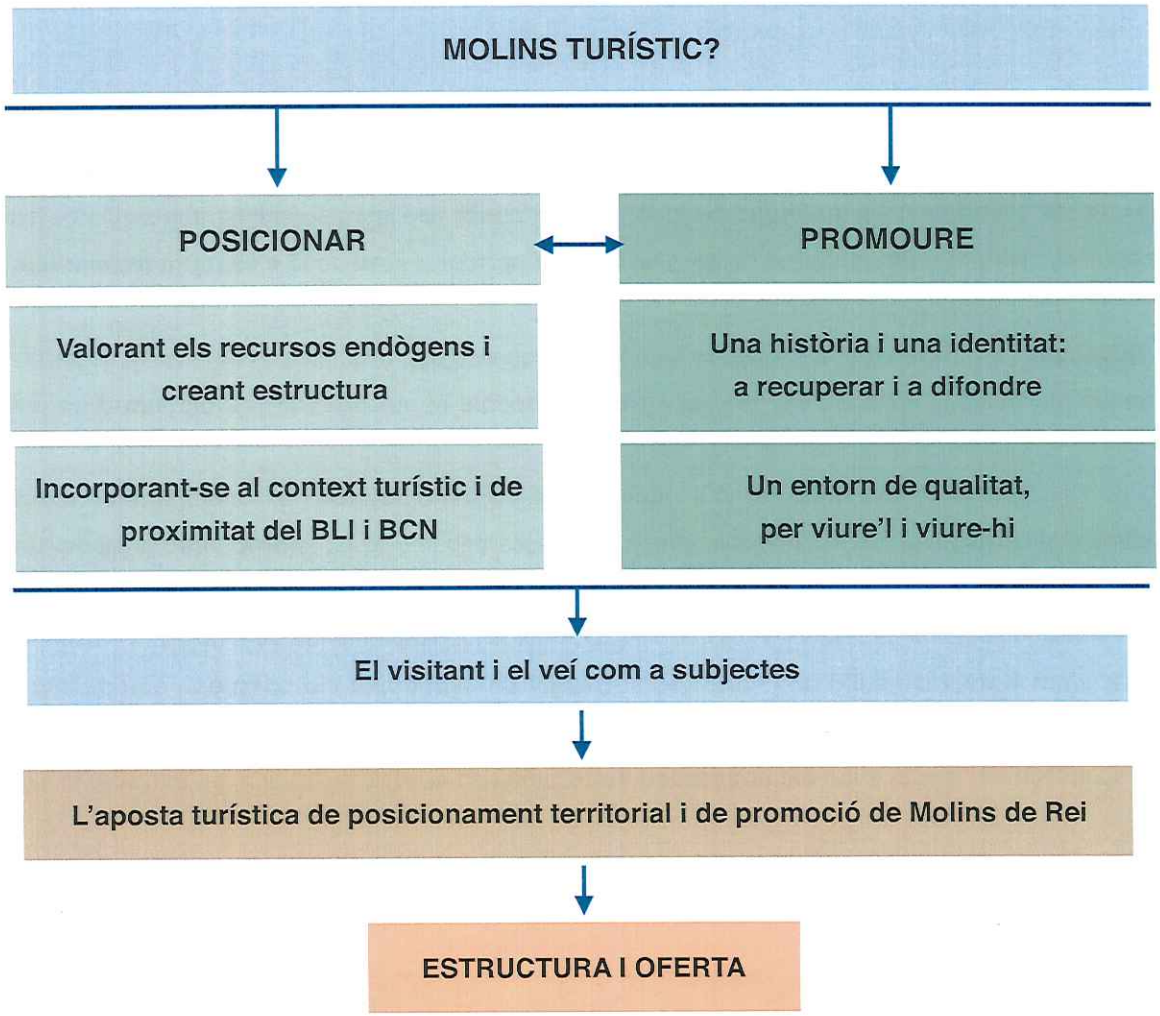

Posicionar-se

El primer gran **objectiu de la politica turística de l'Ajuntament ha de ser posicionar-se, és a dir, ser-hi.** Tant consistori endins, com a la vila, com al seu entorn territorial i institucional, especiament en el marc de l'oferta turística. Per això, cal que, com a mínim, es donin els següents requisits:

1. Valorant els recursos endògens i creant estructura

- Posar en **valor els actius** amb potencial turístic i **fer-los visibles**.
- **Adaptar els seus recursos** al potencial real i en relació a **l'òrbita turística del seu entorn,** dins dels **eixos territorials** de la comarca.

En aquest sentit, hi ha **4 grans eixos** principals a considerar per a la posada en **valor turístic dels recursos endògens de Molins** que ja s'estan treballant i que emanen de les estratègies dels darrers anys i que s'han consolidat com a principals punts d'interès turístic:

- El **patrimoni natural**, a partir dels dos grans elements que emmarquen el territori de Molins a est i oest, el riu **Llobregat** i la Serra de **Collserola**. En aquest àmbit cal destacar dos grans atractius turístic per a la vila:
  - La Via Blava VB): la via al llarg del Llobregat i la seva relació amb el context del riu i la fàbrica del Molí.
  - El Parc de Collserola: com un dels principals atractius del municipi i la seva possibilitat d'enllaç amb el curs de la VB.
- El **patrimoni històrico-artístic**, a partir del **Palau Requesens** com a element insígnia i de la projecció de Molins com a vila renaixentista.
- El **patrimoni industrial** amb la **fàbrica Ferrer i Mora** com un node més del sistema patrimonial on explicar el procés d'industrialització i la importància de **l'aigua i els molins** en la identitat del municipi. I amb la celebració, el 2019, dels 200 anys de la construcció del Canal de la Infanta.
- El **comerç i les fires i festes,** amb la **Candelera** com a element d'identitat del municipi i principal esdeveniment atractor de visitants i de promoció de la vila.

En aquest context, s'endevinen **dos recursos o equipaments d'atenció proritària,** per nous, en la consideració de l'estratègia i l'aposta turística de MdR:

- El Centre d'Art i Cultura del Renaixement del **Palau Requesens**.
- El complex industrial i d'interpretació del territori i la història de MdR a la fàbrica Ferrer i Mora, **el Molí**.

En general, podem dir que, a part de la **força atractora i la dimensió i consolidació de la fira de la Candelera,** el **nivell d'atractivitat dels recursos potencialment turístics de MdR és baix** i encara ho és més el seu nivell de desenvolupament com a productes. En aquests dos eixos en paral·lel caldrà treballar per augmentar al màxim possible el posicionament turístic del municipi.

El potencial d'atractivitat i de desenvolupament turístic de MdR

Un cop hem **identificat els recursos** de què podem disposar cal que **n'avaluem l'interès i potencial com a producte turístic**. És a dir, si allò que tenim al municipi pot esdevenir un atractiu real i convertir-se –o consolidar-se– de veritat en un producte turístic, perquè podem disposar de recursos de gran valor que no atreguin prou la gent. D'altra banda, un recurs atractiu pot ser inviable com a producte turístic per les dificultats de desenvolupar-lo com a tal. Hem de ser conscients de l'interès i del potencial que tenen per **no equivocar les nostres decisions i no esmerçar esforços en projectes inviables**. Així, podem establir una seqüència que valori dues variables:

- **El nivell d'atractivitat:** ens marca quin és el valor patrimonial del recurs i el seu interès com a atractiu turístic. Serà una valoració subjectiva perquè hem de considarar també la seva "bellesa" o capacitat d"atracció". Per això, haurem de fixar-nos en atributs com:
    - El valor patrimonial
    - La singularitat i la identitat

- **El nivell de viabilitat i desenvolupament** del recurs com un producte cultural o turístic. Serà una valoració objectiva. Per això, caldrà fixar-se en aspectes com:
  - Les limitacions tècniques i legals
  - L'accessibilitat i la capacitat de càrrega
  - El públic potencial i objectiu
  - El cost (inversió i manteniment) i la rendibilitat
  - La capacitat de gestió i de promoció turística

Un cop determinat el nivell actual d'atractivitat i viabilitat en què creiem que se situen els nostres recursos és quan podem visualitzar el potencial de cadascun de manera individual i en relació entre ells. Havent avaluat els pros i contres, tindrem clar el seu interès i potencial de desenvolupament. Així, podem establir l'estratègia a seguir i quines poden ser les actuacions a desenvolupar per aconseguir una tendència de millora en el posicionament de cada recurs en la graella.

En aquest sentit, a continuació es presenta un **esquema de posicionament** dels **principals recursos** descrits de MdR a partir del seu **estat actual** (nivell d'atractivitat i de desenvolupament) i del seu **posicionament òptim de futur**. Tot i que es tracta d'un exercici només a tall orientatiu i il·lustratiu, ens pot ajudar per reflexionar sobre quina pot ser la **valoració de l'interès i el potencial patrimonial i turístic** a partir de **l'oportunitat i la capacitat de desenvolupament** d'aquest recursos que hem analitzat.

Amb aquest hipòtesi de partida, haurem de veure si realment **podem fer actuacions que ajudin a posicionar cada recurs** on esperem: és a dir, si realment hi ha possibilitat d'**incrementar el nivell d'atractivitat** d'aquests recursos i convertir-los en **atractius turístics prou desenvolupats**. Això és el que veurem en els propers capítols.

El potencial d'atractivitat i de desenvolupament turístic dels recursos de Molins de Rei

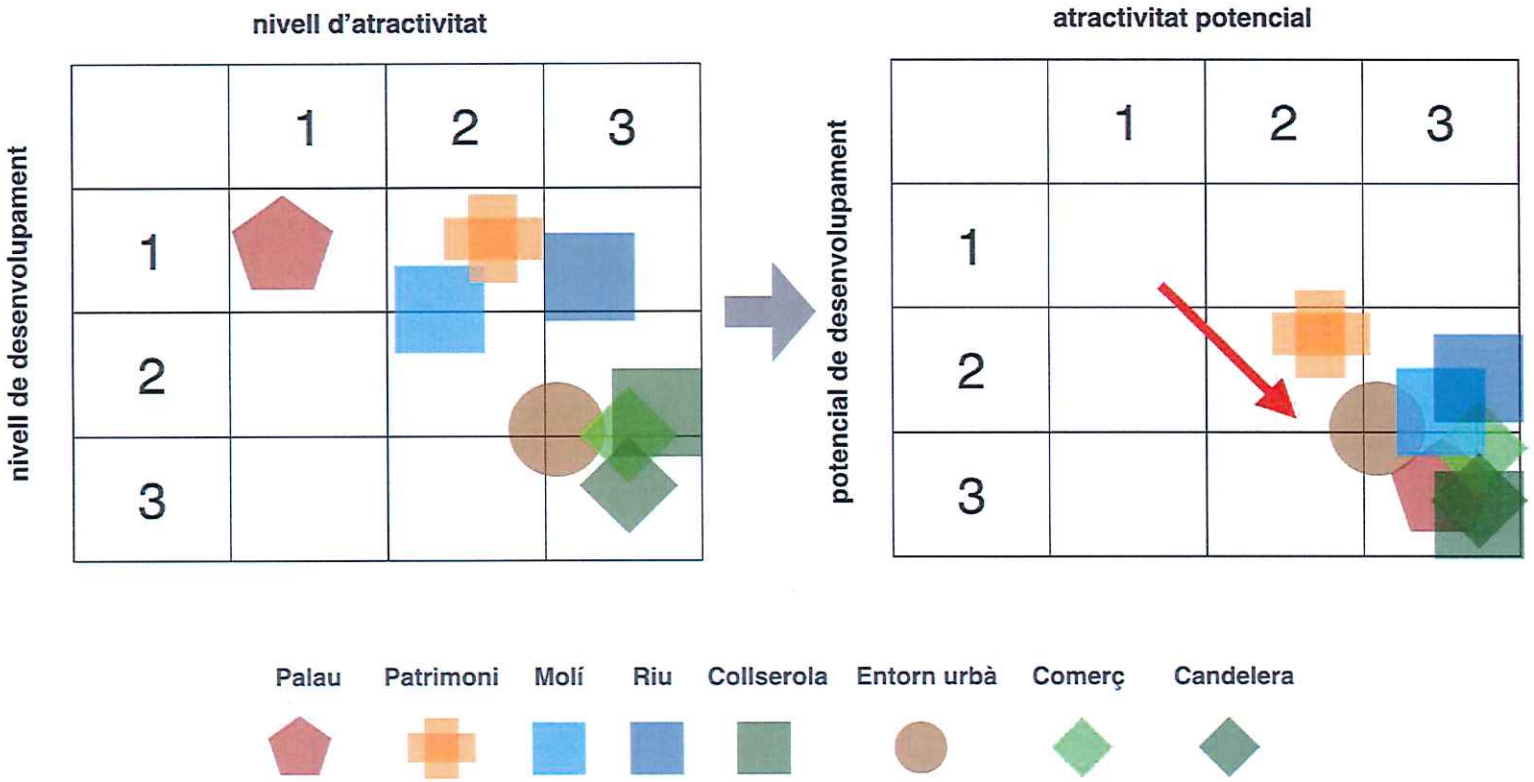

2. Incorporant-se al context turístic i de proximitat del Baix Llobregat i BCN

El segon objectiu que ens determina l'aposta turística de MdR és la **necessitat de posicionar-se territorialment.** De situar-se al mapa turístic de la comarca. Atès que, a part de la Candelera, Molins de Rei no té capacitat per atreure turisme per ell sol pot/ha de **aprofitar la dinàmica turística comarcal** per fer el seu "màrqueting territorial".

Si volem posicionar-nos ho hem de fer **posant en valor els nostres recursos** per tal que puguin ser considerats i integrats en el marc dels **grans atractius i productes turístics de la comarca**. Per això, ha de vincular-se amb els eixos estratègics i les ofertes principals que es promocionen en el territori. Caldrà pensar i valorar tot allò que puguem aportar per sentir-nos, i que ens sentin, part del tot. En aquest sentit, hem agafat com a referència alguns dels atractius "imprescindibles" del Baix Llobregat que es promocionen des del Consorci i que ens poden servir de referència per a vincular-nos-hi discursivament a partir dels nostres recursos:

- Els museus: Museu Can Barraquer Sant Boi, Museu Can Tintorer Esplugues, Museu ceràmica....
- Castelldefels i la pirateria.
- Espais naturals del Delta del Llobregat (el Prat i Viladecans).
- Parc arqueològic de Gavà.
- Museu de les aigües.

Així, haurem d'**incorporar MdR** al mapa del **territori turístic del Baix Llobregat,** compartint l'estratègia promocional, especialment en els àmbits on es pot aportar més recursos:

- Amb el riu i la Via blava.
- Amb la muntanya i el Parc de Collserola.
- Amb el patrimoni històric i industrial, especialment amb el Palau Requesens i la fabrica del Molí
- Amb els museus o centres d'interpretació.

Si ens fixem amb més detall amb quins són els blocs temàtics de l'apartat **"Descobreix el Baix Llobregat"** en què es presenten els seus atractius, veiem com gairebé en cadascun d'ells MdR pot **afegir-s'hi amb més o menys valor o intensitat**. I, fins i tot, en alguns d'ells aportar un valor afegit a l'oferta de la comarca que realment **posicioni MdR com una "visita imprescindible".**

Àmbits temàtics de l'apartat **"Descobreix el Baix Llobregat"** promocionats a la web del Consorci:

- **Eix del riu**: MdR té en aquest eix un valor imprescindible a aportar-hi en els seus **aiguamolls**.

- **Collserola**: el municipi és el terme del BLL amb **més hectàres** al Parc.

- **Xarxa de senders:** especialment en l'eix del **riu** i en el de la carena de **llevant**.

- **Els restaurants i els hotels:** el nivell de la restauració de MdR és dels més alts de la comarca i disposa de suficient estructura hotelera, ja **integrada a l'oferta** del Consorci.

- **Ermites, esglésies i monestirs:** en aquest eix, el patrimoni de Molins encara pot posicionar-se atès que algunea de les seves ermites tenen prou entitat en el marc comarcal.

- **Palaus i castells:** en aquest apartat sens dubte l'aportació de Molins pot ser primer nivell si comptem el projecte del Palau **Requesens** i l'adequació i posada en valor de **Castellciuró**.

- **Museus:** en aquests tipus d'equipaments culturals, tenim dues línies que ens permeten enllaçar-nos amb altres nodes de la comarca i en alguns dels quals podem arribar a situar-nos a primera línia de sortida:
  - Arqueologia: el MMdR pot completar la visita i el coneixement prehistòric de la comarca i ser un atractiu per a escoles.
  - Art: per decomptat. no hi haurà al Baix Llobregat una oferta expositiva d'art de tant nivell en el seu àmbit temàtix com en el museu del Renaixement del Palau Requesens.
  - Aigua: el Molí tamnbé pot ser un node a enxarxar amb el museu AGBAR per fer una xarxa de patrimoni vinculat a l'aprofitament hidràulic.
  - Indústria: la fàbrica del Molí, amb relació amb les fàbriques del riu, des de la colònia Sedó al Delta, pot esdevenir un dels principals nodes d'aquesta xarxa patrimonial. Lligar el patrimoni que sigui Xatic i mNACTEc.

- **Festes gastronòmiques:** tant la Mostra Gastronòmica com la Candelera com, en concret, la **coradella** com a plat característic, poden contribuir a completar l'oferta comarcal.

- **La fira de la Candelera**: apareix com un dels principals esdeveniments anuals de la comarca.

- **Activitats educatives:** a la llista de l'oferta educativa de la comarca hi ha només dues activitats. Per una banda, el Centre d'Educació Ambiental i de Lleure **Can Santoi,** ubicat al Parc de Collserola, que acull més de 5.000 alumnes anualment. Per l'altra, hi ha la visita a la **Planta de triatge** de residus inorgànics de Molins de Rei, que actualment no es pot fer per seguretat sanitària (any 2021, Covid-19). El Palau Requesens també disposarà d'activitats educatives i haurà de tenir un paper destacat en aquesta secció. A més, les activitats existents en els eixos abans descrits en l'àmbit dels museus poden ser un incentiu per a les pròpies que ja té i tindrà MdR en el futur, com en el camp de l'art, l'aigua i la indústria.

Aixi, a les properes pàgines, en la proposta d'actuació, es vincularan aquests reclams comarcals amb els **eixos o àmbits que compondran la nostra oferta turística.**

Apropar-se a BCN

En general, l'estratègia turística de Molins passaria, per una banda, per **atreure els visitants** des de orígens principals:

- Els de **proximitat local**, els residents a la comarca i a Barcelona, que arribaran a Molins des del riu, seguint la **Via Blava,** i els que puguin arribar des del **Parc de Collserola**; i, d'altra banda, la gentada que acostuma a venir a la **Candelera** i que abasta un territori molt més ample que el metropolità.

- Per l'atracció de **turistes de Barcelona** (estrangers) que poden tenir en Molins de Rei una extensió de la seva visita cultural i, també, com a "refugi" de la seva estada a Barcelona per trobar-hi una vila a tocar de la capital, ben connectada, però lluny del gran brogit.

Seguint amb la idea de la proximitat, és evident que la gran **oportunitat de MdR és que té a tocar Barcelona**, el principal atractor de turistes i de visitants de Catalunya. No només en quantitat, sinó amb la qualitat suficient com per valorar allò que té MdR per completar la seva estada a la capital, en els eixos principals de l'aposta de qualitat, sostenible i responsable del nostre model turístic que busca visitants atrets per la **cultura, la natura i un model *slow***:

- Un **centre d'art** de primer nivell, comparable i compatible a l'oferta cultural de la ciutat.
- Un node de connexió entre els dos **grans eixos verd i blau de Barcelona**: Collserola i el Llobregat.
- Una **oferta d'allotjament, de restauració i de comerç** de màxima proximitat a la ciutat però allunyada del centre i la seva voràgine. La **capacitat hotelera** de MdR esdevé clau per tal d'atraure aquest tipus de visitants (amb tres hotels amb 478 places).

Així, a partir de la connexió de proximitat entre els atractors locals (Llobregat, Centre vila, Collserola) i la proximitat amb Barcelona ens podem dirigir a un perfil de visitant de qualitat que pot trobar a Molins de Rei el complement a la seva estada a la ciutat. **La proximitat de Molins de Rei a Barcelona (i la seva àrea metropolitana) justifica la viabilitat de l'estratègia turística.**

Promoure

El segon eix estratègic de l'aposta turística de MdR és promocionar-se com a vila. És a dir, el turisme ha de servir per millorar el municipi, per tenir més valor afegit. I en aquest eix, hi ha dos aspectes a considerar principalment: la necessitat de **saber qui som** i com som MdR per poder presentar-nos enfora i reconèixer-nos entre nosaltres; i, **millorar la nostra qualitat de vida**.

1. Una història i una identitat a recuperar i a difondre

Si determinem que MdR està en condicions d'aprofitar la seva acció en la promoció del municipi a través del foment del turisme, cal que ens preguntem, abans que res, quina és la seva identitat, quina n'és la singularitat, i quina és la imatge que en volem transmetre, més enllà de la necessària posada en valor turístic dels recursos de què disposem. Si ens atenem a l'evolució històrica i a les característiques de la ciutat, trobem diversos **elements que identifiquen la vila i que són particulars**, tot i que alguns no en exclusivitat. Tots ells permeten la creació de relat turístic, a través de les múltiples connotacions que admeten:

- Ja hem dit a l'inici que MdR **no es pot considerar una població característica de l'entorn metropolità**. O almenys té prou elements com per distingir-se'n i 'vendre' una imatge diferenciada, no assimililada Aquests elements, fonamentalment, els podem sintetitzar en un de caràcter físic i tangible; i, un altre, de més intangible.

- **Els referents geogràfics i naturals:** és una població que termeneja amb la gran urbs però que té un riu, el Llobregat, i una muntanya, Collserola, que l'emmarquen i la identifiquen. **MdR és aigua i bosc**.

- **El nom com a referència:** de fet, si MdR no l'ubiquéssim a l'entorn de la conurbació barcelonina, el seu nom ens remetria a una hipotètica població de la Catalunya Central, amb regust patrimonial, amb un centre històric rellevant i un palau o un castell reial... Però és que és veritat...: Molins de Rei era un lloc on els reis catalans hi tenien els seus molins i on s'hostatjaven els monarques hispanics per anar a BCN. Per això el mateix nom de Molins de Rei es remet ja a les dues principals idees que ens ajuden a conformar la identitat:
  - **Els molins,** com a icona de l'aprofitament ancestral de l'aigua del riu, raó del seu naixement com a vila.
  - **El rei;** no com a figura de poder sinó com a metàfora de la seva ascendència històrica, com a vila de nom i renom en la història del país.

Un dels principals **objectius de la promoció turística de MdR** serà, doncs, **recuperar aquesta identitat i difondre-la** com a part essencial de la seva particularitat com a població, per al coneixement i l'autoestima dels propis **ciutadans** i per a la seva identificació enfora, per als **visitants** i per al seu posicionament turístic.

2. Un entorn de qualitat, per viure'l i viure-hi

Si d'alguna cosa ens ha de servir el **model de turisme** que establim per a MdR, que –recordem-ho- no és una destinació turística ni aquesta activitat suposa un component essencial de la seva economia, és que serveixi per a milorar la qualitat de l'entorn. Per tant, **posicionar MdR i promocionar-lo també vol dir fer-ho endins**; és a dir, aprofitar l'acció en polítiques turístiques per a **millorar la qualitat de vida** dels molinencs i incrementar-ne l'**autoestima.** Això, passa, principalment, per tenir en compte aquestes **consideracions o objectius:**

Pensar en un turisme de qualitat és actuar en benefici de la vila. Pensar en clau visitant per afavorir els vilatans.

- El **projecte turístic** de MdR és un projecte de ciutat: **les accions a fer per al visitant ho són per al ciutadà**. I a l'inrevés.

- La nostra aposta ha de tenir tant el **visitant com el veí com a subjectes de la visió i l'acció turística.**
  - Fer politiques turístiques a MdR és **valorar el patrimoni i fer un entorn de qualitat.**
  - Fer politiques turístiques a MdR és **identitat i autoestima i és promoció i posicionament.**

- **Pensar en clau de visitant** és pensar en **civisme** i respecte per allò que ets i com et mostres enfora. Cal associar l'acció turística a un model de **responsabilitat** ciutadana per a un **entorn sostenible i de qualitat.**

- La màxima **fidelització d'un visitant de MdR és que s'hi quedi a viure...** I si s'hi queda, que s'hi integri a partir de la consciència de **pertinença i una identitat local**. Els que han nascut a MdR han de sentir-se'n cada cop més orgullosos i els que hi han vingut a "viure-hi" han de passar a "ser-ne". Per això és tan important fer-los **conèixer el seu entorn per valorar-lo i cuidar-lo.** Si pensem en clau visitant, afavorirem els veïns.

- Millorar la **qualitat de vida** dels residents a partir de l'**endreça de la vila,** posant en **valor l'entorn** natural i cultural. Vetllar per la condícia i la qualitat dels **entorns naturals,** especialment la façana fluvial i la serra de Collserola, i els **elements patrimonials,** com a valors referencial de MdR.

- Millorar la **qualitat de l'espai públic**, com un lloc endreçat i acollidor, per viure-hi i per viure'l, és una **exigència per als residents i un atractiu per als visitants.**

El model de turisme s'infon de **dos objectius, dos requisits,** que han de permetre fer compatible viure a MdR i alhora viure'l com a visitant: la mesura i la qualitat són determinants **tant per a viure a MdR com per a viure'l**.

- **La mesura:** MdR ha conviscut amb una gran urbanització del seu territori, com a tants altres llocs del BLI, i amb infraestructures viàries de gran impacte. No obstant això, el paisatge urbà del centre vila s'ha mantingut en una mesura justa, d'equilibri, entre la proximitat de la gran conurbació i el Parc Natural de Collserola i el riu. Aquesta situació, però, és fràgil. Qualsevol acció que es pretengui per dur gent a aquest territori ha d'anar d'acord amb la mesura de la seva capacitat de càrrega. Aquesta és la clau de l'aposta turistica de MdR: tenir un model turístic a mesura de les seves possibilitats, dels seus recursos i de les seves capacitats.

- **La qualitat**: la mesura ens comporta necessàriament entendre que el model es basa en l'aposta per la qualitat. La no necessitat de tenir quantitat ens permet fer èmfasi en l'exigència de qualitat d'allò que puguem oferir. I això comença amb la disposició d'un entorn públic de qualitat, tant si parlem de l'estat del medi natural com de l'endreça i la condícia que disposem per a cada racó dels nostres pobles. No parlem només de l'harmonia estètica entre natura i humanització del paisatge, sinó de la qualitat de l'aigua de les rieres, dels serveis públics o de la neteja de les fonts. Per a un municipi amb l'extensió i els recursos de MdR això és una tasca ingent, però necessària. Voler tenir el nostre entorn en perfecte estat de revista per acollir visitants és la millor manera de tenir un bon nivell de qualitat de vida dels veïns i, alhora, la via per incrementar la seva autoestima.

Un entorn de qualitat

- Cal tenir ben present que els municipis poden **prendre decisions al voltant de la qualitat i l'harmonia del seu entorn** per a l'acolliment i la satisfacció tant del visitant com del ciutadà. Fer "turístic" l'entorn no vol dir explotar-lo només comercialment, sinó, també, fer agradable i atractiva la seva visita a partir d'una estètica harmònica, una funcionalitat i una eficiència dels serveis als ciutadans i als visitants. La qualitat del nostre entorn parteix d'accions sobre l'urbanisme; l'ordenació d'usos; la neteja o el civisme.

- **L'avaluació de la qualitat turística de l'espai públic:** caldria disposar d'un informe exhaustiu sobre la qualitat de l'espai públic turístic de MdR a partir d'una avaluació de l'estat de "presentació" del municipi per poder concretar les accions a emprendre per a millorar-lo o potenciar-lo. Així, l'important és poder fer una avaluació externa i objectiva d'allò que veu el visitant des de totes les seves condicions possibles: la del turista cultural, la d'una família, etc. I també, la del resident!! Alhora, ens ha de permetre disposar de forma precisa i pràctica dels elements a considerar per a l'excel·lència turística del municipi i la possibilitat de corregir-los de forma eficient. L'ajuntament pot completar la seva autoavaluació periòdica malgrat que sempre és millor la visió externa al municipi per assegurar l'exigència de l'objectivitat.

- La qualitat turística de l'espai públic de MdR passa, sobretot per tenir cura dels elements de la seva responsabilitat, com per exemple, **la neteja de l'entorn fluvial i del bosc.** Però també demana vetllar perquè els edificis privats, especialment els de valor patrimonial, estiguin en el millor estat de "presentació". Per això, tenir un entorn de qualitat també comporta un compromís a dues bandes, públic i privat, en benefici de tothom.

El paisatge urbà:

- **L'acondiciament del paisatge urbà:** es tracta de vetllar per tots aquells elements del carrer que poden malmentre l'estat de "revista" del seu agençament (l'endreça dels cables elèctrics o l'estat de mobiliari urbà). La neteja dels carrers un **llindar d'exigència que no s'ha de descurar**. La qualitat turística de l'espai públic passa també per demanar que es vetlli perquè els **edificis privats**, especialment els de valor patrimonial, estiguin en el millor estat de "presentació". Per això, tenir un entorn de qualitat també comporta un **compromís a dues bandes, públic i privat,** en benefici de tothom.
- En el mateix sentit, caldria la identificació i valoració **d'elements urbans d'embelliment** (portes, picaportes, elements decoratius, plaques commemoratives) i promoció d'escultures als carrers i posada en valor de les existents. Algunes actuacions en aquests punts poden consistir en la instal·lació de vinils amb imatges antigues en les parets mitgeres o solars buits. Un exemple paradigmàtic del que estem dient és el projecte **Viles Florides,** al qual MdR hi està adherit amb el compromís de la transformació dels seus espais públics a través de l'enjardinament i la millora dels espais verds. Des de la Regidoria de Turisme s'organitza un concurs de balcons florits per engalanar la vila quan comença la primavera.

L'harmonia del paisatge comercial:

- És estratègica **l'ordenació de les façanes dels comerços** si volem un entorn comercial de qualitat i amb interès turístic que mantingui un ordre, una harmònia i una coherència amb l'entorn patrimonial que protegim. Un cas paradigmatic de tot això és la retolació de l'establiment de restauració de la plaça del Palau Requesens.
- Tot i que no es pot limitar l'obertura de negocis més enllà de la llei de comerç i la normativa urbanística, caldria incentivar, si es pot, la instal·lació, reobertura o restauració d'aquells comerços que contribueixin a crear un ambient que defugi d'un paisatge comercial impersonal.
- Arqueologia comercial: sigui a través de la mateixa ordenança de paisatge urbà i comercial o per altres vies, cal instar al manteniment dels símbols comercials (façanes, portes, aparadors, rètols, cartells, etc..) antics i genuïns. Aquests símbols doten la vila de personalitat.

El model de turisme sostenible, responsable, de qualitat de MdR també és el seu model residencial

Turisme sostenible

La sostenibilitat ens porta a entendre el turisme com una forma de desenvolupament sostenible del territori; és a dir, un turisme que faci **compatible el desenvolupament econòmic i social amb la preservació del patrimoni natural i cultural,** des del manteniment dels **valors i la identitat** de cada lloc. És sostenible el turisme que satisfà les necessitats dels turistes actuals i dels amfitrions, al mateix temps que protegeix i **millora les oportunitats de futur d'aquell territori** i de les properes generacions.

+

Turisme responsable

El turisme responsable considera, en la pràctica turística, el context sociocultural, econòmic, polític i ambiental del lloc visitat per tal d'incrementar els beneficis del turisme alhora que es minimitzen els impactes negatius. Els **responsables públics i els agents turístics** –i també els ciutadans- han de vetllar per un correcte desenvolupament de l'oferta turística. Així, l'explotació turística dels recursos, especialment quan tenen un fort component patrimonial, ha de tenir present **l'establiment de conductes responsables** per a la seva protecció i alhora per a la imatge i la projecció turística del lloc.

+

Turisme de qualitat

Hem d'entendre **la qualitat com una exigència** del producte que oferim més que no pas com un valor. La qualitat del turisme ve determinada tant per l'estat dels recursos de què es disposa, dels serveis i productes que s'ofereixen com del **valor afegit** que s'hi dóna. Així, per a habilitar els recursos propis com a productes turístics s'hauria d'actuar amb un principi d'**harmonia amb l'entorn** o presentant i interpretant el recurs amb **rigor i coherència**.

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES:
L'APOSTA TURÍSTICA

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: L'APOSTA TURÍSTICA

Un cop avaluat el potencial dels recursos turístics de què disposa MdR i definida la seva identitat i els determinants estratègics que afecten la política municipal de foment del turisme, ens cal **definir l'aposta turística de la ciutat i estructurar la proposta d'actuació** que durem a terme per tal d'assolir els objectius plantejats.

Així, com hem vist fins ara, ens trobem amb diverses variables a considerar en la definició d'aquesta aposta turística:

1. El **posicionament** i el **potencial valor turístic dels recursos** endògens de MdR. Què tenim que es pugui posar en valor?

2. La **promoció** d'una vila amb **identitat i qualitat de vida.** Pensar en els visitants per millorar l'entorn dels residents.

3. La **interacció i la complementarietat** entre:
   - els tres àmbits físics del municipi: riu, vila i bosc.
   - el discurs i l'acció turística propis de MdR i els de la comarca.

4. La definició d'un **àmbit d'actuació** de la regidoria i **l'estructuració** de la política de turisme municipal.

La **síntesi** d'aquest relat i dels eixos d'actuació es concreten en **el nom de la vila i el seu significat.** I a partir de cadascun es desglossa la proposta en 4 apartats.

Així, **"Molins"** és representat per:

- **El riu;** com a fil conductor de l'entorn natural i la seva connexió amb la muntanya (Collserola);
- **La força** que connota la idea del molí com a motor de la industrialització de la vila, amb la fàbrica Ferrer i Mora com a símbol.

I **"Rei"** és representat per:

- **El Palau Requesens**, com a icona del patrimoni històric i centre d'art del renaixement. Amb el sistema museístic de la vila.
- **La vila,** com a centre de la identitat i vitalitat de MdR. De la seva història i patrimoni, del seu comerç, de la Fira de la Candelera i de les seves tradicions.

A partir, doncs, de la recerca de la combinació d'aquestes **variables estratègiques** es presentarà, en les següents pàgines, la **proposta d'actuació** per al foment del turisme a MdR.

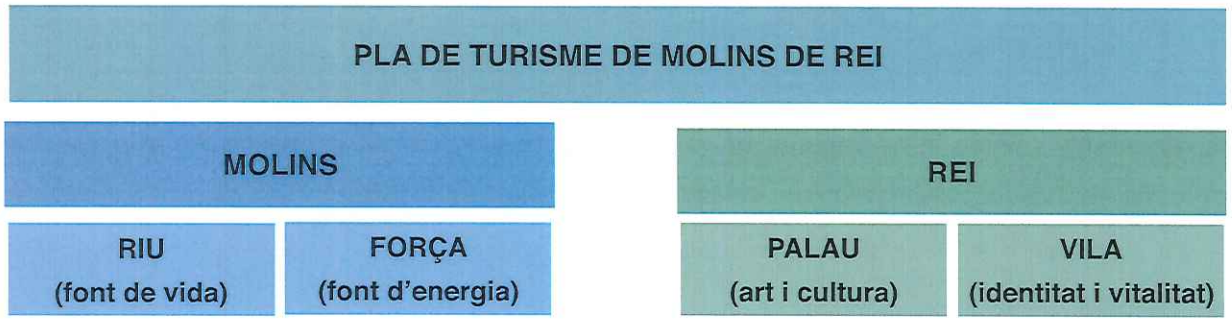

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: L'APOSTA TURÍSTICA

ELS EIXOS ESTRATÈGICS DE L'APOSTA TURÍSTICA DE MOLINS DE REI

MOLINS		REI	
ÉS RIU	ÉS FORÇA	ÉS PALAU	ÉS VILA
De Via Blava a 'Via Verda': el bosc més a prop del riu	Del riu al canal, de la mola al teler: aprofitar l'aigua, origen i progrés	Dels Requesens al MNAC: El Renaixement de Molins de Rei	De Castellciuró a la Candelera: Identitat i vitalitat

ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES: L'APOSTA TURÍSTICA

El nom identifica i posiciona

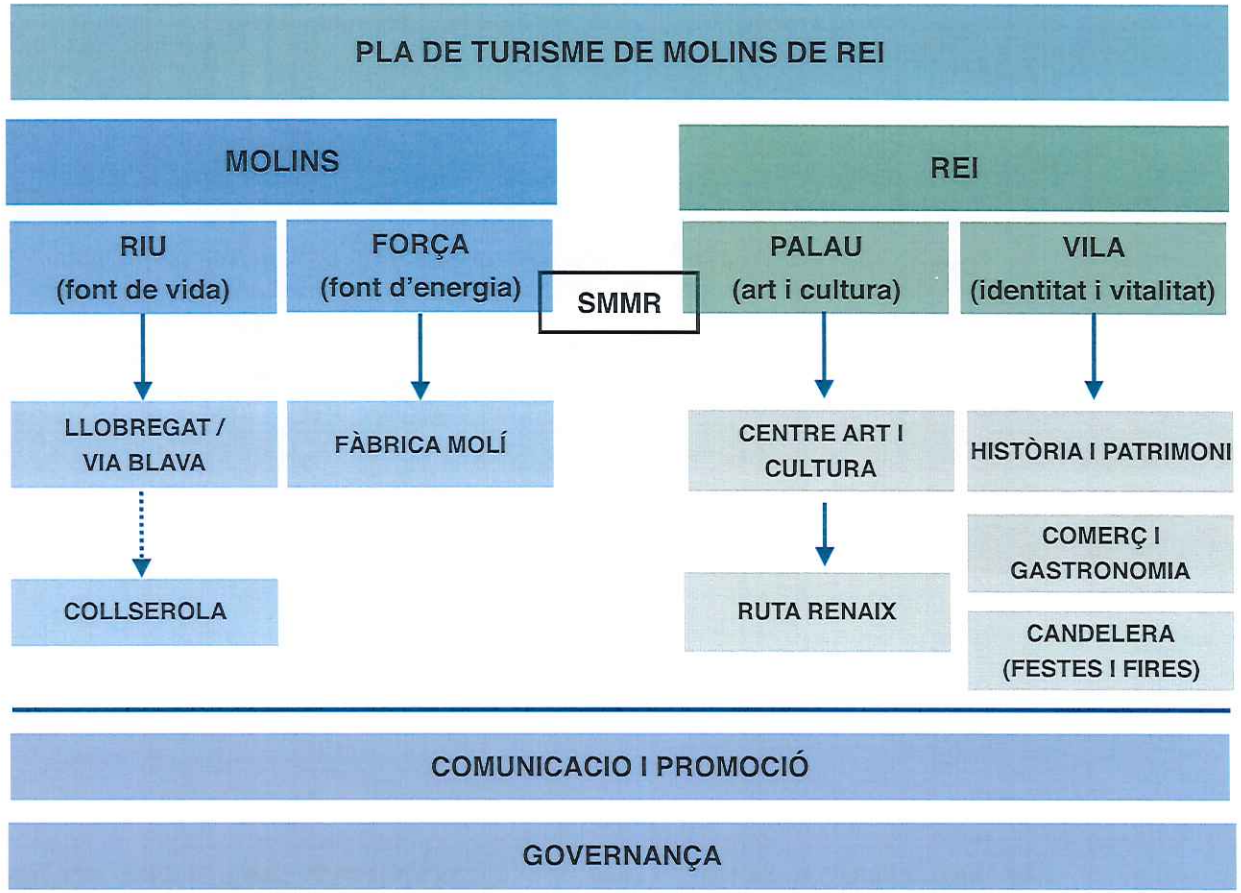

PROPOSTA D'ACTUACIÓ:
MOLINS DE REI ÉS RIU

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

De Via Blava a 'Via Verda': el bosc més a prop del riu.

Una de les idees clau del relat de Molins de Rei és que és **una vila entre el riu (aigua) i la muntanya (bosc):** una població **mesurada**, amb un riu endreçat i un gran parc natural a 5 minuts del centre. Aquesta proximitat i combinació entre el riu i el bosc li dóna aquest caràcter "poc metropolità" que, a més, es reforça amb dos grans atractors: el Parc i el camí del Llobregat, que estructura la comarca, i que donarà forma a un atractiu turístic molt potent com serà la Via Blava, i el Parc Natural de Collserola, un entorn de bosc i patrimoni. Per això, l'estratègia a seguir en aquest eix és connectar aquests dos atractors i millorar-ne la màxim la seva atractivitat i desenvolupament com atractius per als visitants i -recordem-ho sempre- per als molinencs). La **confluència**, doncs, d'un **entorn fluvial** a tocar d'un **entorn de bosc** vertebrats entre ells a partir d'un nucli **urbà-comercial i patrimonial** conformaran la clau de volta, la primera vertebra sobre la qual estructurar la nostra aposta.

MOLINS DE REI

ÉS RIU

Molins a la Via Blava	Del Llobregat a Collserola, de BCN a Molins de Rei.
• Els aiguamolls, endreçats. • Els aiguamolls en xarxa • MdR, connector central de la VB.	• Un pont entre el riu i el bosc. • Olorda Molinenca.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

Molins a la Via Blava

'Molins a la Via Blava' es refereix a la necessitat que **MdR tingui un paper destacat** en la configuració d'aquest projecte de senderisme que relliga les comarques de Barcelona de nord a sud. El Parc del Llobregat, el camí que ressegueix el riu des del delta a Martorell ja constitueix una artèria per al pas de gent amunt i avall. La clau és que Molins sigui un punt de partida o de recés en el camí. Per això, cal que tinguem el principal atractiu, els aiguamolls, endreçats i que siguem un connector central de la Via Blava.

1. Aiguamolls endreçats

Els aiguamolls de MdR són un dels punts principals de la ruta natural pel riu en el tram del Baix Llobregat. Per això caldrà que estiguin sempre en correcte estat i que es consolidin com una de les parades obligades del camí. Tot el vulgui fer per millorar les prestacions dels Aiguamolls s'haurà de dir a l'AMB, atès que és l'ens encarregat de la seva gestió i conversió en Via Blava.

- La **senyalització** dels aiguamolls i el seu entorn està en molt mal estat, és insuficient i crea confusions.
  - Als punts d'accés cal habilitar-hi **plafons informatius** on s'hi expliqui què són els aiguamolls subratllant-ne la rellevància i posant-los en relació amb Molins de Rei. Seria interessant habilitar nous plafons o suports informatius ben integrats en l'entorn amb informació sobre la flora i la fauna dels aiguamolls de MdR. És bàsic que disposin d'imatges (il·lustracions naturalistes o fotografies) amb els noms científics i una descripció física i de comportament.
  - A més, caldrà complementar la informació amb un plànol on s'hi detallin **els itineraris/camins** que es poden seguir. A més, el recorregut també haurà de senyalitzar-se correctament.
  - Els aiguamolls han de tenir un **espai propi dins del web de Turisme** de MdR on s'hi expliqui tant la seva història com les activitats que s'hi poden realitzar.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

- **L'observació** d'ocells, ambifis i rèptis i el reconeixement de plantes, arbres i arbustos són un dels principals atractius dels aiguamolls, i si es treballa correctament es podrà consolidar l'espai com a punt **d'interès natural i educatiu.**
  - Als aiguamolls hi ha punts d'observació d'aus. La proposta és molt interessant, però les estructures estan en molt mal **estat de conservació,** la vegetació impedeix accedir-hi i, a més, els orificis per observar estan disposats d'una manera poc lògica (molt alçats o molt baixos). Mantenint la idea de facilitar espais de guaita des dels quals les persones no interfereixin en la vida dels animals, s'hauran de renovar aquestes estructures, fer-les accessibles i erigir-les com a reclam.

- **La visita:**
  - els **tallers familiars i per adults** en espais naturals com aquest tenen molt bona acollida entre els ciutadans i també poden atreure foranis. Així, es poden promoure activitats com la creació d'herbaris, anellament d'ocells, visites guiades amb experts per reconèixer ocells/insectes/arbres, tallers de creació de caixes niu, activitats d'inspecció de la salut del riu...
  - La visita als aiguamolls ha de tenir una **proposta educativa** per oferir, sobretot, als centres de MdR i així garantir que tots els infants de la vila coneguin aquest espai.
  - Si es treballa correctament l'adequació de l'espai físic dels aiguamolls, es fa un bon manteniment de la vegetació, es proposen activitats i es fa una bona gestió de la informació sobre la fauna i la flora de l'entorn els Aiguamolls de MdR es podrien reivindicar com **"Els aiguamolls a tocar del bosc de Collserola".**

- **Aigua per als aiguamolls:** el nostre és un aiguamoll artificial i caldrà assegurar que sigui abastit de forma regular. Es desconeix en aquest moment quines són les previsions d'actuació de l'AMB en aquest sentit, però caldria preveure aquesta circumstància per tal que no perdin el seu valor.

2. Els aiguamolls en xarxa:

- Com ja s'ha dit, cal que els nostres aiguamolls apareguin al mapa dels espais protegits i visitables i per això s'ha de demanar a **l'AMB que els incorpori a la xarxa d'espais fluvials del Parc del Llobregat.**

- També s'ha **d'enllaçar amb els espais naturals del Delta del Llobregat** són una xarxa d'espais protegits dels municipis del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat. Els ajuntaments d'aquests municipis i la Generalitat de Catalunya van crear el Consorci dels Espais Naturals del Delta del Llobregat l'any 2005 amb l'objectiu de gestionar, preservar, estudiar i divulgar els valors naturals del paisatge del Delta i millorar-ne l'oferta d'ús públic i educatiu.

  - Es consideren una de les **zones més importants de Catalunya en educació ambiental i la recerca**, a més d'uns **espais per visitar** i descobrir-hi el medi natural, la flora i la fauna. **Els aiguamolls de MdR haurien de formar part** d'aquesta agrupació d'espais.
  - Al web www.deltallobregat.cat s'hi pot trobar tota la informació sobre els espais naturals del Llobregat organitzada en diversos apartats on no només s'hi fa divulgació sinó que també es convida i incita a visitar els punts amb activitats familiars, jornades de descoberta, trobades fotogràfiques, visites escolars, jornades per empreses, "bird watching"...
  - L'any 2018, l'Ajuntament del Prat va crear el projecte BioPrat dins de l'aplicació gratuïta Natusfera per registrar, organitzar i compartir observacions d'animals i plantes de la zona del Prat. Seria molt interessant organitzar una proposta similar a MdR amb un objectiu de participació i implicació ciutadana.

Xarxa d'espais fluvials del Parc del Llobregat.

https://www.amb.cat/s/web/territori/espai-public/espais-fluvials/parc-riu-llobregat/visitar/punts-d-interes.html.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

Accessos als aiguamolls des de MdR i principal punt d'informació

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

A dalt, actuacions als aiguamolls i cami i riba del Llobregat. A baix, senyalització deficient

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

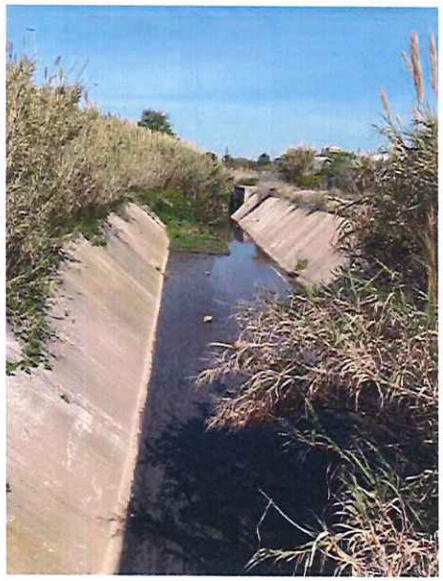

Tanques d'observació i més senyalització deficient. El canal que alimenta la zona

3. MdR, connector central de la VB

Tot i que en el tram del Baix Llobregat de la Via Blava no es deteminen les 'portes' tal com s'entenen en altres parts de la conca, cal reivindicar MdR com un node amb categoria de "porta", **generant centralitat i connectivitat de la VB i amb Collserola**. MdR és el principal enllaç amb Collserola des del riu.

- El projecte de la VB es compon de tres elements estructurals: **la via, les portes i els nodes.** Seria molt interessant reivindicar MdR com a Porta d'accés a la Via i que es pogués oferir com a punt de serveis.

- Hi ha tres eixos principals de la **xarxa de senders del Baix Llobregat**, que van de Montserrat al mar:
  - El riu
  - La carena de llevant
  - La carena de ponent

- D'aquests, ens afecten directament el del riu i el de llevant. I, justament, és el punt més proper entre aquest eixos. Per això ha de ser un **punt de connexió central** a partir del sender que uneix el riu **amb Collserola: el GR-92.** Entre el mar i MdR hi ha 10 km (36 min en bicicleta / 2 h i 10 min a peu), la distància justa perquè una excursió es pugui desviar des del riu cap a la muntanya o al revés i passar pel centre de Molins.

- Per això, cal vetllar perquè, al llarg del **recorregut de la VB** pel seu terme, el municipi ofereixi totes les **prestacions necessàries al visitant** i li ofereixi, amb les millors condicions, els **recursos patrimonials i turístics** que hi pot trobar.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

- En aquest context, caldrà determinar quin és el **traçat urbà de la VB** al seu pas per MdR; és a dir, com es va **del riu a la plaça:**

  - Cal marcar des dels aiguamolls i la zona d'entrada amb pàrquing l'**itinerari fins al centre vila i el retorn a la VB** pel vial més a nord.

  - Cal ressaltar la **proximitat de serveis** a tocar de la "Porta", dels aiguamolls. Serveis propers a la vila per a l'avituallament o per a la reparació d'una bici o recàrrega elèctrica (en aquest sentit, si es fa una zona **d'autocaravanes** podria oferir aquest servei). També marcar que hi ha una zona d'aparcament a l'entrada dels aiguamolls. Es pot arribar a un acord amb els comerciants que vulguin oferir els seus serveis anunciant-se al punt d'informació dels aiguamolls.

  - Cal assenyalar els **principals equipaments i atractius** de la vila per al senderista:
    - La fàbrica del molí: un centre d'interpretació del territori i l'aigua, i del conjunt fluvial i industrial.
    - El Palau Requesens: un espai d'informació, acollida i serveis turístics.
    - Els serveis i el comerç de la vila: un centre urbà a 10 min del riu i de la muntanya.

  - Cal posar **en valor el patrimoni natural i cultural al voltant del riu perquè se sumi a l'oferta de la VB:**
    - Determinar quins són els **nodes visitables prioritaris des de la VB**. Els elements d'interès a prop del riu: especialment centrats en la vila (com a centre de serveis) i Castellciuró (com a connexió amb Collserola). Per això s'han de decidir quins són els límits de la VB respecte allò que es recomana de visitar. És a dir, la variable distància/dificultat d'accés s'ha de combinar amb la de l'interès d'allò anunciat. Ensems, també es poden determinar altres elements d'interès patrimonial i turístic del municipi, però que no constitueixen l'entorn visitable de la VB.
    - S'hauran de preveure projectes de restauració, adequació i senyalització dels elements patrimonials destacats, i establirr els criteris d'intervenció a partir de la valoració patrimonial i turística.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

- **MdR en bici:** sens dubte la proliferació de l'ús de la bicicleta i, en especial, l'ascens de l'elèctrica, facilita aquest paper de connector que estem reivindicant. Per això,
  - És primordial traçar un **carril bici que enllaci els aiguamolls/VB amb el centre de MdR i Collserola**. D'aquesta manera es facilitarà tant que els molinencs facin excursions en bicicleta com que els ciclistes que recorren la VB accedeixin a la vila d'una manera segura.
  - Caldrà habilitar **aparcaments de bicicleta** a les immediateses dels equipaments culturals, l'Ajuntament, Mercat Municipal, centres educatius, estació de tren...
  - Seria molt interessant disposar d'un directori d'empreses de lloguer i reparació de bicicletes per facilitar l'accés a aquests vehicles.
  - Fomentar l'educació vial als centres educatius i establir trobades amb associacions de veïns per habilitar espais comunitaris d'aparcament i guarda bicicletes als edificis.
  - Establir un punt de **recàrrega de bicicletes elèctriques a la vila**. El Molí o la plaça del Palau serien un bon punt.
  - Molins de Rei s'ha d'afegir a la inciativa **La Baixcicletada** que està emmarcada dins del programa de la Setmana Europea de la Mobilitat, una celebració impulsada per la Unió Europea i durant la qual diferents administracions i entitats organitzen activitats per promoure el respecte pel medi ambient. Actualment 9 municipis del Baix Llobregat hi participen (L'Hospitalet de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí, Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts i Santa Coloma de Cervelló. És una activitat gratuïta oberta a famílies i ciclistes que cada any proposa un recorregut nou que enllaça els municipis participants.
  - Caldrà reforçar l'aposta de l'Ajuntament per l'ús de la bicicleta amb una **campanya de comunicació**.

- **MdR a cavall:** cal valorar també la possibilitat de promoure les excursions a cavall amb els Aiguamolls com a punt de partida, i per tot el riu, i la possible connexió amb les rutes de muntanya. Les hipíques de Molins poden participar amb les seves ofertes particulars en l'oferta global turística del municipi.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

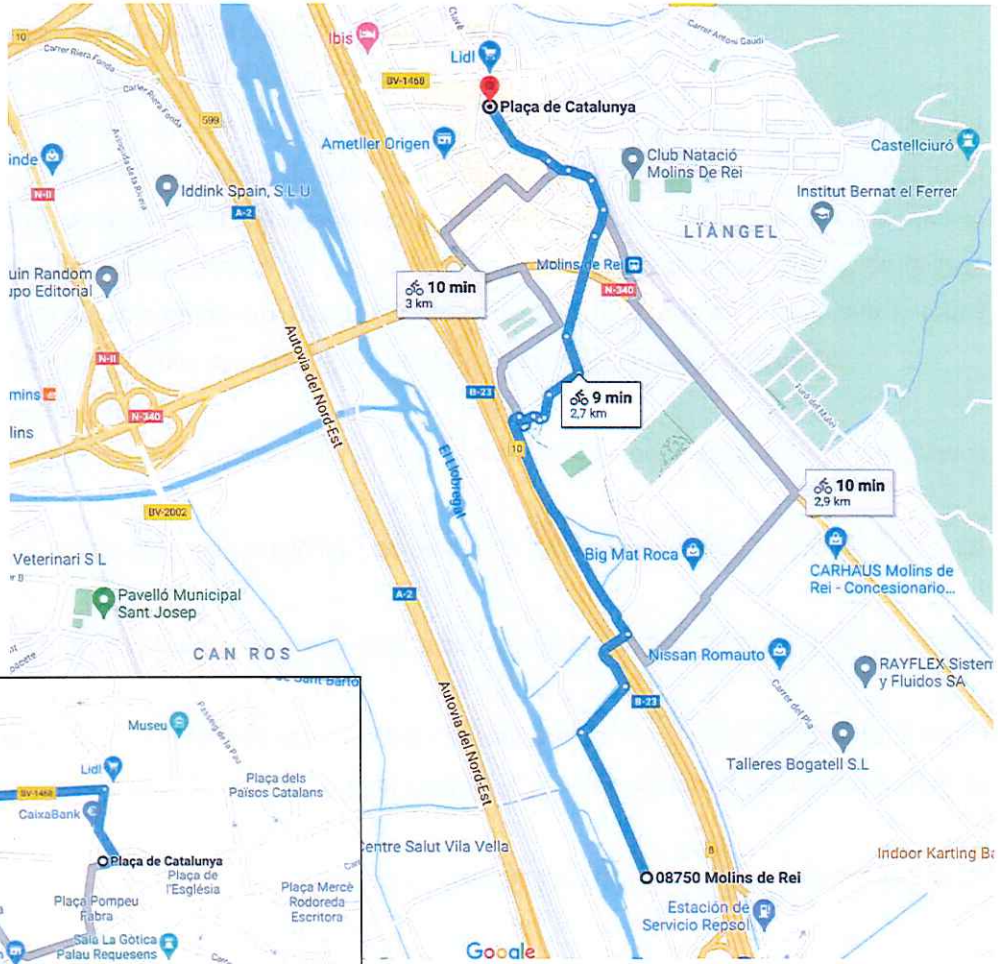

Alguna de les possibles connexions entre la VB i la vila, en bicicleta

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

Situació esquemàtica dels principals **elements d'interès natural i cultural a l'entorn del Llobregat** que haurien de ser objecte de tractament en el **projecte de la VB al seu pas per Molins de Rei.**

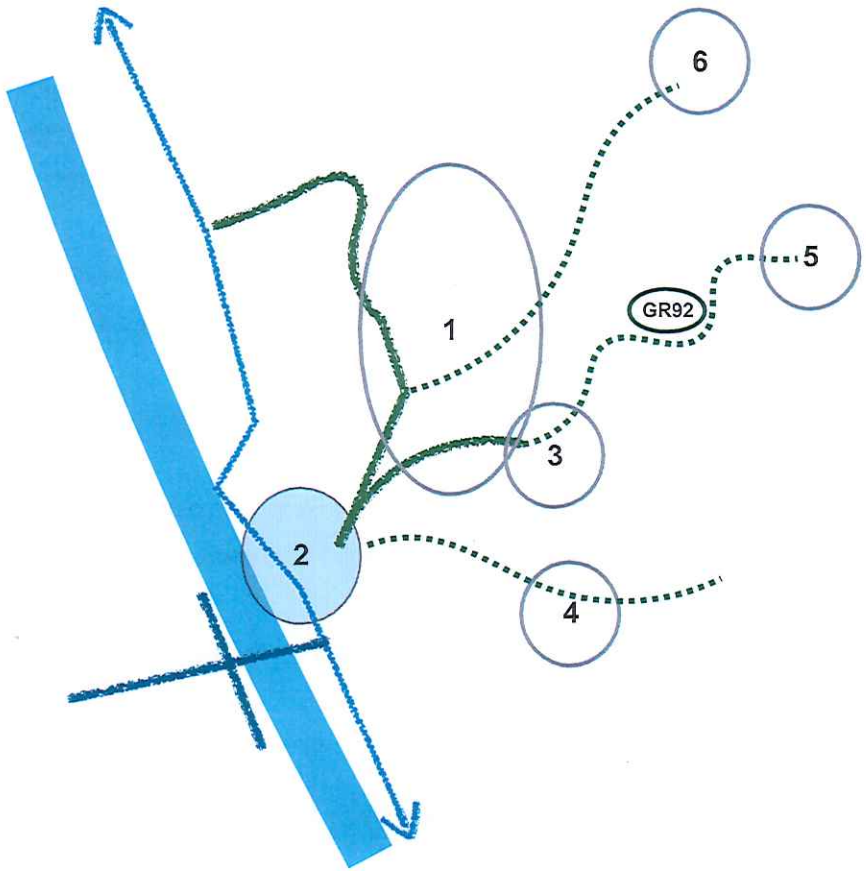

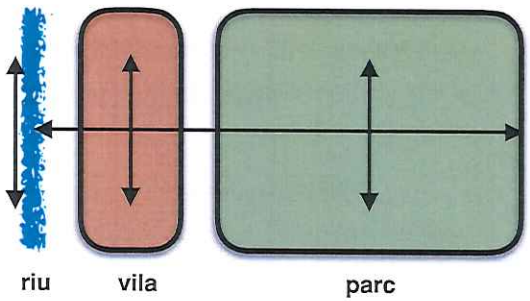

1. **Centre urbà**
2. **Aiguamolls i zona de paisatge fluvial**
3. **Castellciuró**
4. **Sant Pere de Romaní**
5. **La Santa Creu d'Olorda**
6. **Sant Bartomeu de la Quadra**

Traçat de la Via Blava

Connexions de la VB amb senders i el Parc agrari

Connexió de la Via Blava dins del nucli urbà i amb els nodes patrimonials i turístics de MdR

Camins de connexió de la VB amb l'entorn natural i patrimonial i els senders de Collserola

Del Llobregat a Collserola, de BCN a Molins de Rei.

Hem dit que el punt estratègic a destacar de la relació del riu amb Molins de Rei és posicioni com el connector principal entre el Llobregat i Collserola; dit d'una altra manera, entre la Via Blava i les rutes pel parc o, també, entre la vila i la capital.

1. Un pont entre el riu i el bosc

- **L'etapa 19 del GR-92** enllaça **Santa Creu d'Olorda, Castellciuró i Molins de Rei.** La ruta marcada s'inicia a l'estació Baixador de Vallvidrera (FGC) i finalitza a l'estació de Renfe de MdR. La distància aproximada és de 9 quilòmetres.

- D'aquesta manera, s'estableix una connexió directa entre **el GR-92 i el camí del riu (i de Sant Jaume) i, per tant, amb els aiguamolls**, l'altre gran atractor natural del municipi. Cal, doncs, **connectar els Aiguamolls de MdR amb Sarrià per Castellciuró-Olorda**. Castellciuró és prou a prop del riu com per poder-lo anunciar a la VB com a patrimoni visitable.

- **Connexió amb Sant Feliu:** la "Passejada a Sant Pere del Romaní" és un itinerari circular de 4,8 quilòmetres que s'inicia a Castellciuró i transcorre per horts i pinedes fins arribar a Sant Pere del Romaní. Sant Pere podria ser, per tant, el nexe amb St. Feliu i oferir la possibilitat d'una ruta circular tornant per Olorda: Sarrià–Molins–St.Feliu–Sarrià.

- **De BCN a Molins del Rei pel riu**: segurament, si es va amb bici o a peu, la manera més atractiva i natural per anar des de BCN al riu sigui per MdR. Cal no menystenir, però que el **Camí de Sant Jaume s'inicia a Barcelona resseguint el riu Llobregat fins a Montserrat.** Des de l'Ajuntament de MdR no es fa difusió del seu pas per la vila i és un element a promocionar.

2. Olorda molinenca:

Al gener del 2014 l'Ajuntament de Molins de Rei va aprovar una moció en què es reclamava que Santa Creu d'Olorda formés part del seu terme municipal. Aquesta moció argumentava els **vincles històrics entre aquest territori i el municipi.** El maig d'aquell any s'iniciaven els tràmits oficials per fer-ho efectiu. Al novembre de 2016 s'anuncia que, a causa de l'estancament de la moció, Santa Creu seguirà pertanyent a Barcelona però la seva gestió passarà a mans del bisbat de Sant Feliu, i es nomena un mossèn de Molins de Rei com a administrador. El gener de 2017 es firma l'acord i entra en vigència.

Atenent a aquesta relació estreta entre Olorda i MdR i al posicionament estratègic que té el lloc com a node connector amb Barcelona, cal **fer Olorda més molinenca del que sembla avui dia**. Per a això, caldrà considerar actuacions com ara:

- Habilitar **plafons informatius a Olorda** on es dirigeixi els senderistes/visitants cap a la Via Blava passant per Castellciuró. Caldrà destacar-hi informació sobre la vila i fer-hi evident, amb logotips, que es tracta d'uns suports elaborats per l'Ajuntament de MdR.

- Són molts els municipis que proposen **activitats de contacte i connexió amb la natura.** Els banys de bosc o les caminades conscients tenen molta demanda i són una bona iniciativa tant per les persones del municipi (que poden identificar la seva vila com a espai de calma, envoltat de natura) com per forasters/visitants atrets per les propostes.

- Organitzar una **caminada popular des dels aiguamolls fins a Olorda.** Es tractarà d'una proposta dividida en trams (per a nivells i condicions físiques diverses) que també es podrà fer sencera amb diversos punts d'habituallament. Aquesta proposta s'haurà d'instaurar com a tradició i serà una bona manera de traçar en l'imaginari dels molinencs aquesta unió de l'aigua, la vila i la muntanya.

- La **porta del Parc del Baix Llobregat** és l'àrea d'estada del **Terral** que es troba al municipi, a tocar de la vila, a la vora de la carretera BV-1468. L'espai està habilitat amb taules i bancs de pícnic i una àrea d'aparcament. Els itineraris a peu i en bicicleta que duen a la Santa Creu d'Olorda són molt a la vora d'aquest punt.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

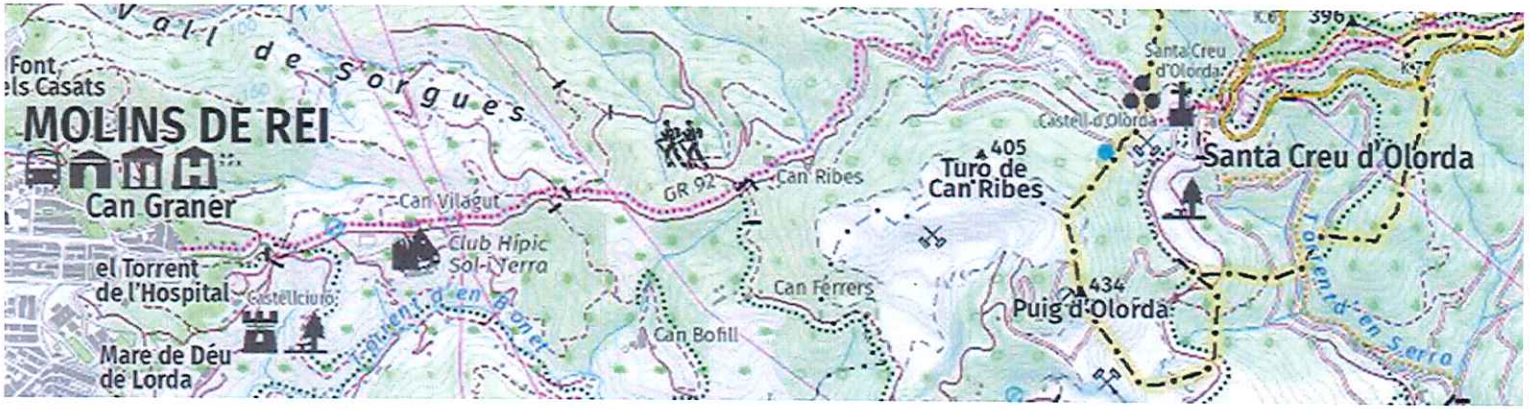

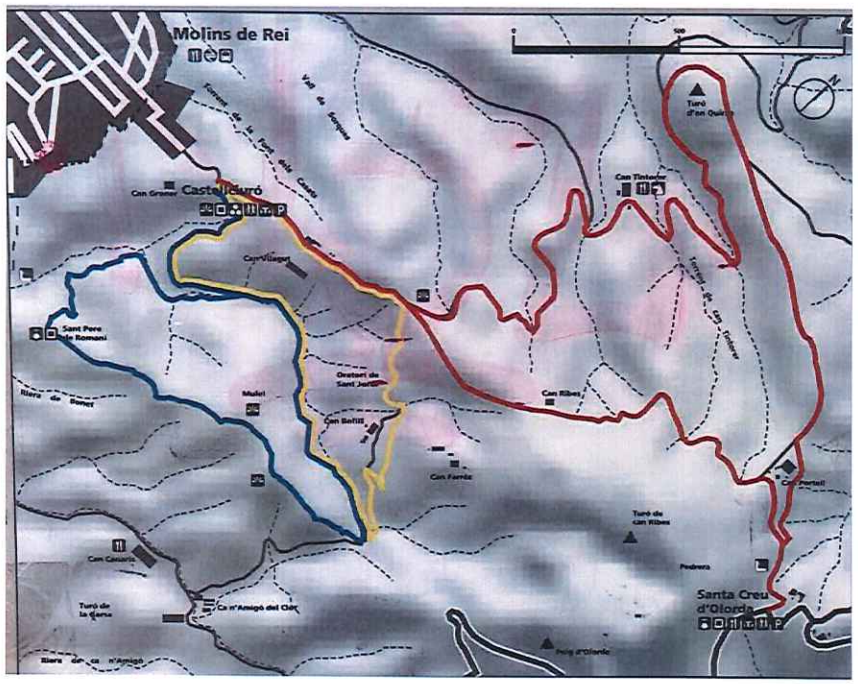

GR-92 entre Molins i Sta. Creu d'Olorda. I, a sota, diversos circuits al voltant entre Castellciuró, Olorda i Sant Pere del Romaní.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU

Si volem sintetitzar d'alguna manera aquesta connexió i punt d'enllaç que representa **MdR entre el riu i la muntanya,** entre el Llobregat i Collserola, podem veure com **estem enllaçant dos "parcs",** en el sentit d'espais naturals, que ens ofereixen perspectives paisatgístiques diferents i complementàries per a oferir un recurs d'interès turístic i ciutadà. D'una banda, el parc del riu amb un component més propici per a la pràctica de l'esport i el lleure familiar en un terreny propici i amb serveis urbans molt propers; i, de l'altra, un espai natural amb un to més esportiu de muntanya, al bosc, i amb un component més patrimonial.

"PARC DE NATURA, ESPORT I LLEURE" DE MOLINS-LLOBREGAT

Àrea dels aiguamolls	Serveis pròxims
Pàrquing i àrea de mobilitat sostenible Zona de lleure (pícnic, bancs, font, ...)	Gastronomia i comerç Serveis públics Equipaments culturals CIT / PIT

"PARC DE NATURA, ESPORT I PATRIMONI" DE MOLINS-COLLSEROLA

Bosc	Patrimoni
Senders Zones naturals Miradors. Paisatge	Castellciuró Olorda St Bartomeu

MOLINS DE REI
PORTA / CRUÏLLA DE LA VIA BLAVA I DE COLLSEROLA

PROPOSTA D'ACTUACIÓ:
MOLINS ÉS FORÇA

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

Del riu al canal, de la mola al teler: l'aprofitar l'aigua, origen i progrés

L'aigua, és l'element protagonista principal en **l'origen i el desenvolupament de la vila de Molins de Rei.** Els seus orígens es remunten al segle XII, a redós de la construcció, promoguda pel rei **Alfons el Cast**, d'un casal de **molins hidràulics** amb dotze moles i un rec, que es nodria de les aigües del riu Llobregat i li proporcionava **l'energia** per funcionar. Amb el pas dels anys, els molins es van anar abandonant o van ser destruïts per algunes de les freqüents i cícliques riuades del Llobregat. L'últim molí fariner, al costat del qual es va construir la **fàbrica Ferrer i Mora**, va ser enderrocat a la segona meitat dels segle XX, de manera que els vestigis i els records del passat moliner de la vila van quedar coberts per l'actual urbanisme. El **canal de la Infanta** Carlota de Borbó va ser inaugurat el 1819 i va representar un important benefici per a l'agricultura amb la regularització de la **xarxa de regadiu** de la vall baixa del Llobregat i l'impuls a l'incipient procés **d'industrialització** de la vila. El Rec Vell conduïa les seves aigües fins a la Casa de les Aigües o de les Comportes, porta d'entrada del canal, i regava el marge esquerre del Llobregat i desembocava al costat de la muntanya de Montjuïc. **L'aigua és vida,** com a font natural i com a font d'energia per al desenvolupament dels pobles. Molins de Rei és, abans que res, **la força d'un molí.**

MOLINS DE REI

ÉS FORÇA

La fàbrica del Molí	Una vila d'aigua
• Centre d'interpretació del territori i l'aigua (CITA)	• La ruta de l'aigua i la indústria

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

La Fàbrica del Molí: centre d'interpretació del territori i l'aigua

El procés de recuperació de l'edifici de la Fàbrica Ferres i Mora (a partir d'ara, el Molí) s'inicià amb la recuperació dels mòduls A i B, dins els quals s'integra la Biblioteca i l'antiga turbina restaurada com espai d'interpretació del patrimoni industrial. La següent intervenció serà actuar en la recuperació del mòdul C.

El Molí és part substancial del sistema patrimonial i museístic de Molins, format amb diferents nodes configurats per elements patrimonials museïtzats in situ (amb la novetat estelar a partir d'ara del Palau Requesens). El **riu i el seu entorn natural**, la seva **canalització** històrica (dels recs medievals al Canal de la Infanta) i la **fàbrica del Molí** són l'eix físic que **vincula l'aigua amb la identitat de Molins de Rei.**

Per tot això, **el conjunt patrimonial del Molí és un lloc emblemàtic on explicar la relació del municipi amb el procés històric de l'aprofitament hidràulic**. En aquest sentit, el Mòdul C del Molí esdevé un espai idoni on completar l'ús actual de la biblioteca amb un altre que posi en valor cultural i turístic aquest patrimoni.

Així, més enllà de la preservació i rehabilitació de la fàbrica, les actuacions que es proposen en el **projecte del Mòdul C** per part de l'ajuntament preveuen diferents possibilitats d'usos i serveis per als espais corresponents:

- Sales d'estudi.
- Una sala polivalent.
- L'adequació per a la visita dels accessos a les restes de l'antiga fàbrica conservades en el subsòl de l'edifici.
- Un **espai d'interpretació de l'arqueologia "hidràulica" i el patrimoni industrial de la vila**.
    - Es portaria a terme la recuperació patrimonial i adequació per a la visita de les restes de la història industrial situades sota el Mòdul C on existeixen antics vestigis del passat industrial vinculats amb el funcionament de l'antiga fàbrica.
    - En un segon nivell, de manera complementària amb el primer, es consideraria crear un circuit de visita a l'interior del subsòl, creant un itinerari d'arqueologia industrial.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

Aquests usos i serveis són fonamentals per consolidar la recuperació d'aquest patrimoni industrial per a usos culturals, educatius i socials de la vila. Aquests **espais expositius i d'interpretació** històrica d'aquest patrimoni permetran la seva visita **dins de l'oferta turística de la vila**. Al marge de la visita a l'antiga turbina i del recurs arqueològic que es pugui recuperar per fer-ho visitable, l'espai d'interpretació pot complementar aquest conjunt patrimonial tractant temes com ara:

- **La interpretació del territori de Molins de Rei**
  - El riu (i Via Blava)
  - El bosc (i el parc de Collserola)
  - Les rutes i els senders
  - L'ocupació humana i explotació dels recursos
  - Història i patrimoni

- **La interpretació de l'aprofitament de l'aigua a Molins de Rei**
  - Els orígens de Molins en relació a l'aigua i el context històric del Rec Vell (el traçat del qual, tot i estar soterrat, passa a tocar del Molí) i del Canal de la Infanta.
  - L'aigua com a font de desenvolupament. La importància de les vies d'aigua per al naixement i el desenvolupament de la vila: l'agricultura i les fàbriques...
  - Posada en valor del traçat del canal i l'àrea arqueològica al seu entorn (Rec Vell i Molins medievals i modern) a través de senyalització interpretativa.

- **La interpretació de la industrialització de Molins i de la fàbrica del Molí.**
  - La societat del nou Molins: obrerisme i modernisme.
  - La fàbrica El Molí com a icona i node principal.

Aquest **Centre d'Interpretació del Territori i de l'Aigua de MdR (CITA)** seria el node clau per a completar el sistema patrimonial i històric de la vila, vinculant-lo al seu **model turístic basat en la natura i el patrimoni.**

Una vila d'aigua: la ruta de l'aigua i la indústria

Al voltant d'aquesta operació al Molí, el **projecte patrimonial i turístic del CITA** es podria completar amb programes de dinamització de l'equipament i de posicionament de **MdR com a 'vila d'aigua':**

- **El patrimoni d'aigua de Molins**
  - **Rec Vell i el Canal de la Infanta:** proposta d'interpretació per visualitzar el traçat del Rec Vell i el Canal de la Infanta (actualment tapats) i els desapareguts molins medieval i modern amb pavimentació diferenciada i elements d'interpretació al llarg del seu recorregut, que podria finalitzar-se a la Casa de les comportes origen del curs del Canal de la Infanta (és propietat de la comunitat de regants i és difícilment visitable).
  - **XATIC:** s'hauria d'incloure la fàbrica del Molí, el Rec Vell i el canal dins de la xarxa del mNACTEC per a la seva difusió turística.
  - **Visita al Molins industrial**: visites guiades a la fàbrica Ferrer i Mora, a la turbina, resta d'espais museïtzats i a altres elements fabrils i edificis modernistes.

- **Porta de la Via blava i Collserola:** en el context que ja hem explicat de la VB, es tracta que en el seu traçat per MdR (aiguamolls i entrades a vila) se senyalitzi i es convidi a la visita al CITA com a node clau per:
  - Explicar la història hidràulica de MdR i, en general de l"aprofitament del riu en general de la comarca.
  - Explicar l'entor natural del Llobregat i del Parc de Collserola.
  - Explicar la Via Blava i la xarxa de senders amb què es connecta.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

- **Programa divulgatiu sobre l'ús sostenible de l'aigua:** xerrades, visites o publicacions sobre la història i la tècnica de l'aprofitament dels recursos hídrics a Molins de Rei (rec, sèquia, canal, turbines,...) i per a la conscienciació dels veïns sobre l'ús sostenible de l'aigua. També es pot fer una festa de l'aigua de cara als més petits amb una visita lúdica al riu.

- **Tallers ludicopedagògics:**
  - Fem molins: disseny d'una activitat escolar/divulgativa sobre el funcionament dels molins, turbines i mecanismes i instal·lacions per a l'aprofitament de l'aigua al llarg de la història (rescloses, assuts, tipus de molins, preses, centrals hidroelèctriques, depuració de l'aigua, etc. Activitat a promoure conjuntament amb el mNACTEC i el Museu AGBAR de l'Aigua.
  - Aigua va!: vol fer reflexionar sobre la importància de l'aigua en la vida quotidiana i prendre consciència per fer-ne un bon ús. Es proposarà als infants d'agafar objectes i relacionar-los amb situacions quotidianes on s'utilitza aigua i així posar de relleu la seva importància en el dia a dia. En la dinàmica següent es sensibilitzarà per no embrutar l'aigua i per fer-ne un ús responsable a través del joc i de la creació de missatges per emportar a casa. Les explicacions, dinamització i recursos de l'activitat són en català. També es pot fer l'activitat en castellà, en anglès i en francès.

- **Zona de joc infantil al Molí:** construcció d'un espai de joc per infants a l'aire lliure amb l'aigua com a eix principal a la plaça que hi ha davant de la Biblioteca. Ha de ser una instal·lació innovadora on l'aigua sigui la base del joc, amb estructures de fusta, bombes d'aigua, turbines... aquesta proposta haurà de ser en una zona amb ombra i s'hi hauran d'habilitar bancs per als adults. Un bon exemple és el del Parc de Can Font de Manresa: http://www.manresa.cat/web/noticies/8874-manresa-inaugura-dema-un-nou-espai-de-joc-infantil-al-parc-de-can-font

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

- **La ruta de les aigües i la indústria al Baix Llobregat**: finalment, totes aquestes actuacions poden encabir-se globalment o parcialment, en la promoció d'un ruta patrimonial i turística de molt interès divulgatiu sobre la història de l'aprofitament de l'aigua al Baix Llobregat. Es tractaria d'una iniciativa a impulsar des de MdR a través del Consorci de turisme. Aquest recurs, programa o ruta podria incloure aspectes o elements visitables com ara
  - **El patrimoni industrial visitable de Molins i de tota la riba del Llobregat:** des de la colònia Sedó a la Fàbrica del Molí i tantes altres que poden trobar-se en la Xatic o fora. A part dels equipaments preparats per rebre visites es podrien incloure recursos patrimonial relacionats amb l'aprofitament de l'aigua: canals, recs, molins, rescloses, pous, etc.
  - **El patrimoni natural i la seva gestió:** vincular-ho equipaments i serveis relacionats amb la gestió de l'aigua a la comarca, amb un interès especialment divulgatiu dirigit a escoles i famílies: els aiguamolls i el delta, les EDAR, la dessaladors, la potabilitzadora, el Museu Agbar, etc.

En general, per a totes aquestes actuacions caldrà tenir en compte que tenim diversos agents imprescindibles amb qui comptar i cooperar per tal d'**establir sinergies i estratègies** conjuntes i, en algun cas, compartir l'oferta que es posa a disposició dels visitant

- Les actuacions de posada en valor dels elements patrimonials vinculats a l'ús de l'aigua es poden finançar en el marc del projecte de la Via Blava (traçat del Rec Vell, del Canal de la Infanta, posada en valor de la Casa de les Comportes, etc) a partir de la col·laboració amb l'**AMB i la Diputació**.
- La xarxa de relacions comarcals s'ha de fer d'acord amb el **Consorci de turisme** i amb els diversos agents amb qui es pugui tenir relació com AGBAR, etc.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

La fàbrica Ferrer i Mora, capdavantera de la industrialització al Baix Llobregat

La **fàbrica Ferrer i Mora** era i és coneguda popularment com **El Molí** pel fet que es va construir a tocar d'un antic **molí fariner,** encara en funcionament el 1858, any en què la fàbrica va iniciar la seva activitat i va prendre aquesta altra denominació. L'elecció de la ubicació de la fàbrica no va ser casual, sinó que respon a la font d'**energia hidràulica** que emprava per funcionar i que li proporcionava el corrent d'aigua del **Rec Vell**. Posteriorment, a redós de les innovacions tecnològiques i atenent a les necessitats de la producció, l'energia hidràulica es complementà amb altres fonts d'energia amb la introducció del **vapor, el gas i, finalment, l'electricitat**. La fàbrica de l'empresa cotonera Ferrer i Mora, inaugurada el 1858. Antoni Ferrer i Sagristà comprà el molí fariner de Molins de Rei situat al Rec Vell i construí la fàbrica al seu costat aprofitant els desnivells d'aigua de la seva bassa per fer girar les turbines que s'hi instal·larien a l'interior. Va ser la segona fàbrica plenament industrial, edificada al Baix Llobregat, que incorporà la mecanització en el seu procés productiu. La construcció d'aquesta fàbrica oferí nous llocs de treball i impulsà Molins de Rei cap a l'era industrial. Actualment representa el principal llegat patrimonial com a testimoni preservat i **màxim exponent de l'ús de l'aigua i l'energia per a la industrialització de la vila.** Aquesta gran obra hidràulica i aquesta gran fàbrica són la conseqüència de l'essència original del municipi: **l'aprofitament ancestral del curs del riu Llobregat**. L'antiga fàbrica Ferrer i Mora i el seu entorn ha estat subjecte de diversos estudis històrics, arquitectònics i arqueològics, els qual han aportat una valuosa informació a l'hora de conèixer tot aquest patrimoni i posar-lo en valor. Estudis i recerques que l'Ajuntament té projectat continuar i aprofundir essencialment amb els treballs arqueològic que es portaran a terme en zona d'expectativa arqueològica situada a l'entorn de El Molí, l'aportació d'informació que en pugi resultar serà molt valuosa per acabar d'interpretar el mateix Molí i tot entorn i parc arqueològic.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS FORÇA

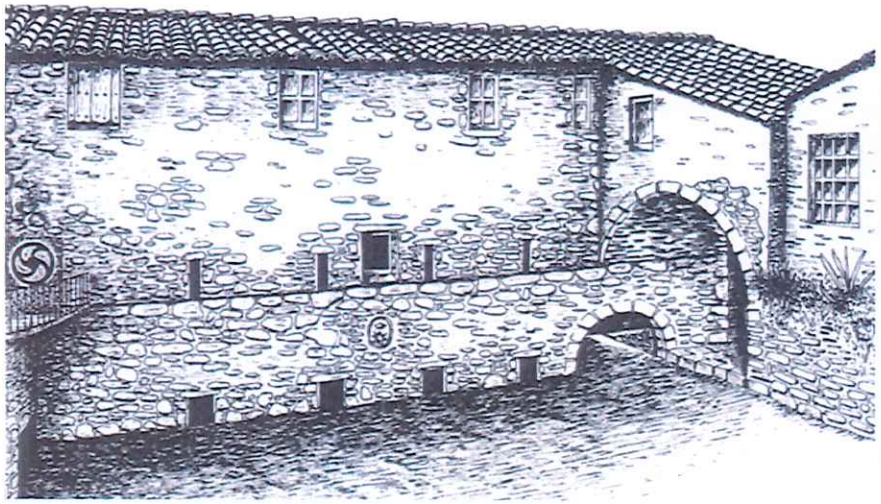

A l'esquerra, il·lustració del molí al segle XVIII, tal com va arribar als anys 1970 abans del seu enderrocament. Prospeccions arqueològiques recents hi han identificat restes dels molins medievals originals, moguts pel rec vell.

A dalt a la dreta, fotografia del canal de la infanta al seu pas per la fàbrica Ferrer i Mora, abans del seu cobriment. El rec vell, d'origen medieval, seguia el mateix traçat del canal modern.

A la dreta, fotografia de l'antiga turbina de la fàbrica abans de la seva posada en valor i interpretació en el context del nou equipament de la biblioteca de Molins de Rei dins l'edifici rehabilitat de la fàbrica.

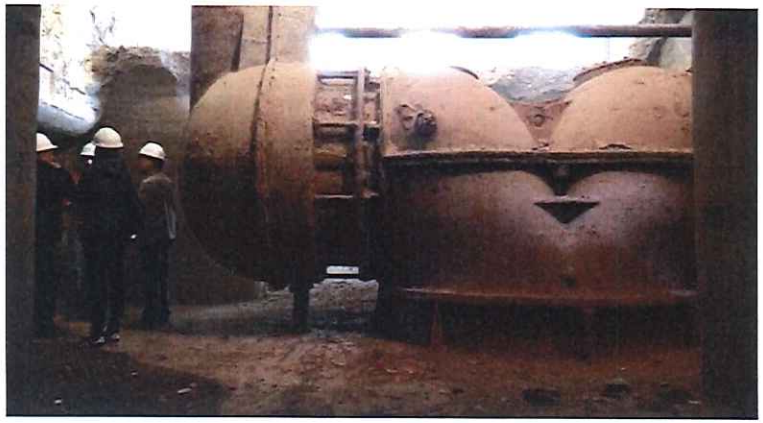

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS RIU I FORÇA

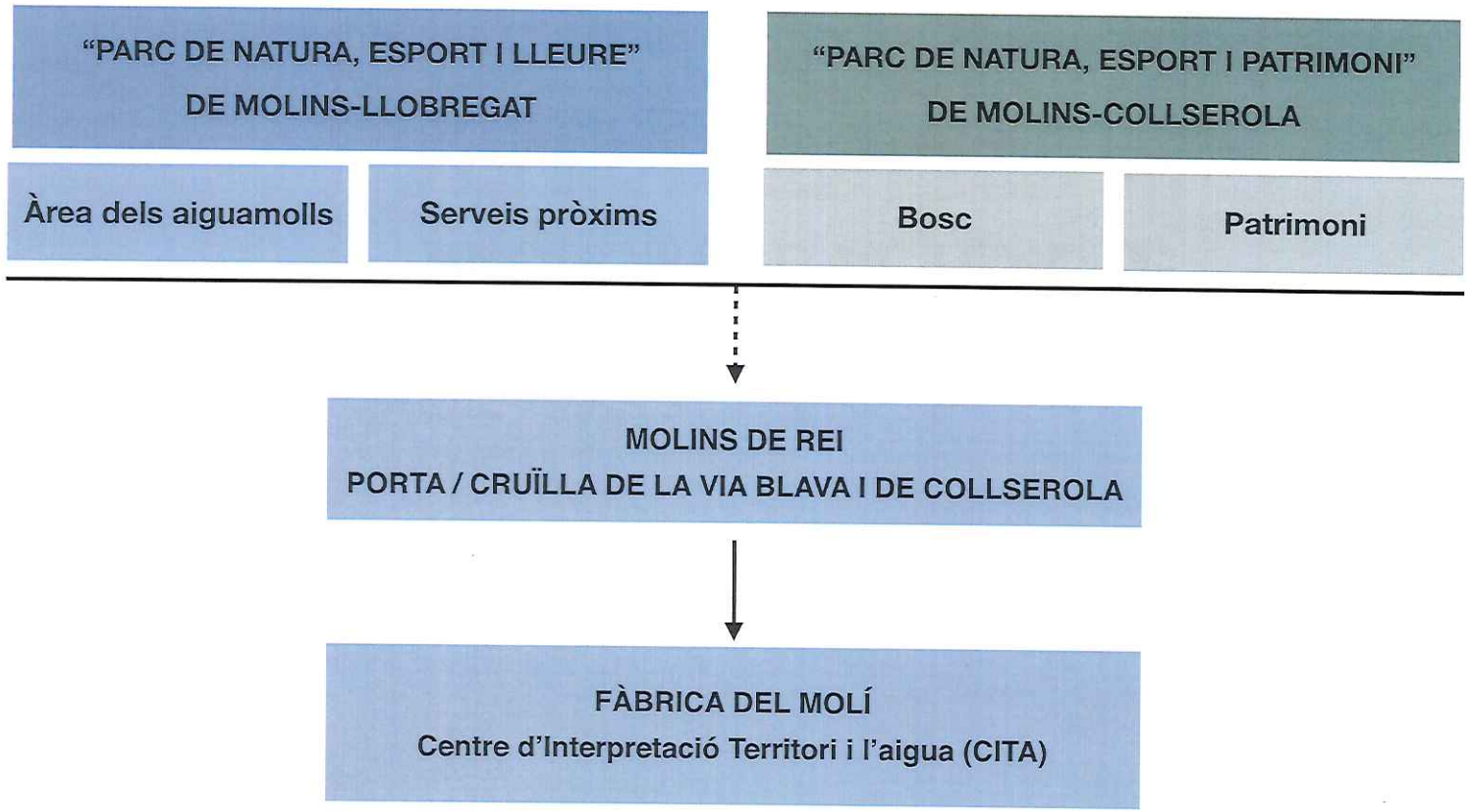

PROPOSTA D'ACTUACIÓ:
MOLINS DE REI ÉS PALAU

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

Dels Requesens al MNAC: el Renaixement de Molins de Rei

El Pla estratègic del 2007 ja destacava (en l'apartat de producte: 2.6. Rehabilitació / 2.7. Patrimoni) que "els **productes patrimonials** detectats com a **prioritaris** pel seu pes en el turisme, necessiten una millora en les infraestructures: fer que els productes siguin visitables, fer-los atractius pel turista". En aquest marc, pren un especial relleu l'operació municipal de rehabilitar el Palau Requesens per convertir-lo en un monument museïtzat, un equipament cultural i un node d'atracció turística. La recuperació d'aquest patrimoni excepcional consolidarà el sistema museístic de Molins, posarà en valor el Palau, oferirà espai d'activitat cultural i donarà cabuda a la creació d'un centre expositiu descentralitzat del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) representant l'àmbit temàtic, històric i artístic del Renaixement. Així, juntament amb la dotació d'un punt d'informació turística a la recepció de l'equipament, perfilen l'operació com el gran centre cultural i turístic de Molins. En aquest sentit, el **Palau Requesens esdevé l'element nuclear de l'estratègia turística** del municipi, que haurà de contemplar i integrar la dinàmica **pròpia del Palau Requesens** segons es descriu al seu pla de gestió.

MOLINS DE REI

ÉS PALAU

Centre d'art i cultura del R.	La ruta i la xarxa del R.
• Un museu d'art en xarxa • Una plataforma de divulgació	• Ruta del Renaix. a Catalunya • Ruta Europea Carles V • Molins i Urbino

PIT PALAU

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

El Palau Requesens: un centre d'art i cultura

Com hem dit a la introducció, el pla estratègic de turisme i el de gestió del Palau Requesens han d'anar aparellats perquè els dos coincideixen en el temps i es retroalimenten. El Palau serà la punta de llança de l'aposta turística de MdR, complementant, esclar, el gran atractor de la vila que és la Candelera. Per això, cal que revisem quin són els **objectius estratègics de l'operació al Palau dels Requesens** que en motiven l'actuació:

- Recuperar el **patrimoni històric** renaixentista de Molins i Catalunya:
  - Amb la rehabilitació del Palau dels Requesens, com a patrimoni local i exponent destacat del renaixement català,
  - Amb un centre d'art del Renaixement al Palau a partir de l'associació amb el MNAC.

- Esdevenir un **pol d'atracció turística i de projecció** de Molins
  - Com a element d'atracció dins del marc comarcal.
  - En el marc de l'atracció de turisme de BCN a partir de ser una seu del MNAC i de la proximitat amb el centre de la ciutat.
  - Ser un eix clau en la valoració turística del patrimoni renaixentista a Catalunya.

- **Dinamitzar el centre històric-comercial**, amb la consolidació de l'espai urbà al voltant del Palau i l'activitat ciutadana i de visitants que suposarà el seu ús públic com a equipament atractor. En aquest sentit, la visita al Palau ha de ser indeslligable de la visita a l'entorn del centre històric de Molins de Rei, als seus carrers i comerços.

A partir d'aquests objectius, doncs, **el projecte del Palau Requesens s'emmarca en l'estratègia turística municipal** que es deriva dels eixos i actuacions que es desenvolupen al pla.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

1. Un museu d'art en xarxa

En el marc de **relació institucional amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya** (MNAC), l'Ajuntament de Molins de Rei va oferir les dependències del Palau Requesens per acollir una col·lecció d'art renaixentista i posar així en valor el futur equipament. Aquesta proposta és fruit de la relació estable que ja existia entre l'Ajuntament i el MNAC amb el conveni que permet al Museu Municipal de Molins de Rei (MMMR) sumar al seu fons l'obra artística del pintor i poeta Miquel Carbonell.

En aquest context, el **MNAC i l'Ajuntament** han acordat la cessió en préstec d'una tria d'obres d'art de l'època del Renaixement que, juntament amb les peces originals del Palau i d'altres peces provinents de diverses institucions museístiques del país, formaran l'**exposició permanent i dinàmica que oferirà el Palau**. Cal destacar la particularitat d'aquesta col·lecció, posant l'accent en obres representatives del món de la noblesa cortesana catalana del segle XVI –molt vinculada a la història del Palau i dels barons de Molins de Rei, els Requesens. Aquesta temàtica complementa el **discurs general que el MNAC** presenta en la seva exposició permanent. La **singularitat** d'aquest equipament museístic, més enllà de la importància de les obres exposades, és la possibilitat que ofereix d'**interpretar la societat renaixentista** a partir de l'art i la vida quotidiana a palau.

El Palau com a centre expositiu oferirà un nivell de **qualitat museogràfica i arquitectònica** homologable a la dels millors centres expositius europeus, com també la del seu **programa divulgatiu.** També es tractarà d'un centre modèlic en el sentit d'incorporar l'**experiència museística dels museus que col·laboren** amb el centre com de la seva adaptació dels **nous requeriments** de les polítiques museístiques i d'atenció al públic. D'altra banda, s'ha innovat museogràficament apostant per una **experiència artística a mesura humana i més propera a l'emoció estètica**; en aquest sentit, el Palau s'equipara a les tendències que s'han implementant avui dia a nivell europeu.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

L'oportunitat de crear un centre d'art del Renaixement al Palau Requesens a partir del **fons del MNAC es complementa** amb altres convenis de col·laboració entre l'Ajuntament de Molins de Rei i **altres institucions museístiques** de gran relleu que cediran obres dels seus fons per exposar al Palau i permetrà formar part d'una xarxa museística i patrimonial arreu del territori català. Es tracta de trobar fórmules de treball col·laboratiu per a la **promoció conjunta.** Així, doncs, el Palau **no serà un centre d'art aïllat**, sinó que estarà estretament vinculat a altres i es retroalimentaran a diversos nivells:

- **El Sistema del MNAC:** el Palau serà un node expositiu més de la xarxa del MNAC d'acord amb la línia estratègica d'avançar en la descentralització de la col·lecció nacional en el territori. La col·lecció exposada al Palau passarà a formar part, doncs, d'una xarxa de museus d'art d'abast nacional que inclou tots els centres del sistema MNAC. En aquest sentit, caldrà establir una relació molt especial amb el futur Museu del Barroc de Manresa. Aquest museu, per les seves característiques i pel període artístic que acull, serà complementari al discurs i l'oferta del Palau.

- **La Fundació Frederic Marès**: la col·laboració amb el Museu Marès permetrà complementar la col·lecció exposada amb un conjunt d'objectes que cedirà temporalment i que encaixen dins el discurs expositiu dedicat al món cortesà del segle XVI. Aquesta relacio permetrà, alhora, ampliar el sistema de relacions amb Barcelona que es pot extendre al Museu de la ciutat.

- **El Museu de Lleida–Col·lecció Gelonch-Viladegut**: la col·laboració amb la col·lecció de gravats Gelonch-Viladegut, dipositada al Museu de Lleida, és primordial a l'hora de presentar una visió acurada del moment històric que es tracta, posant de manifest la importànica de la impremta en la difusió del pensament. D'altra banda, aquesta col·laboració ha facilitat la relació amb un dels museus més importants de Catalunya per a la futura dinamització del Palau.

- **El Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa**: l'artesania del tèxtil al segle XVI floreix com una economia destacada en el desenvolupament social i mercantil de la societat del Renaixement. En aquest sentit, el fons del CDMT ofereix l'oportunitat de cedir un conjunt d'objectes tèxtils de gran valor patrimonial.

2. Una plataforma de divulgació cultural

El projecte que es basteix al Palau Requesens preveu ser també una **plataforma de divulgació cultural** per a:

- **Posar en valor patrimonial i turístic el Renaixement,** un període històric i artístic no suficientment promogut culturalment i turísticament a casa nostra. El fet que es tracti d'un edifici amb una història tan relacionada amb l'auge del Renaixement a través de la família **dels Requesens i la figura de l'Emperador Carles V**, permet posar en valor aquest període històric i artístic. A Catalunya, altres períodes històrics i artístics han deixat en segon pla la rellevància del Renaixement, tant a nivell cultural com turístic com de la seva valoració social.

- Posicionar Molins de Rei aprofitant aquesta **oportunitat per a afavorir aliances** nacionals i internacionals i convertir-se en un actor significatiu i determinant en la recuperació i la promoció d'aquest període històric. Per això seran clau les **estratègies relacionals** amb altres municipis, institucions i amb l'Acadèmia, entre altres actors.

- Esdevenir un **centre reconegut** en la **divulgació i la difusió del Renaixement** (de l'art i la societat) i de les figures dels Requesens i Carles V i la seva relació amb Molins de Rei. Perquè vol posicionar Molins de Rei com a node referent del Renaixement a Catalunya i de les iniciatives existents a nivell internacional.

- **Acollir activitats culturals i acadèmiques sobre el Renaixement** i els temes relacionats amb l'objectiu de difondre coneixement, convidar al debat i a l'esperit crític, de generar curiositat. Això es farà de la mà de persones expertes i adoptant formats diferents (presencials, en streaming, en càpsules...). Perquè vol **impulsar i acollir iniciatives culturals i acadèmiques en general,** perquè per sobre de tot és un **Centre d'Art i Cultura.**

1519: CARLES V I MOLINS DE REI

(L'EMPERADOR I EL RENAIXEMENT)

Carles arribà el 28 de gener de 1519 a Lleida des d'Aragó i va jurar les constitucions. **El 8 de febrer va arribar a Molins de Rei** provinent de Martorell on havia dormit. El 14 va marxar i va pernoctar a Valldonzella i el 15 va fer la solemne a Barcelona. Entre febrer i maig, Carles s'està sobretot a Barcelona, on arranquen les corts catalanes i on rep la notícia de la mort del seu avi Maximilià. El 11 de maig Carles, que també havia passat uns dies a St. Jeroni de la Murtra, torna a Molins de Rei on s'estarà, però només dos dies, ja que el 13 torna a Barcelona. El 4 d'octubre tornarà novament a Molins de Rei venint de St. Jeroni de la Murtra. El 30 de novembre, amb 15 cavallers de l'Ordre del Toisó va fer celebrar la festa de St. Andreu. S'estaria fins el 7 de gener, que tornaria a Valldonzella per anar a Barcelona i clausurar les corts. El 23 aniria novament a dormir a Molins, marxant ja de Catalunya fent el camí de Montserrat i Igualada, com a l'anada.

Des del punt de vist de la transcendència internacional, hi ha dos fets importants. El primer és la **celebració de la festa de St. Andreu per part dels membres de l'ordre del Toisó d'Or** present a la cort imperial. No va ser una reunió del capítol com la que es va celebrar a la Catedral de Barcelona, sinó un acte cerimonial amb els dotze membres presents (curiosament, no estava present l'únic català -el duc de Cardona-). **Aquell mateix dia va rebre dels ambaixadors imperials el decret del seu nomenament com a emperador del Sacre Imperi Romà de la nació germànica. Cal assenyalar que l'any 2019 es van fer 500 anys, una efemèride de relleu a Europa,** tenint present que en algunes ocasions l'Imperi de Carles V ha estat posat com a antecedent -forçat- de la Unió Europea. Un exemple de que a d'altres llocs d'Europa ho van tenint present (http://www.chateauversailles-spectacles.fr/en/spectacles/2019/splendor-spanish-golden-age).

En un àmbit més intern, també cal assenyalar que el 4 de novembre de 1519 al Palau de Molins Carles V va rebre una ambaixada dels **agermanats valencians** per obtenir el reconeixement reial al seu moviment polític. Com és sabut, posteriorment derivà en un moviment revolucionari a partir de 1520. Una fita important pel País Valencià i per la història del regnat, sobre el que també s'estan preparant diverses iniciatives científiques a València, Santander, Mallorca i esperem que també a Molins.

*Segons redactat d'**Àngel Casals** (Historiador. Membre de la Comissió Cívica de MdR i el Renaixement)*

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

La Ruta i la Xarxa del Renaixement

1. La Ruta del Renaixement a Catalunya

El Renaixement és un àmbit patrimonial i turístic que està per posar en valor encara a Catalunya, i que pot ajudar, i molt, a promoure el centre de cultura del Palau Requesens. És en aquest context de valoració patrimonial i turística d'aquesta època, es proposa que des de Molins es lideri la creació d'una xarxa de relacions entre les viles, ciutats i institucions catalanes que disposen de patrimoni, material o immaterial vinculat a aquest període històric i artístic per tal d'**impulsar la creació d'una Ruta del Renaixement a Catalunya**.

L'objectiu d'aquest projecte és promoure la **cooperació entre municipis i museus amb patrimoni renaixentista a Catalunya**. La Ruta es constituiria, en primera instància, com un projecte de difusió patrimonial i de promoció turística conjunta, dins de l'àmbit català, entre municipis i amb la cooperació a la Direcció General de Turisme de la Generalitat, de les Diputacions i els respectius consells comarcals, si cal. Es tracta de crear una oferta més de **turisme cultural d'excel·lència** del país a través, sobretot, de monuments artístics, museus, llocs singulars... Aquesta xarxa es pot constituir en primera instància com un projecte de difusió patrimonial i de promoció turística conjunta dins de l'àmbit català, però també amb perspectiva espanyola i europea.

Per això, s'hauria d'elaborar un **pla director de la "Ruta del Renaixement a Catalunya"** que prevegi tots els reptes de caràcter estratègic i les orientacions necessàries per a la presa de decisions sobre la seva creació i desenvolupament:

- Anàlisi del context territorial i patrimonial renaixentista a Catalunya per a la tria dels municipis, monuments i organismes amb potencial d'adhesió al projecte.
- Conceptualització: l'abast territorial i temàtic i identificació dels aspectes determinants de la seva creació i desenvolupament.
- Proposta d'organització i gestió: creació formal de la xarxa, participació i relacions, difusió i comunicació, seguiment i avaluació.
- Proposta de disseny i desenvolupament de la Ruta turística.
- Proposta de desenvolupament del pla: calendari, aproximació pressupostària, patrocinis i relacions institucionals...

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

A partir de la relació ja encetada amb l'**Ajuntament de Tortosa**, en podria néixer el nucli impulsor per redactar el projecte que després serviria per anar aglutinant més ajuntaments. D'entrada, caldria formalitzar la relació entre els dos ajuntaments en el sentit de **"co-capitalitat" de la Ruta**. Per exemple, agermanant i lligant el Palau de Requesens amb els Reials Col·legis de Tortosa o la festa del Renaixement de la capital del Baix Ebre amb la festa de Sant Andreu de MdR.

D'altra banda, cal no oblidar que en aquesta xarxa hi ha un altre **partner estratègic: Barcelona.** El Renaixement també està per explotar a la capital i la relació històrica i la proximitat amb la nostra vila ha de permetre aprofitar la seva capacitat d'atracció i promoció. Tant a Molins de Rei com a Barcelona hi ha un "Palau Requesens".

En tot cas, la disposició del "Pla director" hauria de facilitar l'estratègia conjunta i el posterior desenvolupament del projecte a partir de la recerca conjunta del seu finançament, tant dels plans de foment de turisme de la Direcció General de Turisme com des d'un programa europeu. La valoració d'un patrimoni vinculat a un moment clar de la història europea i basat en un model de turisme cultural i sostenible és un element definitiu a l'hora de presentar el projecte.

SANT ANDREU I EL TOISÓ D'OR

(LA FESTA DEL RENAIXEMENT DE MOLINS DE REI)

Ja hem destacat la celebració a la vila de la festa de Sant Andreu del Toisó d'or en motiu de l'estada de Carles I a Molins de Rei. Aquesta efemèride i tradició, més enllà del sentit patrimonial intangible que té, es podria convertir en una festa que reforcés l'aposta pel Renaixement i tingués una correspondència semblant a la que té, de promoció per a la vila, la Festa del Renaixement de Tortosa.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

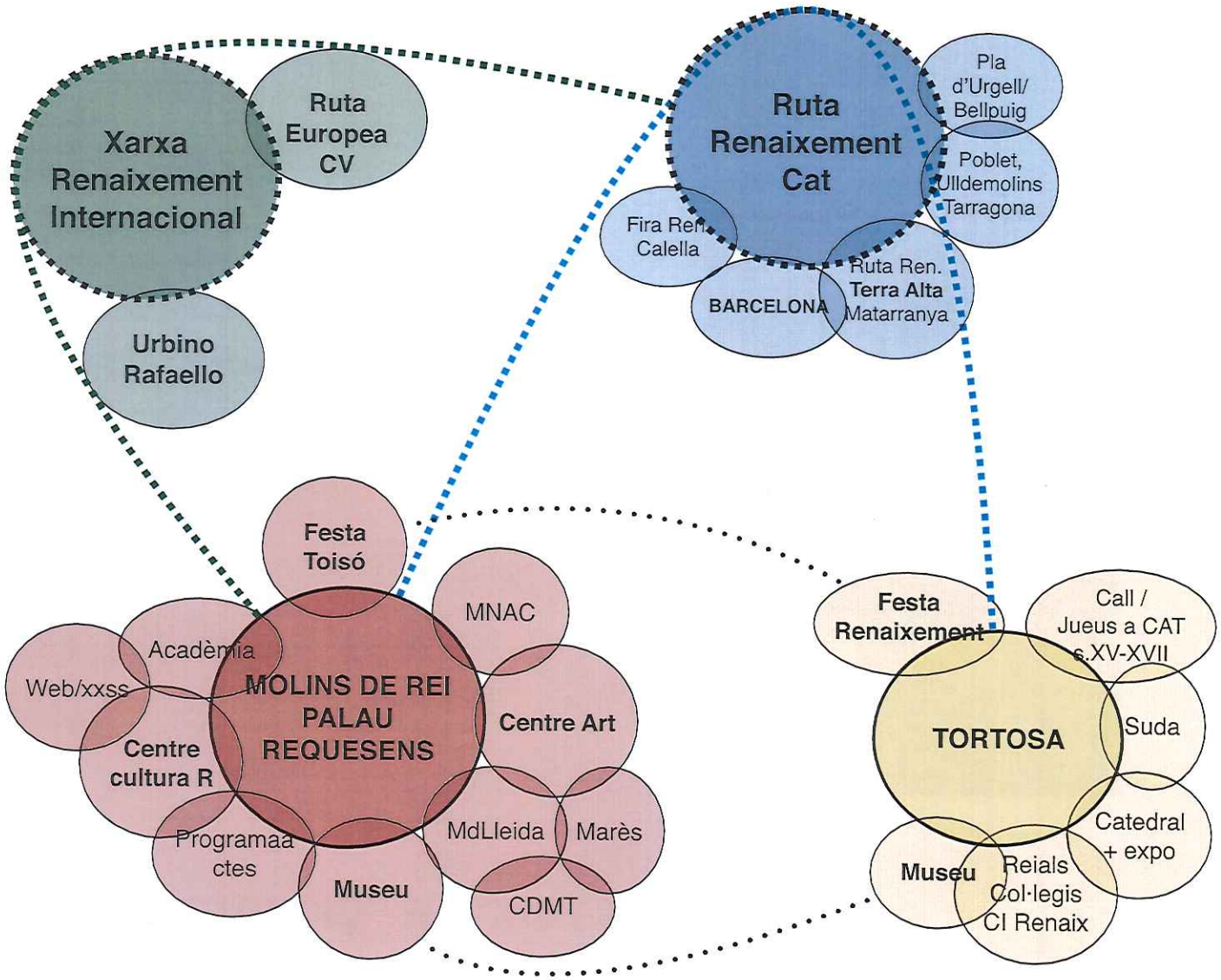

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

RENAIXEMENT A CATALUNYA (s. XV i XVI)

Poder polític i religiós	**Poder civil i econòmic**

Reforma, contrareforma i humanisme

Estats ciutat vs. imperialisme

Comerç i ciutats

Urbanisme i arquitectura

Cultura i art

Esquema bàsic del context temàtic del Renaixement.

Sepulcre de R. Folc de Cardona a Bellpuig

Monistrol de Montserrat es trasllada de nou al seu passat renaixentista

El poble bagenc celebra la setena edició de la tradicional Festa dels Romeus amb diferents escenes i representacions concentrades al nucli antic

Monistrol de Montserrat ha viscut aquest cap de setmana la Festa dels Romeus | Laura Coletas

UN PALAU RESSUSCITAT. El Palau Solterra, que va pertànyer al marquès de Robert, el propietari del palau que porta el seu nom a Barcelona, és un dels tresors arquitectònics de Torroella de Montgrí. Antoni Vila Casas va trobar l'edifici en un estat ruïnós. Mentre que les sales estan habilitades amb condicions museogràfiques, el pati renaixentista italianitzant, un dels pocs d'aquest tipus que hi ha a Catalunya, i la profusió d'elements decoratius gòtics i renaixentistes, originals i reproduïts, mantenen viu el caràcter històric de l'edifici.

2. La Ruta Europea Carles V

En el context de les relacions que pot explorar Molins de Rei per poder enxarxar el Palau Requesens amb altres nodes i plataformes relacionades amb el Renaixement, cal tenir present les **"Rutas culturales del Ministerio de Cultura"** i, molt especialment, la seva vinculació amb la **"Ruta Europea de Carles V"**: http://www.itineracarolusv.eu/. Aquesta és una finestra oberta on el Palau Requesens, com a centre d'art i divulgació del Renaixement, pot encaixar dins de les seves possibilitats.

La Ruta inclou altres rutes i iniciatives i **MdR podria ser una més de les "rutas del emperador"**, fins i tot **liderant un nou projecte** en què l'ajuntament hi tingui més protagonisme, per exemple:

- **"Naixement i mort d'un emperador"**: amb Molins de Rei, Barcelona, Gant i Yuste.
  - Gant: la ciutat on va néixer i va ser jove. Es pot vincular amb els seus mentors (Adrià d'Utrech, Erasme).
  - Molins-BCN: els llocs on va "nèixer" com emperador. Es pot vincular amb l'inici de la idea imperial i la qüestió hispànica, la cort i els consellers de l'Emperador (els Requesens, M. May, etc).
  - Yuste: la fi de l'home i de l'emperador. L'espiritualitat.

A part de dissenyar aquesta ruta, es poden preveure **altres actuacions**:

- proposar la incorporació de la vila sol·licitant que el **Palau Requesens fos un "punto de interés"**.
- Promoure una activitat amb el Museu de Lleida per itinerar l'exposició "Imatges per a creure" sobre Reforma-Contrareforma a ciutats carolines (http://www.itineracarolusv.eu/es/actividades). A BCN ja es va fer al Tinell. Es podria portar a Gant, etc...
- Des de l'Ajuntament es podria sol·licitar ser **"Socio de la red de cooperación de las Rutas de Carlos V"**. A Espanya hi ha socis de tot tipus (centres d'interpretació, associacions, patronats...).

3. Molins i Urbino

Menys coneguda i visitada que les ciutats de la Toscana o Roma, la vila d'Urbino és, tanmateix, un dels gressols del moviment artístic i cultural del Renaixement. Comparteix amb Molins de Rei alguns trets patrimonials d'interès, com **el llegat cortesà de l'època del Renaixement i tradicions com la recepta gastronòmica de la coradella per Pasqua.**

- **Renaixement**. Totes dues viles tenen un palau de l'època del Renaixement on es desenvolupava una vida cortesana de rellevància. A Molins de Rei, amb la baronia de la família Requesens, propers a la corona d'Aragó i la monarquia hispànica i a Urbino amb el Ducs d'Urbino, principals promotors de l'art del Renaixement i d'artistes com Piero della Francesca, Rafael o Bramante.

- **Gastronomia**. Comparteixen un patrimoni gastronòmic similar, amb la **coradella**, recepta típica de Molins de Rei i pròpia de la Fira de la Candelera i que a Urbino s'anomena *coratella* i és pròpia de la festa de Pasqua.

- **Turisme**. Tant Urbino com Molins de Rei son poblacions amb dimensions similars (tot i que Molins de Rei dobla la població d'Urbino) i a distàncies igualment semblants de nuclis culturals i turístics de gran potència. En aquets sentit, comparteixen un context similar i poden jugar un paper similar en estratègies de desmassificació de pols d'atracció turística mundials.

- Cal aprofitar els **nexes en comú** de les dues viles per formalitzar un **agermanament** (amb el sistema formal que escaigui) per compartir coneixements i col·laborar en accions d'acord amb els principals eixos culturals i turístics que els uneixen:
  - tant pel que fa a la fira de la Candelera (a través del plat de la coradella)
  - com pel que fa al Palau Requesens i el Palau dels ducs d'Urbino, tots dos monuments visitables i amb programació cultural activa. En el cas del Palau Requesens, a partir del 2023.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS PALAU

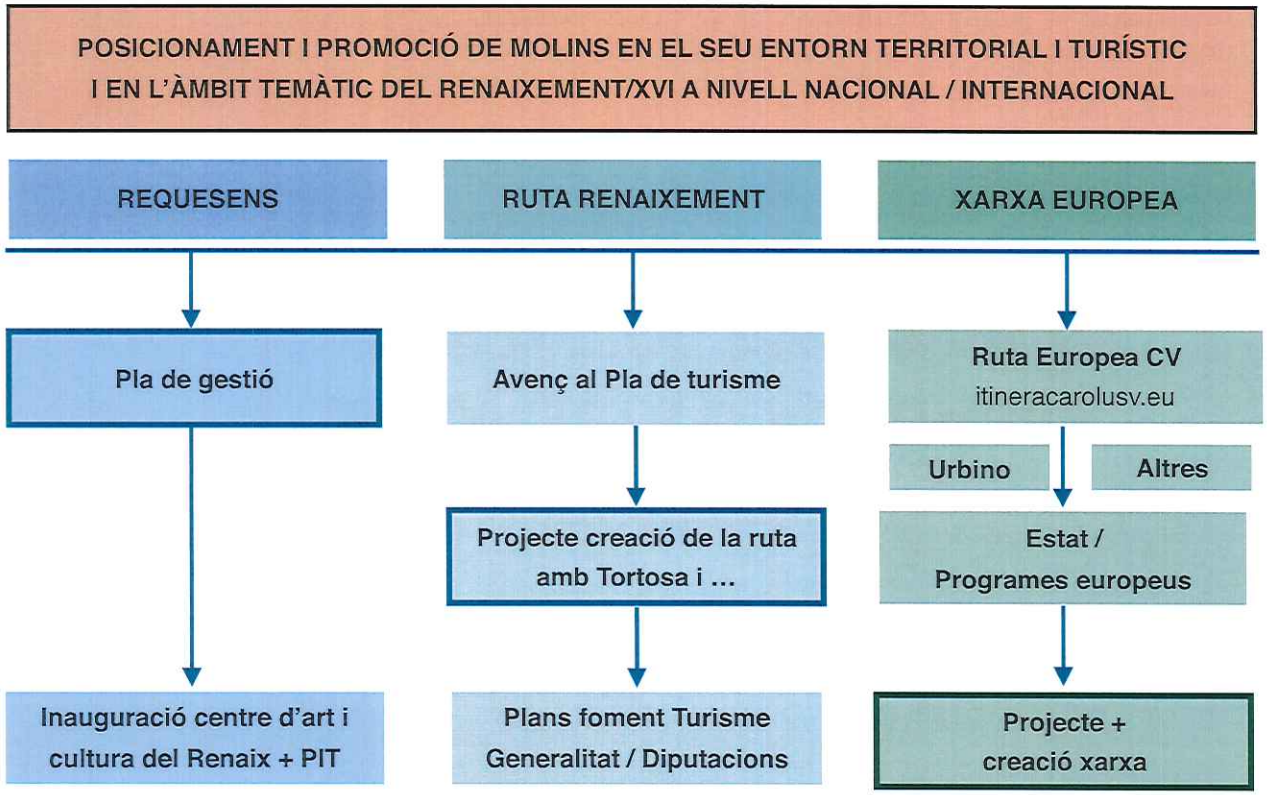

PROPOSTA D'ACTUACIÓ:
MOLINS DE REI ÉS VILA

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

De Castellciuró a la Candelera: identitat i vitalitat

La confluència d'un **nucli urbà-comercial i patrimonial** amb una **via fluvial i un parc natural** de muntanya conforma la clau de volta, la primera vèrtebra, sobre la qual s'estructura la nostra aposta. En aquest eix, el centre de la vila juga un paper estratègic de ròtula entre els dos espais de marcat perfl natural, de lleure i esport. **És a la vila on realment ens interessa que arribin visitants** i on el turisme pot dinamitzar l'economia, no a l'eix riu o a l'eix muntanya: aquests són les portes d'entrada, els atractors naturals per arribar a Molins de Rei. I a la vila hi trobem fonamentalment els **recursos que ens aporten identitat i projecció** i que ens ells mateixos poden constituir els productes turístics més interessants: la **història i el patrimoni,** per una banda, i el **comerç i la gastronomia** per l'altra, amb la rellevència destacadíssima de la **Candelera** que conjuga els dos eixos.

MOLINS DE REI

ÉS VILA

Història i patrimoni	Comerç i dinamització
• Patrimoni en valor turístic • La ruta intramurs: patrimoni al centre • La ruta extramurs: patrimoni a Collserola • Palaus i castells al B. Llobregat	• La Candelera • La gastronomia i la coradella • Festivals i lleure • Esports • Neg-oci

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

Molins de Rei: història i patrimoni

1. Posar en valor turístic el patrimoni

A part de la preservació del **patrimoni immoble**, que seria una actuació de caràcter arquitectònic, cal desenvolupar una estratègia general per a la seva **posada en valor cultural i turística.** Això implica una **estratègia comuna i transversal** dins l'ajuntament atés que el seu abast implica aspectes urbanístics, arquitectònics, culturals, turístics i de comunicació. A l'entorn de la **restauració/ consolidació d'un monument** d'interès és necessari planificar una **actuació d'accessibilitat i de comunicació** unitària. Una de les accions més urgents per desenvolupar és l'**agençament general** d'aquests elements i el seu entorn:

- **Mesures de protecció:** l'ajuntament preveu per a Castellciuró l'establiment de mesures de protecció com la instal·lació d'un cordó de seguretat al voltant dels elements patrimonials per evitar-hi l'accés directe i agressions sense evitar la seva contemplació. Això val per a tots els altres indrets patrimonials del voltant del nucli urbà, on sobretot hi ha un element en comú que genera dificultats per a la seva gestió des de l'ajuntament: la neteja en general de l'indret i, en especial, de la proliferació de grafits als seus murs.
- Establir **criteris unitaris per a la interpetació o la museïtzació** dels elements patrimonials, segons les seves característiques, si és un jaciment arqueològic, una edificació religiosa o civil, una estructura d'enginyeria o un entorn paisatgístic derterminat.
- **Custòdia del patrimoni:** crear una xarxa de presciptors i voluntaris pel patrimoni de Molins de Rei que vetllin pel seu estat. En aquesta línia, des de l'Ajuntament es podria proposar als centres educatius participar al projecte "Apadrinem el nostre patrimoni" de la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una iniciativa que es basa en l'apadrinament d'un element patrimonial per part dels centres amb l'objectiu de donar-li valor i aprofundir en el seu coneixement des del punt de vista cultural i, alhora, que aquest coneixement sigui rellevant a nivell social arribant a la comunitat a través de les escoles. L'Ajuntament hauria de fer la proposta dels equipaments i elements susceptibles de ser apadrinats i facilitar als docents la informació i l'accés a tot el que pugui ser útil de cara al projecte.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

D'altra banda, un cop valorats patrimonialment i agençats per a la seva presentació, escau pensar la seva **posada en valor com una oferta d'interès turístic,** no només local sinó a nivell comarcal.

Actualment, l'Ajuntament disposa del conjunt de fullets/pdf "**Passejades per Molins de Rei**" que presenten 5 itineraris pel patrimoni, la història i l'entorn urbà (Sant Bartomeu de la Quadra, Patrimoni Històric, Canal de la Infanta, Època feudal, Carrers de la vila). Tot i l'interès quant a contingut, aquest material **no es pot considerar com una proposta d'interès turístic** i caldria una proposta més atractiva i simple per al visitant.

També es disposa d'un fullet/**guia d'espais singulars d'interès turístic de Molins de Rei, "Descobreix la història",** que estableix un itinerari urbà pels principals edificis històrics i racons urbans.

En aquest sentit, es podria **definir una "ruta pel patrimoni de la vila" a partir de dos àmbits o abast diferenciats:**

- **La ruta intramurs** d'accés al patrimoni ubicat dins el **centre vila**. Els nodes principals dels sistema museístic descrits poden ser origen i destí de la ruta als elements externs al nucli urbà.

- **La ruta extramurs** d'accés al patrimoni fora de l'àmbit del centre històric i vinculada especialment amb el **Parc de Collserola.**

Els principals aspectes a tractar en general per a aquest sistema en ruta, urbana i natural, serien:

- Elaboració d'un projecte per a la **senyalització de la ruta** i dels **elements mobles** que ha d'incorporar (separació de seguretat, bancs, papereres, rampes, camins, etc..) que, dissenyat segons la ruta definida, s'integri en l'espai urbà i l'entorn natural a nivell estètic, i quant a funcionalitat i resistència exterior.
- Restitució i manteniment de **camins d'accés**.

2. La ruta intramurs (descobreix la història): patrimoni al centre vila de Molins de Rei (l''ametlla')

A part dels elements patrimonials d'interès com edificacions o jaciments arqueològics que permeten crear una **ruta històrica i paisatgística a Molins de Rei**, cal considerar dins aquesta estratègia els elements principals que són els que formarien part del **sistema museístic**. Aquests elements es troben dins el nucli urbà i, especialment, dins el centre històric de la vila. El sistema museístic de Molins de Rei es conforma per elements patrimonials museïtzats *in situ*. Els **nodes principals** són:

- el Museu Municipal de Molins de Rei, amb la seu de Ca n'Ametller i la del carrer Pintor Fortuny;
- el Palau Requesens;
- la fàbrica del Molí;
- La Federació Obrera; i,
- Llocs d'interès arqueològic.

- La seu del **Museu Municipal de Molins** de **Ca n'Ametller** presenta l'exposició permanent "cruïlla de camins", de caràcter històric, i l'exhibició monogràfica dedicada al pintor Miquel Carbonell i Selva, amb conveni amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya. Atès que l'exposició presenta una col·lecció arqueològica d'interès i d'abast a tot el Baix Llobregat, seria interessant enxarxar l'equipament amb el Museu de Gavà per completar la visita/coneixement prehistòric de la comarca. Pot arribar a ser un atractiu per a escoles i crear sinergies d'interès amb Gavà, on el museu destaca per la seva tasca educativa. El Museu Municipal també té l'**espai del carrer Pintor Fortuny**, dedicat a la història i a la etnografia de Molins de Rei el seu entorn. El projecte museològic preveu la seva visita com a reserva expositiva.

- El **Palau Requesens** és el principal monument històric de la vila. La seva posada en valor com a centre d'art i cultura de l'època del Renaixement permet disposar d'una col·lecció d'art única a tot Catalunya i, a part de ser un pol d'atracció turística i d'activitat acadèmica o especialitzada, l'equipament preveu ser un agent central en la vida cultural de Molins de Rei.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

- La **fàbrica del Molí**, ja ha tingut tot un apartat descriptiu sobre la seva rellevància en l'eix patrimonial i com a node entre els espais naturals de MdR. És també el patrimoni arqueològic més important de Molins de Rei atès que inclou l'espai on s'ubicava el molí del segle XVIII, hereu dels molins medievals que van donar origen a la vila. També del rec medieval que els abastava i abastaria, posterioment, al segle XIX, la fàbrica Ferrer i Mora o del Molí. En aquest sentit, la fàbrica és un exponent de primer ordre del patrimoni industrial de Catalunya.

- La **Federació Obrera de Molins de Rei** acull de forma permanent el Centre d'Interpretació sobre el Moviment Obrer amb l'exposició "La Federació Obrera de Molins de Rei: els valors del moviment obrer", adherida a la Xarxa d'Espais de la Memòria de Catalunya del Memorial Democràtic. Caldria renovar aquesta exposició.

- **Llocs d'interès arqueològic:** hi ha la proposta d'adequar el **jaciment de la plaça de les Bruixes.** Caldria millorar-ne la senyalització perquè es fa difícil de localitzar-ne les restes. Els altres jaciments del municipi, ara per ara, no són susceptibles de ser valorats com a recurs visitable, tot i que les prospeccions de georadar previstes i els futurs treballs arqueològic puguin posar al descobert més patrimoni.

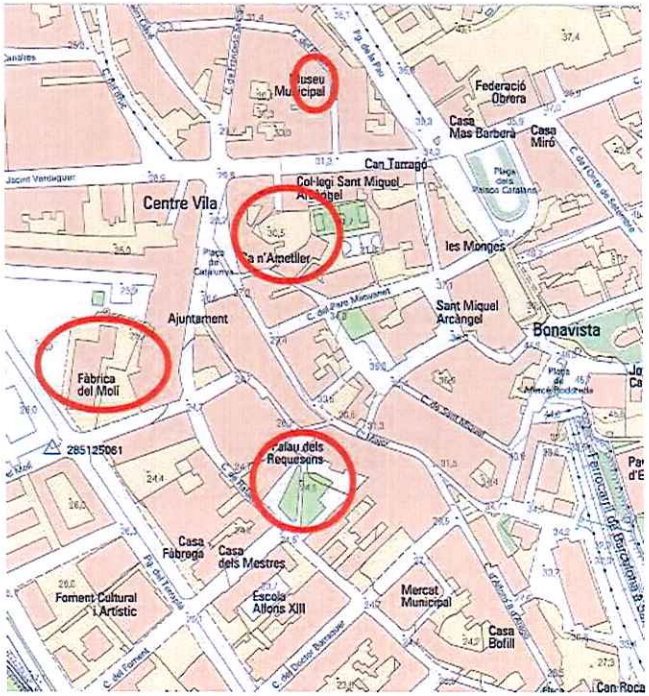

Els principals equipaments patrimonials i turístics estan situats en un triangle al centre de la vila, a l'anomenada "ametlla'.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

Ruta 'intramursdel centre vila (l'ametlla) a part dels grans equipaments. Entorn de l'espai arqueològic dins del nucli urbà i elements arquitectònics de la

3. La ruta extramurs (descobreix el territori): patrimoni a Collserola

La resta d'elements patirmonials que no formen part del sistema museístic de la vila conformen un grup d'elements susceptible de convertir en una ruta *extramurs* o paisatgística a l'entorn del territori. Els principals elements de la ruta serien:

- **Santa Creu d'Olorda:** tot i pertànyer al municipi de Barcelona, però, atesa la seva relació històrica amb Molins de Rei, pot considerar-se un patrimoni promocionable i integrable com a part de les rutes locals. Caldria que s'acordés amb el Parc Natural de Collserola la possibilitat d'instal·lar plafons informatius sobre les rutes des d'Olorda al Llobregat a través del nucli de Molins, tenint Sant Bartomeu de les Quadres i, especialment, Castellciuró com a node principal de connexió.

- **Sant Bartomeu de la Quadra:** l'interès del nucli de Sant Bartomeu és més com a centre de rutes pel voltant (les fonts, les pedreres...) que no pas per la visita de l'església, que només disposa de plafons a l'interior sobre l'edifici medieval primigeni. El fet d'haver-hi l'aparcament al costat facilita posar informació complementària a l'exterior per indicar aquestes rutes i per fomentar també la seva connexió amb la resta de nodes patrimonials de fora ciutat: Castellciuró, Olorda...

- **Sant Pere del Romaní**: enlairada en un turó que li fa d'excel·lent mirador a la vall baixa del Llobregat, aquesta ermita és l'únic patrimoni romànic de la vila i un jaciment arqueològic rellevant. Adossada a l'església hi ha una torre de senyals del s. XIX. És de propietat privada i l'ajuntament té un conveni d'accés amb el propietari per poder accedir-hi i amb possibilitats de compra. La seva proximitat a Sant Feliu la fa un punt estratègic d'atracció i connexió amb la circumval·lació cap a Olorda.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

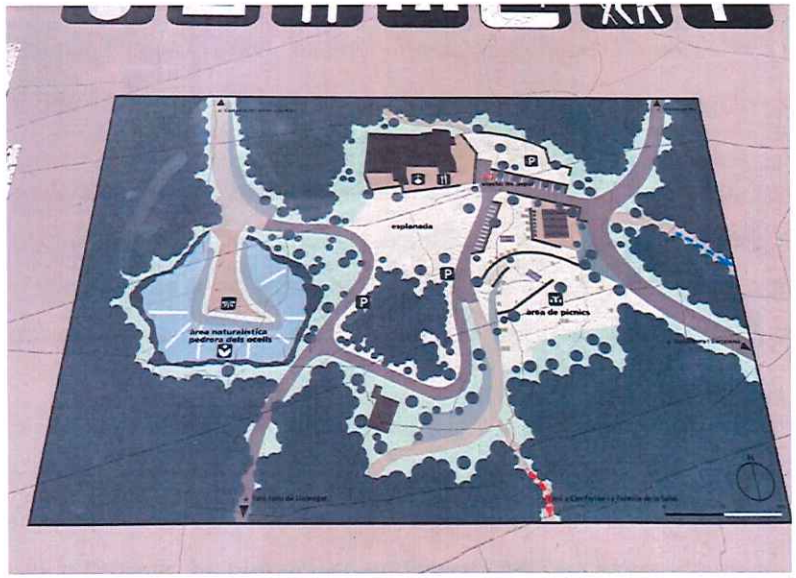

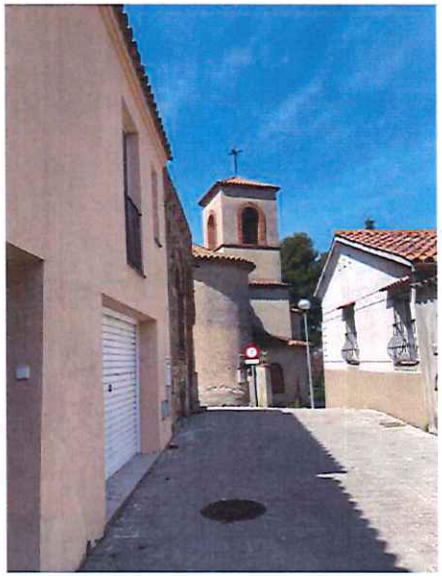

Conjunt de Santa Creu d'Olorda i la zona recreativa adjacent. A dalt, l'entorn de l'església de Sant Bartomeu de la Quadra

4. Palaus i castells al Baix Llobregat:

En el marc d'aquesta ruta pel patrimoni 'urbà' i 'rural' del municipi, cal destacar que hi ha dos elements patrimonials de primer ordre que haurien de **formar part dels principals monuments històrics de la comarca:**

- **El Palau Requesens**
- **Castellciuró**

Per això, haurien d'integrar-se dins de l'apartat de **"Palaus i castells"** del Consorci del Baix Llobregat i, fins i tot, impulsar altres iniciatives vinculades per enfortir aquest eix comarcal encara no prou desenvolupat:

- A la comarca hi ha **dos Palaus** més amb els quals s'haurà de traçar un full de ruta per a la **promoció de la visita conjunta amb el Palau Requesens.**
  - Palau Falguera, Sant Feliu de Llobregat: edifici del segle XVII amb sales d'exposicions destinades a la promoció i difusió d'artistes locals i un auditori. És la seu de l'Escola Municipal de Música i al seu voltant hi ha un immens jardí. El Centre d'Estudis Comarcals s'encarrega de les visites guiades que s'ofereixen mensualment.
  - Palau Mercader, Cornellà de Llobregat: construït entre 1865 i 1867 mostra la decadència d'una família aristocràtica catalana, les formes de vida i els gustos de les classes benestants entre els segles XIX i XX. A més, també hi ha la seu del Museu de Matemàtiques de Catalunya (MMACA) i a l'exterior hi ha un gran parc. S'hi poden concertar visites.

- Castellciuró, per la seva ubicació –és un excel·lent mirador– i interès històric i patrimonial podria ser el puntal sobre el qual bastir la **Ruta dels castells de frontera del Baix Llobregat,** una oferta que encara no existeix com a atractiu turístic comú de la comarca.

- D'altra banda, a part dels castells, molts dels emplaçaments estratègics d'origen medieval (o iber) també són **torres de senyals o de telegrafia òptica** (torres del Catasús, torre Sunyer...) que podrien constituir un interessant patrimoni a posar en valor atesa la seva ubicació i que es troben al llarg de la vall del Llobregat.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

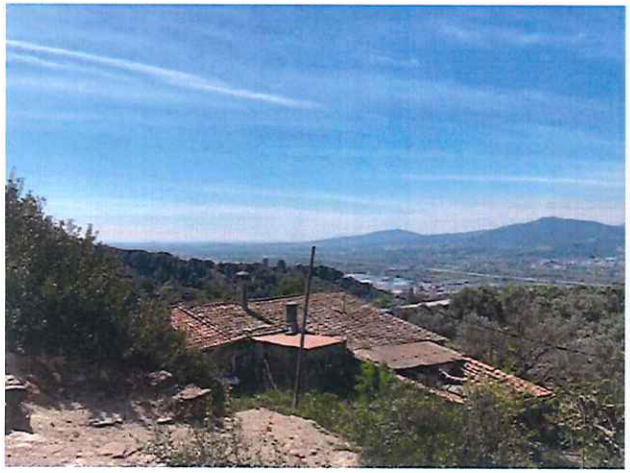

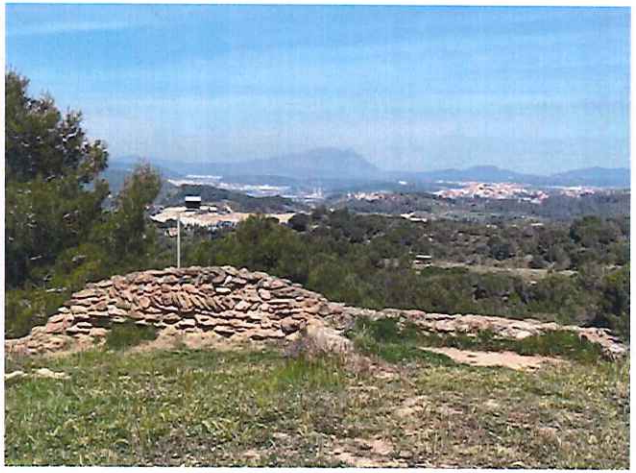

Castellciuró com a mirador del Baix Llobregat. La zona de pícnic i diversos elements de senyalística.

El Castellciuró i el seu *opus spicatum.* Excel·lent mirador sobre el tram baix del Llobregat.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

Comerç i dinamització

1. La Candelera

La Candelera és el principal referent de MdR a l'exterior. És el **màxim atractor de gent a la vila** i ja és una festa institucionalitzada en el calendari festiu i firal tradicional de Catalunya. És un **esdeveniment d'èxit i consolidat** que ha de continuar essent el principal promotor popular del municipi i dels atractius de MdR. És el principal **signe d'identitat i reconeixement exterior**.

La Candelera és qui tiba del carro...

- La **Candelera dóna plenitud a l'aposta turística** de MdR i el model turístic de la vila la incorpora com a **atractor principal.**

- La **Candelera és la millor oportunitat de promoció dels atractius turístics de MdR.** Aquests atractius són els que poden fer que la Candelera ragi durant tot l'any, gota a gota, però que ragi.

- Però **la Candelera no és l'"estratègia turística";** sinó el principal reclam per enfortir els eixos estratègics anunciats. Perquè la **Candelera ja té el seu Pla estratègic**. El que cal fer és seguir-lo i adaptar-lo i **coordinar-lo a l'estratègia turística global** del municipi.

- Els tres **eixos discursius** que promou el Pla de la Candelera són perfectament adaptables a l'aposta turística de MdR:
  - **Arrelament**: la base de la proposta turística rau en l'enfortiment dels elements d'identitats de la vila.
  - **Cultura**: és clar que l'estratègia turística es basa en el patrimoni cultural i històric de la vila.
  - **Sostenibilitat**: el riu, la muntanya, el senderisme i els altres recursos i valors del model de l'aposta turística de MdR es basen en aquest paradigma.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

Els principals eixos de la **proposta estratègica per la Candelera** que han de tenir uns especial inciència i **coordinació amb el relat i les actuacions del Pla de Turisme** serien els següents

- **Identitat/reforçar els beneficis**: millorar la sensació de benestar dels visitants.

- **Prospecció**:
  - Esdevenir un paraigües:
    - Fomentar **accions de promoció turística** del municipi
    - Innovar en **projectes vinculats als valors.**
  - Propiciar la fira com un espai de **promoció empresarial:** Reforçar l'intercanvi amb altres territoris

- **Espai gastronòmic**: fira de l'alimentació i fira dels vins i els caves. En especial pel que suposa de reforçament de la gastronimia i la restauració del municipi, un dels puntals del seu potencial creixement turístic.

- **Espai cultural:** fira d'artesans, fira de brocanters, fira de les arts.
  - Caldrà definir el programa de la **Fira de les arts i l'espai cultura** en relació a l'apart **VILA**. Què es promou perquè es fidelitzi el visitant retorni a MdR el cap de setmana següent amb calma, sense gent ni presses.

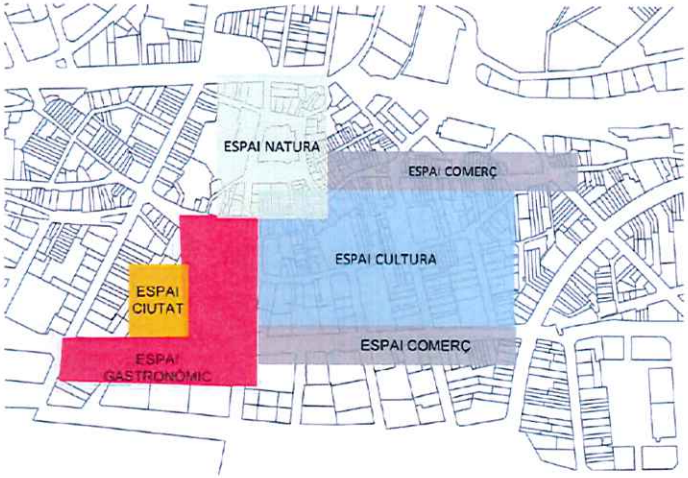

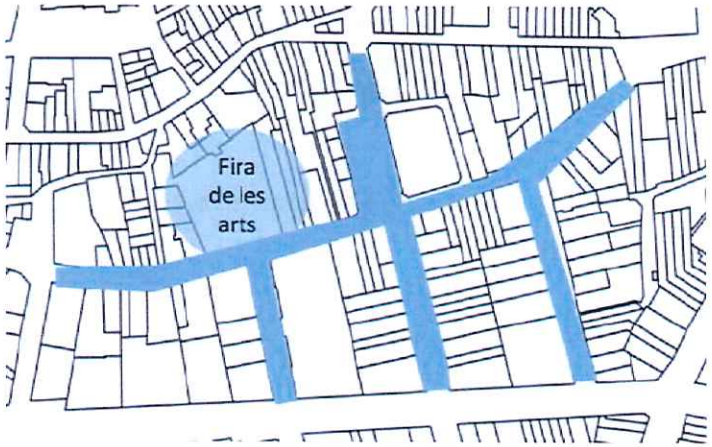

PROPOSTA D'ACTUACIÓ: MOLINS ÉS VILA

Eixos a compartir entre l'estratègia de la Candelera i la de l'aposta turística de MdR

Espai firal	Espai gastronòmic	Espai natura	Espai cultural	Espai comerç i serveis	Espai ciutat
Fira monogràfica	Fira de l'alimentació Fira de vins i caves	Fira del planter	Fira d'artesans Fira de brocanters Fira de les arts	Fira automòbil Fira d'encants Fira comercial	Fira d'entitats
Racó/mostra firal		Mostra de bestiar	Tastets teatrals Tastets musicals		Mostra cooperatives Racó de la indústria 4.0

Identitat	Reforçar els beneficis	Ordenar, millorar i concretar els sectors firals
		Millorar les sensacions de benestar dels visitants

PROSPECCIÓ	Esdevenir un paraigües de	Fomentar accions de promoció turística del municipi
		Innovar en projectes de ciutat vinculats als valors
	Propiciar la Fira com un espai de promoció empresarial	Estimular el teixit empresarial del municipi a la generació de negoci dins la fira
		Reforçar l'intercanvi amb altres territoris

2. La gastronomia i la coradella

- Molins de Rei és coneguda i reconeguda com a vila amb **espais gastronòmics de categoria,** diversos, atractius i això és molt positiu tant pels molinencs com pels visitants. Seria interessant disposar d'un mapa del municipi amb un directori de tots els establiments amb una breu descripció del tipus de menjar que ofereixen i que també estiguin referenciats a l'espai web de Turisme. També caldria encoratjar tots els bars i restaurants perquè formessin part dels programes PIT (Punt d'Informació Turística) per treballar en xarxa i per oferir una oferta cohesionada i forta als visitants.

- A **Candelera Gastronomia** es proposen activitats diverses entorn a la coradella i a altres productes artesans i es disposa d'un directori de bars i restaurants de la vila on s'hi pot tastar la coradella cuinada o en format embotit. Seria interessant disposar d'un **distintiu físic** per a tots els establiments del municipi que ofereixin coradella a la seva carta. Aquest element seria un símbol d'implicació i de treball en xarxa per part dels bars i restaurants i ajudaria a posicionar el producte.

- La recepta de la coradella és arriscada i no apta per a tots els paladars o creences alimentàries. Seria interessant disposar d'alguna **alternativa més "blanca",** més suau, més *healthy*. Un bon repte seria la creació d'una coradella vegana o un acompanyament per la coradella que també pugui menjar-se sol com un pa o una beguda que la pugui maridar.

- Cal afegir la coradella als **plats típics del Baix Llobregat** a partir del Consorci. Aquest fet pot reforçar la recuperació de la tradicional presència de les **fondes i els traginers** i els esmorzars de forquilla a Molins de Rei.

- La relació amb **Urbino**, on tenen el mateix plat com a propi, ens obre un espais de cooperació en l''ambit gastronómic molt interessant amb els restaurants de cada municipi.

Coradella
Freixura.

Coradella amb allioli

Ingredients
150 g de pulmons de xai • 150 g de cor de xai • 200 g de fetge de xai • 100 g de sang de xai • 2 alls • 2 cebes • 2 tomàquets • 1 cullerada de farina • Llorer • Farigola • 1 copa de vi blanc • Oli • Sal • Pebre • Aigua • *Allioli.*

Elaboració
Fregiu el pulmó i el cor tallats a daus en una cassola amb oli i reserveu-ho.
En el mateix oli fregiu el fetge i la sang, tallats igualment a daus, i reserveu-ho.
En el mateix oli feu un sofregit amb l'all, la ceba, el tomàquet, el llorer i la farigola.
Tireu-hi el vi i deixeu-lo reduir.
Afegiu-hi la farina i deixeu-la coure un parell de minuts, tot remenant-ho.
Mulleu-ho amb aigua, afegiu-hi els pulmons i el cor, i deixeu que vagi coent lentament.
Quan estigui tou, afegiu-hi el fetge i la sang i deixeu-ho coure tot junt un moment més.
Poseu-ho a punt de sal i pebre.
Serviu-ho acompanyat d'allioli.

Variacions
Es pot fer el sofregit només amb ceba.
Es pot barrejar tot amb l'allioli, fora del foc.

Recepta de Sebastià Rodà al Corpus Culinari de Catalunya

3. Festivals i lleure

Molins no només té la Candelera com a principal esdeveniment anual, també altres ofertes atreuen públic interessat i promocionen la vila. Sens dubte formen part, també, de l'aposta turística del municipi i com a tal han de ser promocionats.

- **Molins Film Festival:** des de l'any 1973 el festival de cinema de terror, amb els objectius de ser una plataforma per a nous realitzadors, ha d'esdevenir un punt de trobada per a la indústria del país i ser una plataforma per a nous espectadors. Des de l'any 2014 forma part de l'European Fantastic Film Festivals Federation (EFFFF). Durant els dies de festival s'intercal·len activitats com projeccions, tallers infantils, vermuts literaris i xerrades en unes franges horàries molt àmplies. Es tracta d'un esdeveniment anual que aconsegueix convocar elevats nombres d'espectadors locals i d'àmbit comarcal i català que, si es promociona adequadament, pot incrementar la seva capacitat d'atracció de públics i, per tant, de visitants.

- Molins també compta amb un **Mercat de Marxants**, també anomenat dels Encants amb unes 75 parades que disposen de productes de diversa índole. Des de l'Ajuntament s'ha vetllat perquè l'oferta del mercat ambulant sigui complementària a la del teixit comercial del centre urbà. Aquesta proposta atreu clients forans d'àmbit comarcal.

4. Esports

- **Piscina olímpica**: el Club Natació de Molins de Rei disposa d'una piscina de 50x21 metres amb coberta mòbil. Aquest tipus d'instal·lació és molt interessant de cara a l'organització d'esdeveniments esportius i podria qualificar el municipi com a **destinació de turisme esportiu**. Des de l'any 2003, l'Agència Catalana de Turisme atorga als municipis que compleixen unes determinades condicions esportives la certificació DTE (Destinació de Turisme Esportiu). Actualment, a Catalunya hi ha 16 DTEs, una de les quals és L'Hospitalet de Llobregat.

- Les DTE han de disposar de serveis d'alta qualitat que possibilitin la pràctica d'activitats esportives o gaudir-hi d'esdeveniments i campionats. Alhora també han de promoure espais naturals característics de Catalunya. En aquest cas, Collserola és una plataforma ideal.

- En aquest sentit, es podria començar a pensar en organitzar una" **Pujada del riu al cim**": pujada i baixada des dels aiguamolls cap a Castellciuró, Olorda/Collserola- Sant Bartomeu- Centre vila.

5. Neg-oci

- És molt important que els hotels de Molins disposin de tota la informació sobre els serveis turístics de la vila i que els potenciïn entres els seus estadants. Tal i com s'ha apuntat amb la restauració, seria molt interessant que **tots els hotels s'acreditin com a PIT** (Punt d'Informació Turística) per treballar en xarxa amb els agents del territori i cohesionar i potenciar l'oferta de Molins. En els casos que no vulguin/puguin seguir aquest programa, caldria proposar algun tipus de via informativa per **promoure la vinculació amb el territori.** Així, per exemple, seria interessant proposar una reunió anual amb els agents de Molins (hotels, restaurants, hípiques...) per explicar eixos de treball, novetats, propostes... i fomentar que s'afegeixin al programa PIT i Biosphere.

- Molins de Rei hauria de disposar d'un **directori de serveis per a empreses.** S'hi hauria de posicionar MdR com una alternativa a Barcelona a només 20 minuts de la capital i apuntar-hi tots els recursos dels quals es podria disposar: sales de reunions equipades (públiques i de privats), espais per fer-hi trobades, ofertes d'activitats de teambuilding, oferta hotelera... i subratlllar les propostes culturals i l'oferta gastronòmica de la vila.

- També es pot proposar algun sistema de **patrocini de les empreses** amb el patrimoni de MdR (especialment el PR) amb **avantatges per als seus clients** per visitar la vila. En el cas dels **hotels**, es poden oferir packs avantatjosos per a les visites als equipaments.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT:
SÍNTESI DE LES ACCIONS

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

Cal tenir present que aquest pla de turisme es mou en un estadi de **definició de l'estratègia de la política turística municipal i no pas de la gestió estratègica,** que seria la següent fase a desenvolupar, ni tampoc, esclar, de la gestió operativa. És per això que la proposta d'actuació d'aquest pla és tan sols la guia, el llibre de ruta, que la regidoria de turisme ha de considerar i valorar si aposta pel discurs general que es proposa. En tot cas, si aquesta és l'estratègia adoptada, aleshores caldrà que des dels serveis tècnics de turisme es faci un pla d'actuació ad-hoc per a la seva gestió (estratègica). Serà en aquest moment que caldrà confeccionar "fitxes" de gestió operativa per a cada actuació en el marc dels **plans d'acció anuals de la regidoria**. En tot cas, ens trobem en un estadi preliminar de l'acció de la regidoria atès que no disposa de l'estructura adequada per dur a termes les accions suggerides. Per això, més que descriure i detallar el procés de la seva execució, caldrà que primer es decideixi la seva governança i la proposta estratègica que es vol seguir.

Per això, només a tall orientatiu, s'ha elaborat una **taula de síntesi de les actuacions**. Per a cadascuna caldrà anar al capítol corresponent on es descriu amb més detall. Se'ls consigna un determinat **nivell de prioritat** d'entre tres de possibles, tant per la seva execució temporal com per la seva necessitat per al compliment de l'eix estratègic:

- Nivell A: són actuacions que ja es troben **en execució** o que són previstes per l'ajuntament.

- Nivell B: es consideren **bàsiques** de fer per tal de poder desenvolupar els objectius del pla. En la majoria dels casos correspondrien a una primera fase quant a calendari de prioritats i tenen fases posteriors d'execució.

- Nivell C: **recomanables** en funció de l'evolució i la implementació del pla i de les disponibilitats pressupostàries i tècniques.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

Pel que fa al **pressupost aproximat i orientatiu**, es consideren tres nivells d'inversió:

- Cost baix: actuacions menors de 3.000€ o sense un cost significatu dins de les partides ordinàries de funcionament de la regidoria o de l'ajuntament.

- Costa mitjà: en general es tracta del cost necessari per a l'elaboració de plans i avantprojectes previs a les actuacions que es valoren. Es tractarà d'imports per sota del que seria un contracte menor (-15.000/sense iva).

- Cost alt: pressupostos entre 15.000 i 50.000€ o majors, però que, en tot cas, no es poden pressupostar encara perquè depenen del corresponent projecte.

D'altra banda, es relacionen els **agents** que intervenen ja en les àrees d'actuació o que caldrà integrar en futures accions. En general es tracta de les administracions supralocals responsables de turisme o de la gestió del territori, que es detallen al text del pla. Els més rellevants quant al projecte turístic global serien:

- El Consorci de Turisme del Baix Llobregat (CTBL)
- El Parc Natural de Collserola (PARC)
- La Diputació de Barcelona (DIBA)
- La Direcció General de Turisme de la Generalitat (DGT)
- L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMT)
- Institucions culturals com el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)
- Organitzacions privades en general relacionades, com les de comerciants, restauradors i hotelers, culturals... (ASS). Quan n'hi ha alguna en concret de fora del municipi es detalla (AGBAR...).

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

MOLINS ÉS RIU

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
Molins a la Via Blava	**1. Els aiguamolls endreçats**	• La **senyalització** dels aiguamolls i el seu entorn. o Instal·lació plafons informatius / o Plànol on s'hi detallin els itineraris / o Espai propi dins del web de Turisme	A–B	AMB	mitjà
		• **L'observació** de fauna, punt d'interès natural i educatiu. o Millorar i facilitar espais de guaita.	A–B	AMB	mitjà
		• **Visita** "Els aiguamolls a tocar del bosc de Collserola". o Proposta educativa / o Oferta de tallers familiars i per a adults.	B	AMB PARC	mitjà
		• Aigua per als aiguamolls. Assegurar la seva **viabilitat**	A–B	AMB	alt
	2. Els aiguamolls en xarxa	• Incorporar a xarxa d'espais fluvials **Parc del Llobregat**. • Enllaçar-los amb espais naturals del **Delta del Llobregat**.	B	AMB	baix
	3. MdR, connector central de la VB	• Punt de connexió central riu–Collserola: el **GR-92.** • Oferir **prestacions** al visitant i **recursos** turístics • Determinar el **traçat urbà** de la VB al seu pas per MdR. o Marcar l'itinerari fins centre vila i retorn VB. o Ressaltar proximitat de serveis a tocar de "Porta". o Habilitar la zona d'autocaravanes. o Assenyalar principals equipaments i atractius vila. • Determinar els **nodes visitables** prioritaris des de la VB. • **MdR en bici:** carril que enllaci aiguamoll-VB amb el centre vila i Collserola. Aparcaments amb recàrrega elèctrica a la vila / Potenciar Baixcicletada i comunicació. • **MdR a cavall:** incentivar connector amb Collserola.	B	AMB CTBL PARC HIPICA	

MOLINS ÉS RIU

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
Del Llobregat a Collserola, de BCN a MdR	**1. Un pont entre el riu i el bosc**	• Connectar **aiguamolls–Sarrià** per Castellciuró-Olorda	B	PARC	baix
		• Connexió **Sant Feliu** / Olorda /Sarrià circular	C	CTBL	baix
		• De BCN a MdR pel **Camí de Sant Jaume**	C	CTBL	baix
	2. Olorda molinenca	• Fer Olorda més molinenca / **plafons** al Parc. • Caminada riu-Olorda / activitats de **natura**. • Promoure **Porta del Parc** al Terral.	B	PARC	baix

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

MOLINS ÉS FORÇA

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
La fàbrica del Molí	**1. CI del territori i l'aigua (CITA)**	• **Espai interpretació** a la nau C i entorn fàbrica	B	AMB PARC DIBA CTBL	alt
Una vila d'aigua	**2. La ruta de l'aigua i la indústria**	• El **patrimoni** d'aigua a Molins • **Porta** de la VB i Collserola • Programa divulgatiu **ús sostenible** de l'aigua / Tallers lúdico-pedagògics • **Zona de jocs** infantils al Molí • **La ruta de les aigües i la indústria al BL**	B	AMB DIBA PARC CTBL AGBAR	mitjà

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

MOLINS ÉS PALAU

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
Centre d'Art i Cultura del Renaixement al Palau R.	**1. Un museu d'art en xarxa**	• Integrar el projecte del Palau a **l'oferta** i la **promoció turística.**	B	MNAC CTBL	alt
	2. Una plataforma de divulgació cultural	• Adequar el Palau com a **punt d'informació turística** de Molins de Rei	B	CTBL DIBA	alt
La Ruta i la Xarxa del Renaixement	**3. La Ruta del Renaixement**	• Elaborar un **pla director** de la Ruta • Promoure la **festa del Renaixement "El Toisó d'or"**	B	CTBL DIBA DGT	mitjà
	4. Ruta Carles V	• Incorporar-se a **Rutas culturales** del Ministerio de Cultura o Projecte "Naixement i mort d'un emperador" o Proposar PR com a "punto de interés" o Itinerància exposició "Imatges per creure"	B	TURESP CTBL DGT	mitjà
	5. Molins de Rei i Urbino	• Formalitzar **cooperació** en renaixement, gastronomia i turisme	C	Urbino DIBA	mitjà

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

MOLINS ÉS VILA

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
Història i patrimoni	**1. Patrimoni en valor turístic**	• Establir mesures de **protecció** • Establir criteris unitaris per a la **museïtzació** del patrimoni • Dissenyar un programa de **custòdia** del patrimoni	A / B	MNAC CTBL	alt

	2. La Ruta intramurs	• Promoure ruta històrica i paisatgística pels **jaciments**
		• Dinamitzar el **sistema museístic**.
		  ○ **Can Ametller**–Gavà
		  ○ **Visites a reserva** Pintor Fortuny
		  ○ Projecte **visita a la fàbrica del Molí**
		• Renovar exposició **Federació obrera**
			A / B	ASS	mitjà/alt

	3. La Ruta extramurs	• **Olorda** incloure com a patrimoni propi • Connexió **Sant Bartomeu–Castell-ciuró** • Potenciar **Sant Pere** del Romaní com a talaia	A / B	ASS	baix
	4. Palaus i castells al Baix Llobregat	• Promoció de la visita conjunta amb **altres palaus** • Crear **Ruta dels castells de frontera** del BL des de Castell-ciuró / també les torres de senyals o de telegrafia.	B	CTBL DGT	mitjà

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: SÍNTESI DE LES ACCIONS

MOLINS ÉS VILA

PROPOSTA ESTRATÈGICA	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	PRIORITAT	AGENTS	COST
Comerç i dinamització	**1. La Candelera**	• Adaptar pla de turisme al **Pla estratègic de la Candelera**	A	–	baix

	2. Gastronomia	• Elaborar **directori** espais gastronòmics.
		• Fomentar el programa **PIT** entre bars i restaurants.
		• **Coradella:**
		  ○ Disposar d'un distintiu físic establiments coradella
		  ○ Pensar una alternativa més "blanca"
		  ○ Afegir als plats típics del Baix Llobregat
		  ○ Cooperació amb Urbino en l'àmbit gastronòmic.
			A / B	ASS URBINO	baix

	3. Festivals i lleure	• Potenciar el **Molins Film Festival.**	A / B	ASS	baix
	4. Esports	• Organitzar una "Pujada del riu al cim": • Destinació de turisme esportiu / piscina olímpica	B	ASS	baix
	5. Neg-oci	• Acreditar **hotels** com a **PIT** • Disposar d'un directori de **serveis per a empreses.** • Programa **patrocini** per a empreses i avantatges clients	C	ASS	baix

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT:
COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

Amb la presentació d'aquest pla, Molins de Rei iniciarà una nova etapa en la dinàmica turística del municipi i, per fer-ho, haurà d'implementar **noves estratègies en l'àmbit de la comunicació**. Les accions proposades en aquest projecte no tindran cap tipus d'efecte ni de recorregut sinó es comuniquen correctament tant als ciutadans com als visitants potencials. Serà clau, doncs, estructurar, planificar i executar correctament la comunicació i promoció de la dimensió turística de Molins de Rei.

MOLINS DE REI

COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

COMUNICACIÓ

- Identitat visual
- Relació amb mitjans
- Comunicació en línia

PROMOCIÓ

- Material promocional
- Marxandatge
- Publicitat
- Film Comission
- Cooperació públics i privats

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

Comunicació

L'Ajuntament de Molins de Rei disposa d'una **Regidoria de comunicació, transparència, participació i integritat**. Entre les seves tasques hi ha la relació amb mitjans de comunicació, l'emissió d'un butlletí municipal, la difusió a través de xarxes socials i el manteniment i la millora dels continguts dels webs de l'Ajuntament. Actualment, l'equip tècnic de la regidoria està gestionant moltes millores en l'àmbit de la comunicació institucional i un clar exemple són els ja existents "Guia d'ús i estil en xarxes socials" i el "Manual d'identitat visual" i el **Pla de Comunicació** que està en procés d'elaboració.

En l'àmbit turístic de MdR la **Fira de la Candelera** disposa d'un Pla estratègic propi i també de canals de difusió com la seva pàgina web i perfils a les xarxes socials, tots ells molt ben dinamitzats. Només caldria afegir una fitxa de Google MyBusiness per completar el kit de comunicació de la Fira, que té una molt bona dinàmica. El **Palau Requesens** també disposarà d'un web propi i de perfils a les xarxes socials que seran independents de l'Ajuntament.

Serà **essencial que Turisme disposi d'un Pla estratègic de comunicació** propi per tal de comunicar correctament la faceta turística de la vila i s'haurà de basar en els eixos de mesura i qualitat. Sense això, no es podrà influir ni el perfil de visitants que arribin a la ciutat ni es podran dur a terme la gran majoria d'iniciatives proposades, ja que si no et comuniques estratègicament el missatge no arriba al target desitjat. Evidentment, aquest pla de comunicació haurà d'elaborar-se en consonància amb el Pla de Comuniació de Molins de Rei.

Per començar, serà fonamental iniciar una nova etapa en la comunicació turística amb una **presentació** d'aquest pla als agents locals i comarcals. Serà una bona declaració d'intencions de cara als molinencs i una ocasió única per explicar l'estratègia, el relat i els objectius de la regidoria de Turisme i que els ciutadans entenguin i valorin la seva vila turísticament més enllà de la Fira de la Candelera millorant, així, l'autoestima col·lectiva.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

Tot seguit s'apuntaran propostes en l'àmbit de la comunicació i la promoció turístiques de Molins de Rei per tal de reforçar la implementació del Pla de Turisme, però tal i com s'ha apuntat, caldrà aprofundir en totes les accions amb un Pla estratègic de comunicació.

- **Identitat visual:**

  - El punt de partida ha de ser la **creació de la marca 'Turisme Molins de Rei'** i aplicar-la a tots els suports de la vessant turística de la vila. L'encàrrec de la marca s'haurà d'acompanyar d'un llibre d'estil i seguir-lo estrictament per consolidar una bona imatge i coherència en tots els suports. En aquesta direcció, serà clau que l'espai web de Turisme de l'Ajuntament segueixi les propostes estipulades al manual.

  - La marca haurà de sintetitzar la identitat de MdR i plasmar-ne els valors.

  - Actualment, Molins disposa d'aquestes marques promocionals: Fira de la Candelera, Molins de Rei Centre de comerç, Som Molins i Som Turisme. I, extraoficialment, també s'ha utilitzat "Turisme molins de rei" en alguns suports, però sense oficialitzar-se com a lema turístic.

- **Relació amb mitjans**

  - S'ha de disposar d'un **dossier de premsa** amb la informació bàsica sobre Molins de Rei i el seu perfil de destinació tenint en compte els principis subratllats, un **document de preguntes i respostes** i un **manual de crisi** per afrontar qualsevol situació.

  - Cal elaborar un **pla de comunicació** amb tots els **esdeveniments turístics clau** del municipi susceptibles de ser comunicats. Evidentment, hi ha fets/esdeveniments/novetats que no es poden calendaritzar però que sí que s'han de comunicar.

  - Totes les **noves accions** dutes a terme en l'àmbit turístic de la ciutat s'hauran de comunicar als mitjans de comunicació. Per tant, caldrà establir el circuit idoni entre les Regidories de Turisme i de Comunicació per tal de ser eficients i efectius en aquesta direcció.

  - Caldrà disposar d'una **base de dades** de mitjans d'àmbit local, comarcal, nacional i especialitzat en els àmbits del turisme, la cultura, la indústria, l'empresa...

  - Sempre s'haurà de buscar **proactivament l'aparició a mitjans** de comunicació tot redactant notes de premsa i contactant els mitjans adequats en cada cas.

  - Una de les idees clau en la comunicació i promoció de MdR és que es tracta d'una **oferta de turisme sostenible, de qualitat i resposable ideal per a persones atretes per la natura i la cultura i que és al costat de Barcelona**.

- **Comunicació en línia**

  - **Pàgina web**
    - L'any 2020 l'Ajuntament de Molins va publicar el seu **nou web** i està previst incloure-hi un **blog** específicament de Turisme. Caldrà vetllar perquè l'accés a aquest apartat sigui clar i senzill; hauria de ser a través d'un enllaç molt identificable amb un nom clar com "Turisme".

    - Els **continguts del blog** de Turisme estan redactats, però caldrà revisar-los i reformular-los en base al Pla Turístic. Alguns dels apartats ja definits i redactats com "Història i patrimoni" contenen massa text i això no és adequat per publicar a un blog de Turisme municipal. És bàsic replantejar tota l'estructura del blog i redactar els continguts seguint la lògica de les pàgines web, unificant l'estil i seguint una mateixa lògica a tots els apartats perquè quedi unificat.

    - És molt important que des de la Regidoria de Turisme es tingui fàcil accés al **gestor del blog** per poder actualitzar els continguts d'una manera fàcil i ràpida. Seria un error que només l'empresa responsable de la creació de la pàgina pugui introduir canvis, ja que implicaria costos extra i allargar les tasques en el temps innecessàriament. El blog de Turisme ha de permetre canvis, millores i actualitzacions. Per tant, caldrà disposar d'un **manual d'ús** del gestor del blog.

    - La pàgina web de l'Ajuntament només està disponible en català i castellà. Aquests dos **idiomes** són òptims en el cas de la comunicació institucional pròpia d'aquesta pàgina, però en l'àmbit turístic caldria disposar de més idiomes per garantir que els possibles visitants puguin disposar de tota la informació online.

    - És molt difícil trobar informació online sobre patrimoni arquitectònic/moble/històric o rutes de MdR. A l'espai web de Turisme cal que es pugui accedir a tota la informació d'una manera clara i ordenada i, per tant, caldrà treballar molt bé el seu posicionament a la xarxa (**SEO**).

- Caldrà complementar els textos amb fotografies en bona resolució, amb les mateixes mides i que segueixin una mateixa línia gràfica. La imatge que donen les destinacions turístiques és molt important, cal que sigui suggerent i que s'il·lustrin tots els recursos. Les fotografies també hauran d'estar ben indexades perquè es trobin a les cerques online.

- **Xarxes socials**
  - Tal i com s'ha apuntat, Molins de Rei disposa d'una **'Guia d'ús i estil en xarxes socials'** on s'hi detallen les xxss que es consideren primordials per a la comunicació online de l'Ajuntament, el tipus de continguts, la línia gràfica a seguir, com s'han de gestionar els comentaris, etc.
  - L'Ajuntament de Molins de Rei té de **perfils propis** a Facebook, Twitter, Youtube i Instagram. Els tres primers comptes estan molt dinamitzats i el d'Instagram és on menys publicacions periòdiques es realitzen.
  - Les xarxes socials són eines molt eficaces a nivell de comunicació turística, però el seu manteniment requereix moltes hores de treball. En el cas d'un municipi com Molins de Rei i sent conscients dels recursos humans dels quals es disposa, una proposta lògica és que en primera instància Turisme emeti les seves publicacions a través dels perfils de l'Ajuntament.
  - A **Facebook, Instagram i Twitter** per tal de que cap publicació quedi "enterrada" entre tot tipus de comunicacions de diversa índole caldrà diferenciar-les amb un hashtag propi de Turisme com #TurismeMolins. D'aquesta manera, les publicacions estaran endreçades sota aquest paraigua i s'hi podrà accedir fàcilment.
  - A **Youtube** s'hi hauria d'habilitar un canal propi de "Turisme" on s'hi puguin afegir els clips promocionals i també altres vídeos que es generin.
  - **Tripadvisor:** des de Turisme s'hauria de crear una pàgina en aquesta xarxa social i nodrir-la de contingut rellevant i respondre sempre totes les valoracions i comentaris. També es poden sol·licitar adhesius per a punts concrets i, així, incitar a que els visitants comentin la seva estada/visita a la xarxa.

- **Butlletins:** actualment, la Regidoria de comunicació de l'Ajuntament redacta i emet un butlletí amb informació sobre la vila periòdicament. Aquest butlletí haurà d'incloure informació de Turisme dirigida als ciutadans de molins per seguir donant valor al seu municipi en aquest àmbit i que en siguin uns bons coneixedors i ambaixadors.

Promoció

- **Material promocional**

  - Caldrà disposar d'una bona **fototeca** de tots els recursos turístics de la vila que segueixin una mateixa línia gràfica. Aquetes imatges es podran utilitzar per fer promoció tant a xarxes socials, com a notes de premsa, incersions a agendes o publicacions d'altri, etc.

  - Seria interessant tenir **material audiovisual** de qualitat per promocionar la destinació. S'hauria d'editar un clip general de Turisme i diverses càpsules dels productes que s'ofereixin. Sobretot serà necessari quan es tinguin canals propis de difusió.

  - Al **plànol d'Informació** Municipal de Molins de Rei s'hi referencien els equipaments municipals, educatius i públics del municipi, però no des d'un punt de vista turístic. Seria interessant disposar d'un mapa amb enfocament turístic de tots els equipaments, restaurants i allotjaments.

  - S'haurien d'editar **fullets/tríptics** turístics per emplaçar als establiments turístics de la vila i també de tota la comarca.

  - Totes les **rutes del municipi** haurien d'editar-se en format paper seguint el manual d'aplicació de la marca de Turisme i també reeditar-se en format PDF per disposar-ne online.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ

- **Marxandatge**

  - Actualment no es diposa de material de marxandatge propi del municipi. Un cop es disposi del recull fotogràfic, seria interessant produir articles que no suposin un cost elevat (com postals o imants). La base de la proposta de marxandatge ha de ser la que es faci per al **Palau Requesens i la Fira de la Candelera** i es pugui vendre a la botiga de l'espai.

  - Anualment es podria editar un **calendari** de la vila en format paper amb les fotografies de Turisme que segueixi una mateixa temàtica. Així, un any podria ser "Molins, la força de l'aigua", un altre podria ser "El Palau de Molins de Rei"... El calendari es repartiria a totes les entitats municipals.

- **Publicitat**

  - Es pot valorar fer **campanyes publicitàries** en moments concrets com la Fira de la Candelera o per a promocionar productes turístics específics. Els suports poden ser diversos com insercions publicitàries a mitjans impresos i digitals, publicacions promocionades a xarxes socials, falques de ràdio...

  - Els **publireportatges** són un recurs molt eficaç per arribar al target desitjat. Pot ser interessant per reivindicar el patrimoni natural de MdR com a eix turístic o el seu patrimoni industrial.

- **Film Commission:** Molins de Rei s'ha d'inscriure a la Catalunya Film Comission (CFC), servei públic i gratuït de la Generalitat amb l'objectiu de promoure i facilitar els rodatges a Catalunya. Actualment, uns 200 municipis hi estan associats. Esdevenir set de rodatge de films, sèries o anuncis implica un reconeixement de la localitat i una difusió dels seus equipaments i entorn. Per tant, pot ser una bona eina de promoció turística i econòmica.

- **Cooperació amb altres ens públics i privats**

  - En l'àmbit del Turisme és primordial treballar la **comunicació en xarxa** amb altres equipaments, destinacions, ens... Molins de Rei no és un municipi aïllat, cal fer visibles tots els seus actius propis i també en relació amb el seu entorn traçant estratègies de màrqueting terriotorial.

  - Un cop es disposi del blog de Turisme i de material promocional en format paper caldrà establir col·laboracions amb altres nodes i enllaçar continguts en línia i entregar material imprès perquè se'n pugui disposar a espais afins.

  - **El Consorci de Turisme del Baix Llobregat** desenvolupa una gran tasca de comunicació turística, amb campanyes molt potents que han aconseguit reubicar el Baix Llobregat a nivell turístic en l'imaginari català.

    - L'arquitectura del seu web permet accedir a tots els continguts de totes les localitats de la comarca d'una manera fàcil i clara, però cal proporcionar-los la informació perquè en puguin fer difusió. Tal i com s'ha apuntat anteriorment, és necessari revisar tots els apartats per tal d'identificar quina informació falta (que és molta) sobre els actius turístics de MdR. Un cop identificat, caldrà proporcionar el que es vol comunicar a l'equip de Turisme del Consorci.

    - Donen suport a totes les campanyes que es vulguin promoure a nivell municipal, sobretot a les propostes dirigides al públic general i al públic familiar. Es poden crear paquets turístics amb altres nodes i fer-ne difusió a través de canals propis però comptant, també, amb ells.

    - L'agenda del seu web és molt dinàmica i cal ser-hi presents proactivament.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT:
GOVERNANÇA

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

Com hem observat a la diagnosi, la principal característica de la política turística de Molins de Rei és que no n'hi ha. **La regidoria no disposa de prou recursos econòmics ni estructura tècnica** suficients per poder fer una acció en turisme com correspondria a un municipi com MdR. A més, la compartimentació sectorials de les regidories fa que tots els recursos turístics disponibles per a creació de valor o ja consolidats no estiguin sota la responsabilitat de la de Turisme. Per tant, si realment MdR vol fer una **aposta decidida** –en la seva mesura– en aquest sector, caldrà **que el govern l'assumeixi**. De la mateixa manera, caldrà **adaptar l'estructura de gestió**, estratègica i operativa a aquesta voluntat. Aquest pla de turisme no és res més que la constatació que sí que hi ha prou elements endògens com per posicionar i promocionar Molins de Rei en el seu context territorial i turístic, sempre amb la perspectiva de no ser un municipi de base turística però amb suficient atractius com per presentar-los adequadament.

MOLINS DE REI

GOVERNANÇA

GOVERN	GESTIÓ
• Govern i concertació • Consell o taula de turisme	• Gestió operativa • Gestió estratègica i relacional

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

Govern

1. Govern i concertació

Com hem avançat a la introducció, el principal objectiu estratègic per a la política de turisme municipal és que existeixi... Això passa per disposar d'un pla o unes **orientacions estratègiques**, com les d'aquest document, i la necessària estructuració del govern municipal amb una regidoria de turisme que pot tenir múltiples formes i àmbits de competència, però que sempre, sempre, ha de regir-se pels principis de **transversalitat i concertació.** Amb el cartipàs actual és evident que 'turisme' no pot actuar sense la cooperació de les regidories de comunicació, patrimoni i cultura, comerç, fires, medi ambient, esports, etc.

Perquè no només els diversos atractius potencialment turístics estan repartits entre regidories sinó que tampoc no hi ha **cap tipus de coordinació**. És per tot això que tot seguit s'apunten **diverses possibilitats per a organitzar el govern i la gestió municipal en turisme**. Qualsevol solució pot ser viable atès que es dóna en altres casos de consistoris similars; tanmateix, caldrà **adaptar-lo a les necessitats de l'Ajuntament i als objectius** que es proposen en aquest pla.

Tenint present que el cartipàs municipal actual respon a una estructura de govern determinada, i ignorant quines són les dinàmiques pròpies internes, no podem especular amb com faríem una distribució de competències en turisme. Per això ens limitarem a presentar una **opció lògica i coherent quant a governança local** en matèria de turisme partint de la situació actual. Correspondrà, en tot cas, al govern ajustar l'estructura de foment del turisme als objectius plantejats i acceptats. Sigui com sigui, no és possible una política de turisme a MdR per si sola, aïllada dels àmbits que justament fomenta el turisme (patrimoni, festes, natura...), i per això és fa necessari un **espai de coordinació i concertació entre els responsables polítics de cada regidoria**.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

En el cas de MdR, justament pel fet de no tenir una política turística consolidada, es té l'**oportunitat de pensar i estructurar un model turístic a mida** i mesura de les característiques de la vila (les que hem explicat). Aquest model també ha de tenir la seva correlació i alineació amb els **Objectius de Desenvolupament (ODS)** que s'ha fixat el **Govern** (Agenda 2030/2050) i que desplega a través de la seva **planificació estratègica** (Estratègia de Desenvolupament Sostenible de Catalunya, Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic, Estratègia Turística). Aquest alineament pot comptar amb el suport de la Diputació de Barcelona.

Segons l'Organització Mundial del Turisme, hi ha tres objectius principals dels ODS que estan relacionats directament amb el turisme:

- Objectiu 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.
- Objectiu 12: Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.
- Objectiu 14: Conservar i utilitzar de manera sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible.

Evidentment, excepte el 14 els altres dos s'acorden amb els objectius generals de la proposta turística que es fa per a Molins de Rei.

2. El Consell de turisme

Però és que, a part d'aquests criteris a adoptar govern endins, per a una bona governança també cal que s'apliquin pel que fa a la vila, als seus agents i, principalment, als més vinculats als recursos que es valoren turísticament i als que els gestionen. Per això, serà fonamental crear els **mecanismes de participació** necessaris per teixir aquesta consciència d'aposta turística amb la creació d'un **Consell o Taula de Turisme,** on s'hi vegin representats tots aquests actors.

Es tracta de disposar d'un òrgan extern a l'ajuntament de consulta i participació dels sectors ciutadans vinculats a l'àmbit del turisme i de la promoció. Així, aquesta Taula (o el nom que se li vulgui donar!) estarà formada per persones representatives del sector turístic que puguin aportar el seu assessorament en la **gestió del turisme i la projecció exterior de MdR**. Això inclou representants dels dels gremis de restauració i hoteleria i també d'associacions culturals i cíviques relacionades amb activitats de dinamització local (fires, festes, especialment la Candelera,,...) i del patrimoni històric o excursionistes, ambientalistes, etc. I això vol dir, també, que el Consell de Turisme ha de tenir representants o espais de **connexió amb els altres consells i òrgans participatius sectorials** de l'Ajuntament. Els exemples més clars serien els consells de comerç i de la Candelera, o l'assessor del Palau Requesens. I així, amb tots aquells dels àmbits sectorials amb qui es pugui **col·laborar per posar en valor turístic els recursos de la vila**. Aquest Consell, com a òrgan participatiu municipal pot tenir moltes variables funcionals i diverses formes d'institucionalització, depenent també de l'estructura participativa general de l'Ajuntament. Però, en tot cas, ha de ser obert i flexible, representant justament la característica de la **visió transversal de la política de turisme a MdR.**

En qualsevol de les formes que prengui, aquest òrgan de participació ha **d'assegurar la participació i la implicació del sector turístic** si volem fer possible la proposta del model de turisme d'aquest pla: que allò que es decideixi en l'àmbit de la visió i la gestió estratègiques del turisme sigui conseqüència de l'acord entre el sector públic i el privat, entre l'administració local i les entitats i sectors econòmics vinculats a la política turística. Els eixos que es plantegen en aquest pla han de constituir la base per a dotar de sentit l'existència del Consell. Aquest òrgan de participació podrà determinar **comissions específiques** per tractar els temes desenvolupats en aquest pla i que es posarien a consideració de la "taula".

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

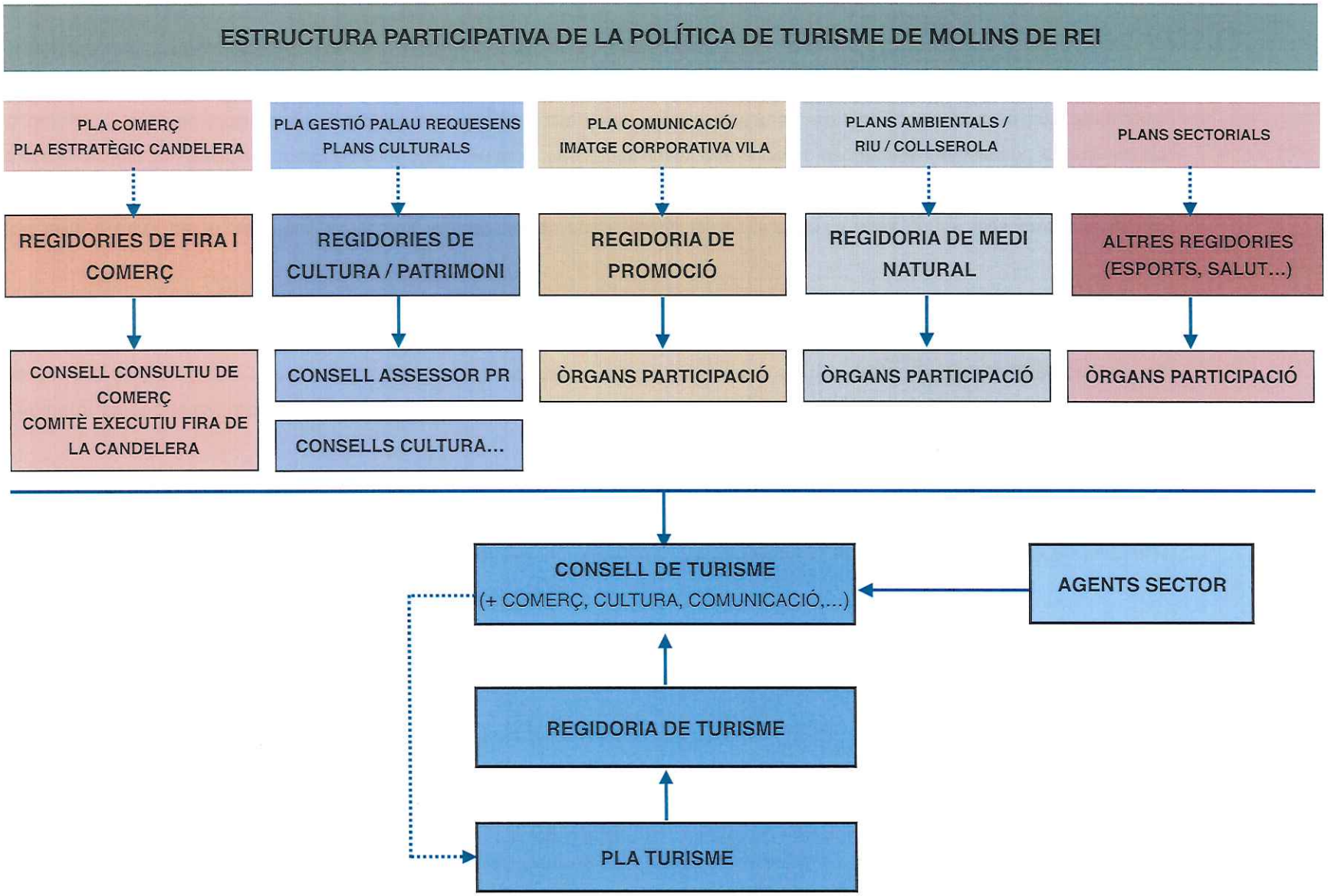

Gestió

1. Gestió estratègica i operativa

Si no hi ha, doncs, una estratègia turística clara és evident que tampoc **no hi ha realment una gestió estratègica en l'activitat turística.** La complexitat de la polìtica turística avui dia introdueix un nivell d'incertesa que obliga a **prendre decisions correctores o reorientadores**. Per a això, cal l'existència d'**una estructura de presa de decisions** ajustada a aquestes necessitats.

Perquè existeixi aquesta estructura es necessita, d'una banda, l'existència d'una **planificació** que serveixi de marc de referència permanent. Això és el que pretén aquest pla: dibuixar un marc, un context per dur a terme aquesta **gestió estratègica,** com un **instrument proactiu** per a generar i facilitar l'intercanvi, la interacció, la **interrelació entre els diferents actors** implicats d'alguna manera en la nostra aposta turística, els de dins i els de fora. És a dir, és una gestió enfocada al compliment de la planificació.

Per això, a partir de la base que pot aportar aquest pla, es podrà actuar estratègicament i implementar aleshores una **gestió operacional;** és a dir, la del dia a dia de l'activitat turística, enfocada a objectius de termini més curts, que **concreta els plans d'acció** resultat de l'estratègia marcada en el Pla i que té un abast més limitat que la gestió estratègica. Actualment, la dinàmica de la política turística de MdR ve marcada per la generació d'activitats i ofertes d'interès però que no responen a una planificació raonada. Per això, el principal objectiu serà **discutir i desplegar aquest pla com a punt de partida o orientació** per a la constitució d'un **futur pla director** més ajustat al que s'acordi de fer a partir d'ara.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

Tota aquesta planificació servirà de ben poca cosa, però, si no es disposa de l'estructura suficient de recursos humans que donin el suport tècnic necessari a la regidoria. Per això, caldria incorporar almenys **una persona que exerceixi de tècnica de turisme** de l'Ajuntament i la principal tasca de la qual sigui coordinar la **implementació del Pla de Turisme** de Molins de Rei. D'altra banda, cal tenir en compte que el personal del **PIT del Palau Requesens** s'encarregarà de facilitar la informació turística als visitants de la vila i, per tant, ja formaran part de l'equip de suport a l'acció municipal. Aquesta atenció turística haurà d'estar supervisada i coordinada per la persona responsable de l'àrea tècnica.

Per tot això serà imprescindible la creació d'una **comissió tècnica de coordinació entre els responsables tècnics** de les àrees per tal de compartir la informació i les iniciatives que es derivin de les seves actuacions sectorials i poder **establir estratègies i projectes en comú que permetin la posada en valor turístic dels recursos** de què disposa la vila. Per exemple, la potenciació de la Via Blava i Collserola, el museu del Palau Requesens, la imatge corporativa municipal o el desplegament del pla estratègic de la Candelera.

2. Gestió relacional

Entenem per gestió relacional la necessària, imprescindible, connexió del govern de Molins de Rei amb els principals agents que poden aportar gruix a l'aposta local i sense els quals no podem posicionar-nos enfora. Ja s'ha parlat en el seu moment de la relació amb el sector museístic pel que fa al Palau Requesens, i de diverses iniciatives on caldrà acordar la col·laboració amb altres ens de cada sector. Però, tot seguit, a tall de síntesi recollim els més descatables:

- **El Consorci de Turisme del Baix Llobregat:**

  - Des de l'Ajuntament s'haurà de **reforçar el traspàs d'informació amb el Consorci.** És bàsic revisar i millorar la informació que es té i es comunica des dels canals del Consorci per part de l'Ajuntament. Com hem dit al context, a molts dels apartats del web del Consorci no hi ha prou informació sobre l'oferta de Molins de Rei. Serà important, per tant, que des de MdR es faciliti la informació que es vol comunicar sobre el municipi des del Consorci. Es tracta d'una plataforma clau en la comunicació del territori i que permetrà oferir una imatge de conjunt que només es farà forta amb la col·laboració i dedicació de tots els municipis. És una tasca que s'ha de dur a terme proactivament amb l'objectiu de posicionar turísticament el municipi dins de l'estructura comarcal. En aquesta mateixa línia, serà interessant marcar amb el Consorci reunions habituals de seguiment i de treball conjunt.

  - L'Ajuntament amb l'ajuda del Consorci ha de propiciar l'adhesió d'equipaments/entitats/negocis de MdR al programa de **Punts d'Informació Turística i també Biosphere** amb l'objectiu d'oferir una bona atenció al visitant i de treballar en xarxa comarcal.

  - A través del Consorci també interessarà molt treballar en xarxa amb els principals **equipaments atractors** de visitants com el Museu de les Aigües Agbar o la cripta Gaudí de la colònia Güell. Caldrà establir relacions quant a contingut i oferta i crear paquets de visita que propicïin el flux de visitants entre localitats.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

- **El Consorci del Parc Natural de Collserola:** serà essencial col·laborar estretament amb el Consorci de Collserola per organitzar activitats que posicionin Molins de Rei com Porta del Parc. A més, s'hauran de revisar les senyalitzacions i la informació que es doni en suports físics i onlines sobre MdR des del Parc.

- **L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB):** com a responsable de la gestió de l'entorn fluvial serà un actor estratègic per tal de reforçar la connexió riu-vila-muntanya.

PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT: GOVERNANÇA

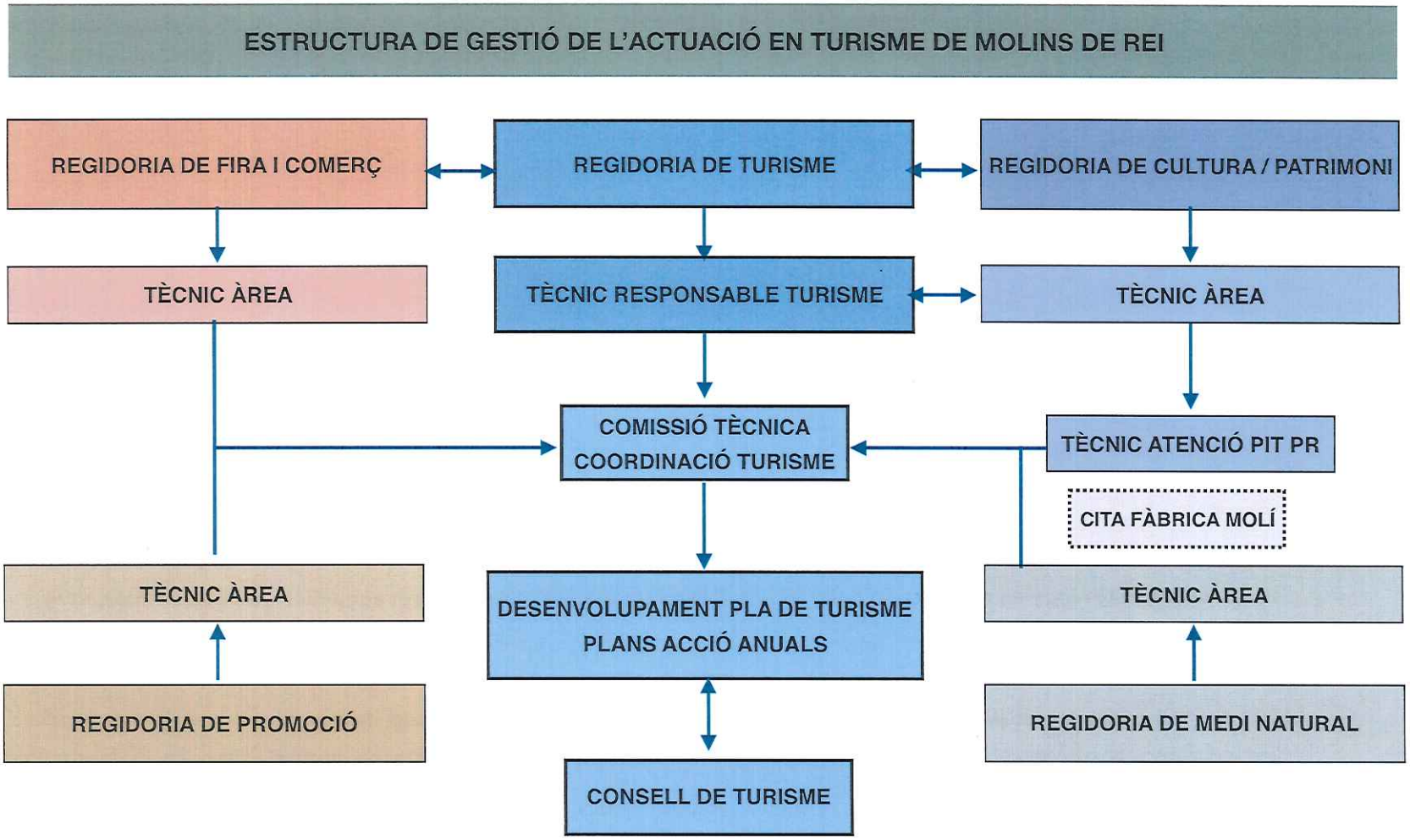

Projecte realitzat per

Quaderna

Quaderna, *estratègia corporativa*, SLU

Vilanova, 1 1r-A 08241 Manresa I CIF: B65345712

Tel. 938 728 634 Mòbil 618 264 764

quaderna@quaderna.cat I www.quaderna.cat